

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Gdańsk 2011

Spis treści

	Wstęp	3
I	Oddział Epidemiologii.....	4
II	Oddział Higieny Komunalnej.....	15
III	Oddział Higieny Pracy	75
IV	Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży	91
V	Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	99
VI	Oddział Higieny Radiacyjnej	114
VII	Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.....	119
VIII	Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	140
IX	Dział Laboratoryjny.....	141
X	Struktura Organizacyjna WSSE w Gdańsku.....	146
XI	GSSE i PSSE woj. pomorskiego.....	147

Wstęp

Zgodnie z art.12 a ust 3 z dnia 14 marca 1985 r. (Dz.U. 2011, nr 212 poz. 1263), Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przedstawia raport o stanie sanitarno - higienicznym województwa pomorskiego. Raport obejmuje zagadnienia i problemy zdrowotne, nad którymi Państwowa Inspekcja Sanitarna jako instytucja powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego sprawuje nadzór. W poniższym raporcie przedstawione są informacje o warunkach środowiska, warunkach zdrowotnych żywności, żywienia i przedmiotu użytku, higienie pracy w zakładach pracy, higienie procesów nauczania i wychowania, higienie wypoczynku i rekreacji, higienie radiacyjnej, warunkach higieniczno - sanitarnych obiektów użyteczności publicznej, działalność oświatowo - zdrowotna i promocja zdrowia, realizowana zarówno w programach ogólnopolskich, regionalnych, jak również lokalnych i odnoszących się do konkretnych środowiskowych. Raport co roku sporządzany jest dla władz samorządowych i administracji rządowej województwa, jak również do władz zwierzchnich..

Mam nadzieję, że raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podejmowania działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w naszym województwie. Liczę również, iż raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Pełną wersję raportu o stanie sanitarno-higienicznym naszego regionu, jak również wiele interesujących informacji na temat działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w regionie, mogą Państwo znaleźć na naszej stronie internetowej: www.wsse.gda.pl

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

I. Oddział Epidemiologii

W poniższej tabeli przedstawiam liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności na 100 tys. mieszkańców na niektóre choroby zakaźne stwierdzone w latach 2010 – 2011 w woj. pomorskim.

Tabela 1

Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności na 100 tys. mieszkańców na wybrane choroby zakaźne w woj. pomorskim w latach 2010-2011.

Jednostka chorobowa	Rok 2011		Rok 2010	
	Liczba chorych	Zapadalność na 100 tys. ludności	Liczba chorych	Zapadalność na 100 tys. ludności
Zatrucia pokarmowe o etiologii <i>Salmonella</i>	644	28,74	703	31,45
Dur rzekomy	1	0,04	3	0,13
Wirusowe zakażenia jelitowe	3160	141,05	2317	103,01
Zatrucie jadem kiełbasianym (botulizm)	3	0,13	3	0,13
AIDS	27	1,20	28	1,25
Zakażenia HIV	96	4,28	31	1,38
Zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1	0,04	3	0,13
Zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	10	0,44	19	0,84
Listerioza	5	0,22	4	0,18
Krztusiec	64	2,85	51	2,28
Choroba meningokokowa - inwazyjna	33	1,47	26	1,16
Borelioza	207	9,23	138	6,17
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	1	0,04	3	0,13
Choroba <i>Creutzfeldta-Jacoba</i> (CJD)	1	0,04	1	0,04
Ospa wietrzna	7304	326,02	8893	397,8
Różyczka	139	6,20	184	8,23

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

WZW A	3	0,13	2	0,09
WZW B	70	3,12	63	2,82
WZW C	93	4,15	77	3,44
WZW B+C	2	0,08	2	0,09
WZW inne i nieokreślone	4	0,17	-	-
Świnka	110	4,91	123	5,48
Malaria	3	0,13	2	0,09
Włośnica			14	0,63
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> - inwazyjna	32	1,42	46	2,06
Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> - inwazyjna	1	0,04	-	-
Zapalenia opon m.- rdz. - ogółem	163	7,27	172	7,69
Zapalenia mózgu - ogółem	19	0,84	20	0,89

Wirusowe zapalenia wątroby

W 2011 roku na terenie województwa pomorskiego zanotowano wzrost liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (WZW) typu B i C do poziomu 3,12 (70 przypadków) z 2,82 (63 przypadki) w roku 2010. Najwyższe współczynniki zapadalności na WZW B zarejestrowano na terenie miasta Słupsk (17,09) w powiecie słupskim (7,24), nowodworskim (5,60), oraz kwidzyńskim (4,88). Najniższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie wejherowskim (1,53) i kościerskim (1,45); natomiast żadnego przypadku zachorowania na WZW typu B nie zarejestrowano na terenie powiatu chojnickiego, puckiego, starogardzkiego i miasta Sopot.

W przypadku wirusowego zapalenia wątroby typu C zapadalność wzrosła z poziomu 3,44 (77 przypadków) w 2010 roku do 4,15 (93 przypadki) w roku 2011. Najwyższą zapadalność na WZW C stwierdzono na terenie miasta Słupska—(24,56), w powiecie bytowskim (15,75) oraz człuchowskim (14,11). Najniższy wskaźnik zapadalności zarejestrowano w powiecie kartuskim (1,69), natomiast żadnego przypadku WZW C nie zarejestrowano w powiecie lęborskim, nowodworskim, puckim i wejherowskim.

W 2010 roku zarejestrowano również 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu A - 2 przypadki na terenie miasta Gdańsk i 1 przypadek na terenie powiatu gdańskiego.

Krztusiec

W roku 2011 liczba zgłoszonych zachorowań na krztusiec wzrosła o około 20 procent w stosunku do roku 2010. W roku 2011 zarejestrowano 64 przypadki zachorowań (zapadalność 2,85), a w roku 2010, 51 przypadków zachorowań (zapadalność 2,28).

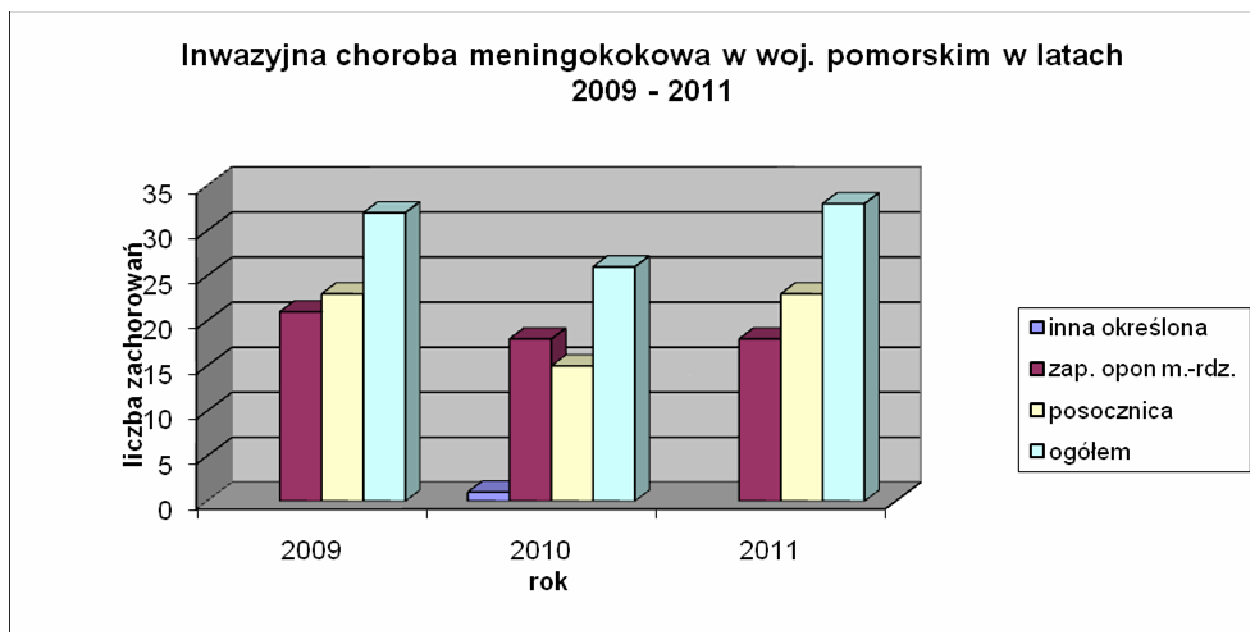
Najwyższe współczynniki zapadalności stwierdzono w roku 2011 w powiecie słupskim (11,38), puckim (7,70), malborskim (6,35) i mieście Słupsk (5,34); żadnego przypadku

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

krztuśca nie zarejestrowano w powiatach bytowskim, człuchowskim, kwidzyńskim, nowodworskim i gdańskim.

Inwazyjna choroba meningokokowa

W roku 2011 zanotowano wzrost liczby przypadków zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową w porównaniu z rokiem 2010. Zapadalność wzrosła z poziomu 1,16 (26 przypadków) do 1,47 (33 przypadki)

Wykres 1

* „ogółem” nie stanowi sumy zapaleń opon i posocznic, ponieważ u części chorych rozpoznano jednocześnie obydwie postacie inwazyjnej choroby meningokokowej,

W roku 2011 najwyższą zapadalność na chorobę meningokokową zarejestrowano w mieście Słupsk (3,20), powiecie słupskim (6,21), nowodworskim (2,80), kartuskim (2,54), kwidzyńskim (2,44) oraz chojnickim (2,13) żadnego przypadku inwazyjnej choroby meningokokowej nie zarejestrowano w Sopocie oraz w powiecie bytowskim, człuchowskim, malborskim, puckim i gdańskim.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2011 roku na terenie województwa pomorskiego zarejestrowano ogółem 45 przypadków zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Tabela 2

Liczba zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową zarejestrowanych na terenie województwa pomorskiego w 2011 roku

Jednostka chorobowa		Razem	w tym hospitalizowanych
Kiła wrodzona i kiła noworodków		0	0
Kiła	Pierwotna	6	0
	Wtórna	9	3
	Utajona wczesna	5	1
	Utajona późna	1	1
	Inna i nie określona	5	0
Rzeżączka		14	3
Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie		5	0
Inne nierzęączkowate zakażenia układu moczoluciowego		3	2
Razem		45	8

Borelioza

Występowaniu boreliozy sprzyja obecność na terenie województwa pomorskiego dużych obszarów leśnych, będących siedliskiem kleszczy (zakażenie tych stawonogów drobnoustrojem *Borrelia burgdorferi* stwierdzone jest w badaniach naukowych).

W 2011 roku zapadalność na boreliozę wzrosła w porównaniu z rokiem 2010 z wartości 6,17 do 9,23. W roku 2011 zarejestrowano o 69 przypadków więcej zachorowań niż w roku wcześniejszym. Najwyższą zapadalność na boreliozę zarejestrowano w powiecie słupskim (19,66), kwidzyńskim (18,28), puckim (17,96), gdańskim (16,72) i bytowskim (15,75) oraz na terenie miasta Słupsk (18,15). Natomiast najniższą zapadalność zanotowano w powiecie lęborskim (3,12), tczewskim (3,52) oraz na terenie miasta Gdynia (1,62).

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

W 2011 roku zakażenie wirusem HIV wykryto na terenie województwa pomorskiego u 96 osób w porównaniu do roku 2010 gdzie wynosiło 31 osób. Rozpoznano 27 przypadków zachorowań na AIDS, podczas gdy w 2010 roku – 28 przypadków.

Zatrucia pokarmowe

Na terenie województwa pomorskiego w 2011 roku zarejestrowano 4038 przypadków zatrucia pokarmowego oraz zakażeń żołądkowo – jelitowych o różnej etiologii. W porównaniu z 2010 nastąpił wzrost o 530 osób.

Zatrucia pokarmowe bakteryjne, w których ustalono czynnik etiologiczny wywołane były przez:

- *Escherichia coli*

- *Yersinia enterocolitica/ pseudotuberculosis*.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Zatrucie naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm miało miejsce na terenie powiatu słupskiego i kwidzyńskiego, gdzie doszło do zatrucia jagodami.

Salmonella spp. jako czynnik etiologiczny w ogniskach zatruc zbiorowych izolowana była w 9 powiatach: bytowskim, gdańskim, kartuskim, kościerskim, lęborskim, puckim, słupskim, starogardzkim i wejherowskim.

Ogniska zbiorowych zatruc pokarmowych zarejestrowane na terenie woj. pomorskiego w roku 2011.

Stacja Sanitarna	Liczba ognisk zbiorowych zatruc pokarmowych	% ognisk zatruc zbiorowych o liczbie chorych mniejszej niż 4	% wszystkich ognisk zatruc zbiorowych zarejestrowanych na terenie woj. pomorskiego
Puck	5	30	23,7
Starogard Gdański	3	-	14,3
Bytów	2	40	9,5
Gdańsk	2	10	9,5
Kartuzy	2	-	9,5
Nowy Dwór Gd.	2	-	9,5
Lębork	1	10	4,8
Wejherowo	1	10	4,8
Kościerzyna	1	-	4,8
Słupsk	1	-	4,8
Tczew	1	-	4,8
Razem	21	100	100

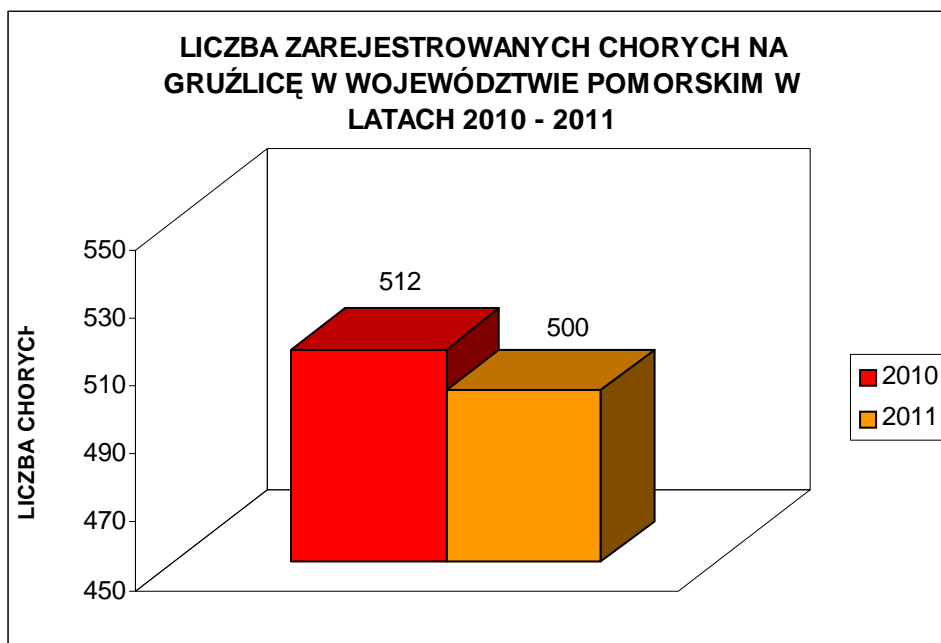
Tabela 3

Gruźlica

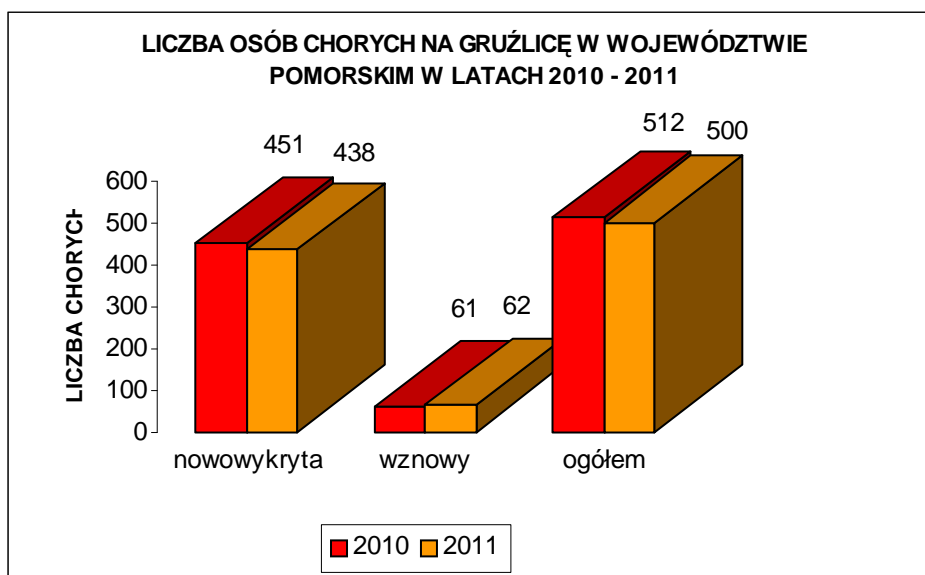
W roku 2011 podobnie jak w roku poprzednim, w woj. pomorskim rejestracją zachorowań na gruźlicę zajmowała się Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdańsku.

W roku 2010 do WSSE w Gdańsku zgłoszono 512 zachorowań na gruźlicę z terenu woj. pomorskiego. Dla porównania w 2011 roku zarejestrowano 500 przypadków.

Wykres 2

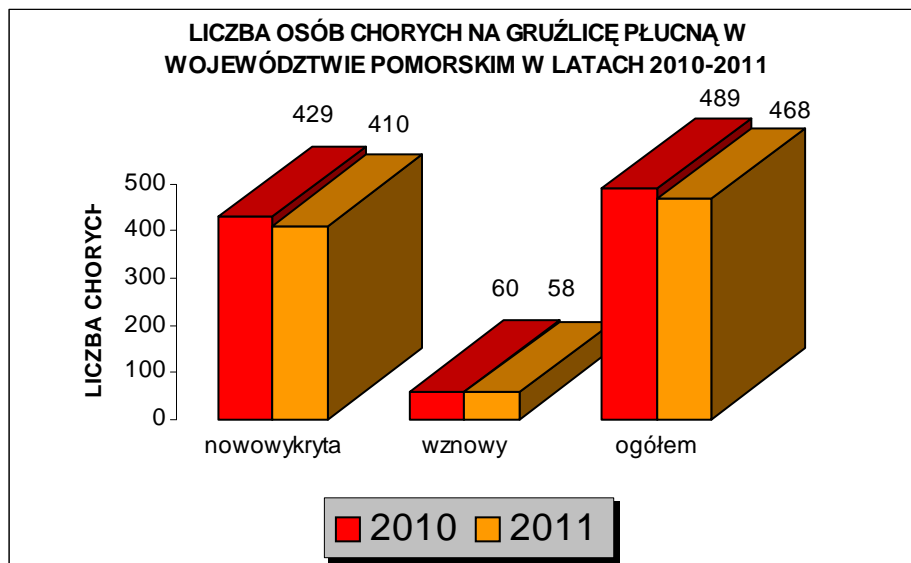

Wykres 3

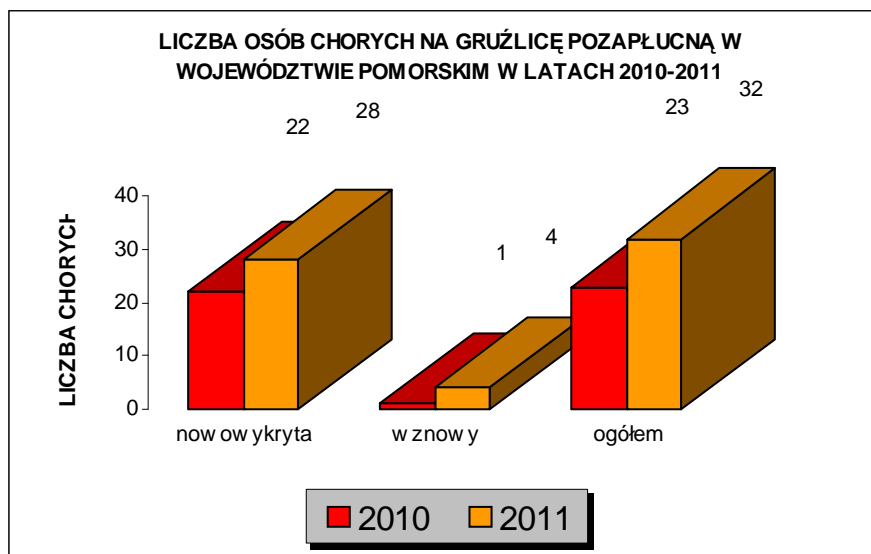

Na wykresie 3 przedstawiona jest liczba osób chorych na gruźlicę zarejestrowana w latach 2010 i 2011 z podziałem na liczbę przypadków nowo wykrytej gruźlicy oraz wznów. Zdecydowaną większość zachorowań stanowiły przypadki nowo wykryte.

Wykres 4

Wykres 5

Na wykresie nr 5 przedstawiona została liczba osób chorych na gruźlicę pozapłucną zarejestrowaną w województwie pomorskim w latach 2010-2011. W 2011 roku zanotowano cztery przypadki ponownego zachorowania na gruźlicę pozapłucną. Jednocześnie w 2011 roku zarejestrowano większą o 39% liczbę zachorowań na gruźlicę pozapłucną w woj. pomorskim w porównaniu z rokiem 2010.

Ocena Stanu Sanitarnego Obiektów Lecznictwa Zamkniętego województwa pomorskiego w 2011 roku

Pion Epidemiologii Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa pomorskiego w roku 2011 sprawował nadzór nad 52 obiektami lecznictwa zamkniętego czego przeprowadzono ogółem 640 kontroli w tym 44 rekontrole obiektów lecznictwa zamkniętego które obejmowały zagadnienia sterylizacji, dezynfekcji, stanu technicznego, funkcjonalności oraz przestrzegania zasad reżimu sanitarnego w zakresie zwalczania zakażeń szpitalnych. W 2011 roku wydano 28 decyzji administracyjnych, nałożono 15 decyzji płatniczych na sumę 1778,00 zł i 2 mandaty na kwotę 700,00zł.

Zakłady Lecznictwa Zamkniętego w województwie pomorskim

1. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku ul. Dębinki 7 i 'Kliniczna' ul. Kliniczna 1a
2. Pomorskie Centrum Traumatologii Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 1-6 i ul. Powstańców Warszawskich 1/2
3. Szpital Specjalistyczny Św. Wojciecha Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gdańsku Al. Jana Pawła II 50
4. Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku ul. Smoluchowskiego 18
5. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. Prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku ul. Srebrniki 1
6. Specjalistyczny Zespół Opieki Zdrowotnej nad Matką i Dzieckiem Szpital Dziecięcy w Gdańsku ul. Polanki 119
7. Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych w Gdańsku Al. Zwycięstwa 30
8. Szpital „SWISSMED” Centrum Zdrowia w Gdańsku ul. Wileńska 44
9. NZOZ „SWISSMED” Oddział Położniczy ul. Wileńska 44
10. Szpital Aresztu Śledczego w Gdańsku ul. Kurkowa 12
11. „SWISSMED” Prywatny Serwis Medyczny S.A., ul. Wileńska 44
12. Wojewódzki Zespół Reumatologiczny Sopot ul. Grunwaldzka 1/3
13. Dom Hospicyjny „Caritas” im. św. Józefa Sopot Al. Niepodległości 632
14. Szpital Morski im. PCK w Gdyni ul. Powstania Styczniowego 1
15. Szpital Miejski im. Brudzińskiego w Gdyni ul. Radtkego 1
16. Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdynia ul. Powstania Styczniowego 9B
17. „CLINICA MEDICA” Wielospecjalistyczna Klinika Zabiegowa w Gdyni ul. Mireckiego
18. NZOZ „Diaverum” w Gdyni ul. Powstania Styczniowego 1
19. Szpital Specjalistyczny im. Ceynowy w Wejherowie ul. Jagalskiego 10
20. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital im. Franciszka Żaczka w Pucku ul. 1 Maja 13
21. Hospicyjny Zakład Opieki Zdrowotnej w Pucku, Dziedzictwa Jana Pawła II 12
22. NZOZ Szpital Powiatowy w Tczewie Tczewskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. ul. 30-go Stycznia 57, ul. Paderewskiego 11
23. Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. NZOZ w Malborku ul. Armii Krajowej 105/106

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

24. Szpital Polski Sztum NZOZ ul. Reja 12
25. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Dworze Gdańskim ul. Dworcowa 12
26. Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie ul. Piechowskiego 36 z filią w Dzierżążnie ul. Szpitalna 36
27. NZOZ Oddział Rehabilitacji Kardiologicznej „Neptun” Szymbark, ul. Górska 7
28. NZOZ ZOL „Dom Seniora” Dzierżążno, ul. Ogrodowa 19
29. Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o. w Kartuzach ul. F. Ceynowy 7
30. Specjalistyczny Szpital św. Jana w Starogardzie Gdańskim ul. Balewskiego 1
31. Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Starogardzie Gdańskim ul. Skarszewska 7
32. Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w Starogardzie Gdańskim ul. Skarszewska 7
33. Szpital Powiatu Bytowskiego Sp.z.o.o. Bytów ul. Lęborska 13 i Miastko ul. Wybickiego 13
34. Niepubliczny Zakład Opieki Długoterminowej – Zakład Opiekuńczo – Lecznicy Miastko ul. Wybickiego 30
35. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA” Oddział Reumatologii Miastko ul. Wybickiego 30
36. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Człuchów ul. Szczecińska 31
37. Szpital Zakładu Karnego w Czarnem ul. Pomorska 1
38. Niepubliczny Zakład Lecznictwa Zamkniętego „Zdrowie” w Kwidzynie ul. Hallera 25
39. Szpital Specjalistyczny w Prabutach ul. Kuracyjna 30
40. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Centrum Psychiatrii” – Szpital Psychiatryczny w Prabutach ul. Kuracyjna 30
41. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Jasień” Prabuty ul. Kuracyjna 37
42. Hospicjum Kwidzyńskie im. św. Wojciecha Kwidzyn, ul. Malborska 18 a
43. Szpital Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lęborku ul. Węgrzynowicza 13
44. Szpital Specjalistyczny im. J.K. Łukowicza w Chojnicach ul. Leśna 10
45. Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mawiko” Ośrodek Leczenia Nerwic Chojnice ul. Leśna 8
46. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicor” Hospicjum Zwiastowania NMP Chojnice ul. Strzelecka 89
47. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku ul. Prof. Lotha 26
48. Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Słupsk ul. Morcinka 20 z filią w Lubiczewie
49. Klinika „SALUS” w Słupsku ul. Zielona 8
50. Niepubliczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SON” w Słupsku ul. Ziemowita 1A – Zakład Opiekuńczo-Lecznicy ul. Mickiewicza 12 Ustka
51. Zakład Opiekuńczo-Lecznicy NZOZ „Delfin” w Gardnie Wielkiej Plac Wolności 1
52. Towarzystwo Opieki Paliatywnej im. J.Różyckiej w Słupsku Hospicjum Miłosierdzia Bożego ul. J.Druyffa 2

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Na terenie województwa pomorskiego funkcjonuje 11 Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych, zlokalizowanych w następujących placówkach:

- Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku (Kliniczny Oddział Ratunkowy)
- Pomorskim Centrum Traumatologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Mikołaja Kopernika w Gdańsku
- Szpitalu Miejskim im. J. Brudzińskiego w Gdyni
- Szpitalu Specjalistycznym w Wejherowie
- Szpitalu Specjalistycznym w Kościerzynie
- Powiatowe Centrum Zdrowia sp. z o.o. w Kartuzach
- NZOZ „Zdrowie” sp. z o.o. Szpitalu Powiatowym w Kwidzynie
- Szpitalu Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lęborku
- Szpitalu Specjalistycznym im. J.K. Łukowicza w Chojnicach
- Specjalistycznym Szpitalu Św. Jana w Starogardzie Gdańskim
- Szpitalu Powiatu Bytowskiego w Miastku

W dalszym ciągu w trakcie organizacji jest Szpitalny Oddział Ratunkowy w Szpitalu Specjalistycznym św. Wojciecha w Gdańsku.

Na terenie województwa pomorskiego pod nadzorem PPWIS funkcjonuje 12 Stacji Dializ zlokalizowanych w następujących placówkach:

1. Stacja Dializ Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku (Klinika Nefrologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych Oddział Hemodializ; Klinika Nefrologii Dziecięcej)
2. Stacja Dializ Szpitala Specjalistycznego im. Św. Wojciecha w Gdańsku
3. NZOZ Stacja Dializ Fresenius Nephrocare X w Wejherowie
4. Stacja Dializ Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lęborku
5. Stacja Dializ Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie
6. NZOZ „Dializa-Szczecinek” Stacja Dializ Miastko
7. NZOZ Centrum Dializ Fresenius Nephro Care Stacja Dializ Nr 3 w Kwidzynie
8. Stacja Dializ Szpitala Specjalistycznego im. J.K. Łukowicza w Chojnicach
9. NZOZ „Diaverum” Gdańsk Kartuska Ośrodek Leczenia Chorób Nerek w Starogardzie Gdańskim
10. Stacja Dializ Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Słupsku
11. NZOZ „Diaverum” Gdynia
12. Stacja Dializ „Diaverum” w Tczewie

Na terenie województwa pomorskiego w lecznictwie zamkniętym Centralne Sterylizatornie działają w następujących placówkach:

- Szpitalu Specjalistycznym św. Wojciecha w Gdańsku,
- Szpitalu Specjalistycznym w Kościerzynie,
- Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Chojnicach.
- Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku
- Szpitalu Specjalistycznym im. Ceynowy w Wejherowie
- Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Słupsku

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

W związku z koniecznością dostosowania zakładów opieki zdrowotnej do wymagań *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładów opieki zdrowotnej*, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku w 2011 r. pozytywnie zaopiniował 4 programy dostosowawcze dostosowawczych i wydał 4 decyzje dla następujących placówek:

- Szpital Specjalistyczny im. J.K. Łukowicza w Chojnicach,
- Szpital Powiatu Bytowskiego (laboratorium),
- Pododdział Zachowawczego Leczenia Zeza i Niedowidzeń Szpitala Specjalistycznego Św. Wojciecha SP ZOZ w Gdańsku,
- Oddział Okulistyczny dla Dzieci Szpitala Specjalistycznego Św. Wojciecha SP ZOZ w Gdańsku.

W 2011 roku w szpitalach województwa pomorskiego wystąpiło 56 ognisk epidemicznych zgłoszonych właściwym Inspektorom Sanitarnym.

Czynnikami etiologicznymi w przypadku 39 ognisk były zakażenia bakteryjne (*Staphylococcus aureus*, *Escherichia coli* ESBL, *Acinetobacter baumani*, *Pseudomonas aeruginosa*, *Clostridium difficile*, *Clostridium perfringes*, *Kluivera intermedia*, *Klebsiella pneumoniae*), 15 ognisk miało etiologię wirusową (Rotawirusy, Norowirusy, Adenowirusy, Grypa A H1N1), 2 ogniska o etiologii mieszanej (bakteryjne i wirusowe).

We wszystkich przypadkach podjęto działania mające na celu szybkie wygaszenie ogniska i nierozprzestrzenianie się czynników etiologicznych na innych pacjentów.

Czynniki wpływające negatywnie na funkcjonalność lecznictwa zamkniętego województwa pomorskiego:

- obiekty szpitalne umieszczone są w starych budynkach, których stan techniczny budzi zastrzeżenia,
- bloki operacyjne działają bez prawidłowo zorganizowanych pomieszczeń przygotowawczych i szluz,
- krzyżowanie się dróg czystych, brudnych na blokach operacyjnych i w sterylizatorniach,
- sterylizatornie nie spełniają wymogów stawianych Centralnej Sterylizatorni,
- przestarzały sprzęt – w tym aparatura sterylizująca,
- niewystarczające zaplecze magazynowe i socjalne placówek,
- brak wydzielonych wind do transportu posiłków.

II Oddział Higieny Komunalnej

1. Ocena urządzeń wodociągowych

Na terenie województwa pomorskiego w ewidencji organów PIS w roku 2011 znajdowało się 1181 urządzeń dostarczających wodę:

a) 817 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w tym :

- 547 wodociągów o wydajności $<100 \text{ m}^3/\text{dobę}$
- 233 wodociągi o wydajności $100 - 1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$
- 34 wodociągi o wydajności $1000 - 10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$
- 3 wodociągi o wydajności $10000 - 100000 \text{ m}^3/\text{dobę}$

b) 339 innych podmiotów zaopatrujących w wodę (skontrolowano 330)

c) 25 studnie publiczne.

Podstawę zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi publiczne, w których wykorzystywane są wody wstępne. Wyjątek, tak jak w poprzednich latach stanowią:

- ujęcie powierzchniowe w Straszynie zasilające wodociąg centralny m. Gdańska,
- ujęcie drenazowe - "Pręgowo" - wodociąg centralny m. Gdańska,
- "Nowe Sarnie Wzgórze" - wodociąg publiczny w Sopocie.

Dezynfekcji ciągłej związkami chloru poddawana jest woda z w/w ujęcia powierzchniowego, ujęcia drenazowego „Pręgowo”, ujęć głębinowych „Sportowa” i „Kamionka” należących do wodociągu publicznego w Kwidzynie, wodociągu lokalnego Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o. w Kwidzynie (powiat kwidziński) i wód lokalnych „Farm Frites” w Lęborku (powiat lęborski), natomiast ujęcie "Nowe Sarnie Wzgórze" w Sopocie - dezynfekowane jest przy pomocy lamp UV.

Wodociągi o wydajności $< 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$:

W 2011 roku w województwie pomorskim oceniono i skontrolowano 547 wodociągów, z czego **89 wodociągów (16,27%)** dostarczało wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym, w tym 2 pod względem bakteriologicznym:

- wodociąg publiczny Perlino gmina Gniewino, powiat wejherowski – bakterie grupy coli 72 jtk/100ml.
- Wodociąg publiczny Dąbrówka gm. Starogard Gdański, powiat starogardzki - bakterie grupy coli $>300 \text{ jtk}/100\text{ml}$.

Pod względem fizykochemicznym woda z 89 wodociągów odbiegała od wymagań sanitarnych z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, jonu amonowego, zapachu oraz związane z tym mętność oraz barwę.

Wodociągi w których jakość wody odbiega od wymagań sanitarnych określonych w załączniku nr 2 (**do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. nr 61 poz. 417 z póź. zm.)**) zostały przedstawione w pkt. nr 3).

Z wodociągów o w/w wydajności, w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym zaopatrywano **85,88 %** ogólnej liczby ludności.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Wodociągi o wydajności 100 - 1000 m³/dobę

W 2011 roku w województwie pomorskim oceniono 233 wodociągi znajdujące się w ewidencji z czego **31 wodociągów (13,30%)** dostarczało wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym.

Pod względem fizykochemicznym jakość wody w **31 wodociągach** odbiegała od wymagań sanitarnych głównie z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, jonu amonowego, zapachu oraz mętność i barwę.

Wodociągi w których jakość wody odbiega od wymagań sanitarnych określonych w załączniku nr 2 (do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. nr 61 poz. 417 z póź. zm.) zostały przedstawione w pkt. nr 3).

Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym stanowiła **89,59%** ogólnej liczby ludności zaopatrywanej z wodociągów o w/w wydajności.

Wodociągi o wydajności 1000 - 10000 m³/dobę

W 2011 roku w województwie pomorskim eksploatowano i oceniono 34 wodociągi, z czego 2 wodociągi (**5,88%**) dostarczały wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym.

Pod względem fizykochemicznym jakość wody w 2 wodociągach odbiegała od wymagań sanitarnych z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, oraz mętności i barwy:

Lp	miasto, gmina	żelazo [µg/l]	mangan [µg/l]	barwa [mg/l]	mętność [NTU]
1	Małkowo gm. Żukowo /wodociąg publiczny/	560	143	20	3
2	Krynica Morska /wodociąg publiczny/			30	2,6

Tabela 4

Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym stanowiła **98,83%** ogólnej liczby ludności zaopatrywanej z wodociągów o w/w wydajności.

Wodociągi o wydajności 10000 - 100000 m³/dobę

W 2011 roku w województwie pomorskim eksploatowano i oceniono 3 wodociągi:

- **powiat m. Gdańsk** – wodociąg centralny m. Gdańsk

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- powiat m. Gdynia – wodociąg publiczny w Gdyni
- powiat m. Słupsk – wodociąg publiczny w Słupsku

W/w wodociągi dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i zaopatrywały łącznie 720099 osób.

Jakość wody z czerpni ujęcia „Straszyn” wodociągu centralnego m. Gdańsk, została zaliczona do kategorii A3 - wg rozporządzenia *Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia* (Dz. U. 2002, nr 204 poz.1728).

Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2011 roku w województwie pomorskim oceniono 330 wodociągów z 339 znajdujących się w ewidencji, z czego 66 wodociągów (20,00 %) dostarczało wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym. Pod względem bakteriologicznym woda w 4 wodociągach nie odpowiadała wymaganiom sanitarnym:

Maksymalna liczba bakterii			
nazwa wodociągu, gmina	bakterie grupy coli jtk/100ml	E. coli jtk/100ml	Enterokoki jtk/100ml
powiat kartuski: wodociąg lokalny KUL Wieżyca gm. Stężyca	36		
powiat wejherowski: wodociąg lokalny Brzeźno Lęborskie SM gm. Łęczyce	3		
powiat malborski: wodociąg lokalny Malbork PKP gm. Malbork	33	33	2
powiat lęborski: wodociąg lokalny Siemirowice gm. Cewice	19		

Tabela 5

Pod względem fizykochemicznym jakość wody w 63 wodociągach odbiegała od wymagań sanitarnych głównie z uwagi na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu, jonu amonowego, zapachu oraz mętność i barwę (wodociągi w których jakość wody odbiega od wymagań sanitarnych określonych w załączniku nr 2 (Dz. U. nr 61 poz. 417 z póź. zm.).

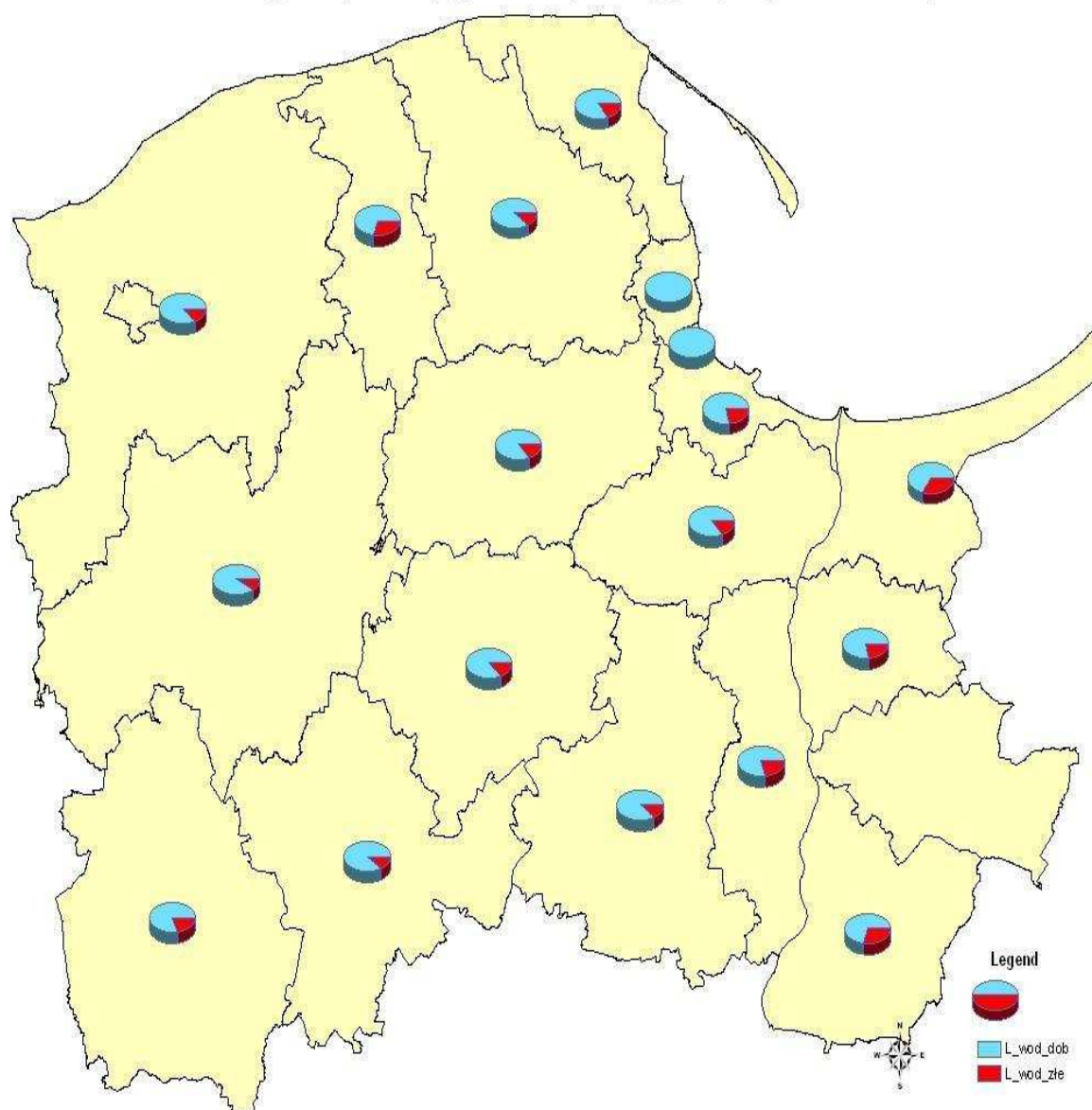
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Ludność zaopatrywana w wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym stanowiła **71,08 %** ogólnej liczby ludności zaopatrywanej z wodociągów o w/w wydajności.

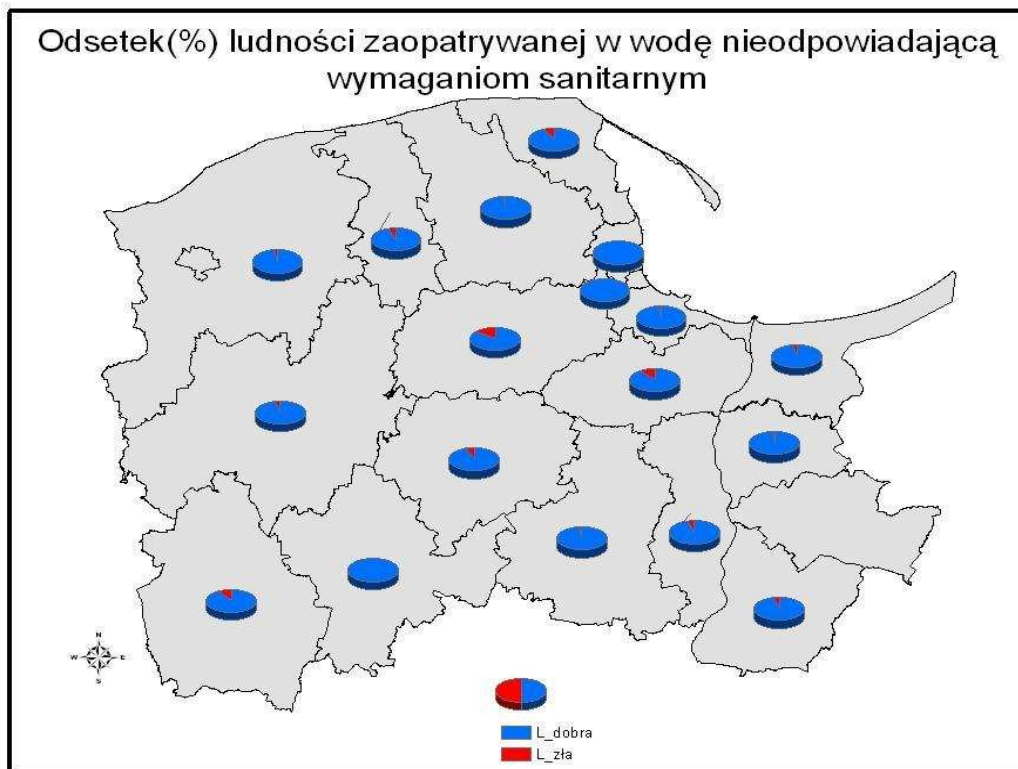
2. Studnie publiczne

W 2011 roku z 25 zewidencjonowanych studni publicznych, skontrolowano 2 studnie. Jakość wody w badanym zakresie odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Liczba wodociągów odpowiadających i nieodpowiadających wymaganiom sanitarnym

Rysunek 1

Rysunek 2

Wodociągi raportowane do UE w 2011 r.

W 2011 r. 40 wodociągów zostało objętych raportem do Komisji Europejskiej

Lp.	Nazwa wodociągu	Jednostka odpowiedzialna za jakość wody	Ludność (tys.)	Produkcja (m ³ /dobę)	Ocena na koniec roku DW/ZW *	Parametry nie odpowiadające wymaganiom sanitarnym
1	wodociąg publiczny Bytów	Wodociągi Miejskie Bytów Sp. z o. o. ul. Mickiewicza 1, 77-100 Bytów	19,164	2567	DW	-
2	wodociąg publicznych Miastko	Zakład Wodociągów i Kanalizacji ul. Mickiewicza 3, 77-200 Bytów	12,759	1502	DW	-

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

3	wodociąg publicznych Brusy	Zakład Gospodarki Komunalnej Brusy, ul. Świętopełka 20, 89-632 Brusy	10,05	1227	DW	-
4	wodociąg publicznych Chojnice	Miejskie Wodociągi Chojnice Sp. z o. o. Plac Piastowski 27a, 89-600 Chojnice	41,517	5135	DW	-
5	wodociąg publicznych Czersk	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o. o. Czersk, ul. Leśna 11, 89-650 Czersk	12,657	1131	DW	-
6	wodociąg publicznych Człuchów	Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. ul. Sobieskiego 11, 77-300 Człuchów	14,641	1980	DW	-
7	wodociąg publicznych Debrzno	Zakład Wodociągów i Kanalizacji, ul. Romualda Traugutta 2, 77-310 Debrzno	5,361	680	DW	-
8	wodociąg publicznych Pruszcz Gdański	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp z o. o. "WiK" ul. Grunwaldzka 1 83-000 Pruszcz Gd	26,050	3318	DW	-
9	wodociąg publicznych Kartuzy	Kartuskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji ul Mściwoja II nr 4, 83-300 Kartuzy	19,194	2626	DW	-
10	wodociąg publicznych	Zakład Usług Komunalnych	8,000	1125	ZW	Fe, Mn, mętność, barwa

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

	Małkowo	Marian Marszałkowski w Glinczu, ul Akacyjowa 24, 83-330 Żukowo				
11	wodociąg publicznych Sierakowice	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Kartuska 12, 83-340 Sierakowice	8,100	940	DW	-
12	wodociąg publicznych Kościerzyna	P.W.i K. - "Wodociągi Kościerskie" Sp. z. o. o. ul. Strzelecka 30A, 83-400 Kościerzyna	22,971	2675	DW	-
13	wodociąg publicznych Kwidzyn	Przedsiębiorstwo Wodociągowo- Kanalizacyjne Sp. z o. o. ul. Sportowa 29, 82-500 Kwidzyn	48,919	7611	DW	-
14	wodociąg publicznych Prabuty	Przedsiębiorstwo Wodociągów Kanalizacji i Ciepłownictwa „PEWIK” Sp. z o. o. ul. Kwidzyńska 15, 82-550 Prabuty	10,061	1204	DW	-
15	wodociąg publicznych Lębork	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. 84-300 Lębork ul. Pionierów 2	38,361	4989	DW	-
16	wodociąg publicznych	Przedsiębiorstwo Wodociągowe	5,762	1594	DW	-

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

	Łeba	"Łeba-Wicko" Sp. z o.o. Nowęcín ul. Łebska 49, 84-360 Łeba				
17	wodociąg publicznych Malbork	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. ul. Chrobrego 31, 82-200 Malbork	40,000	7882	DW	-
18	Centralny Wodociąg Żuławski	Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o. o. ul. Warszawska 28a, 82-100 Nowy Dwór Gd.	21,720	60000	DW	-
19	wodociąg publicznych Sztum	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. ul. Kochanowskiego 28, 82-400 Sztum	15,681	2600	DW	-
20	wodociąg publicznych Dzierżgoń	Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. ul. Słowackiego 24, 82-440 Dzierżgoń	8,448	1680	DW	-
21	wodociąg publicznych Jastrzębia Góra	Międzygminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji "EKOWIK" Sp. z o. o. ul. Droga Chłapowska 21, 84-120 Władysławowo	3,385	1509	DW	-

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

22	wodociąg publicznych Władysławowo	Międzygminne Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji "EKOWIK" Sp. z o. o. ul. Droga Chłapowska 21, 84-120 Władysławowo	18,342	4558	DW	-
23	wodociąg publicznych Puck	Pucka Gospodarka Komunalna Sp. z o. o. ul. Zamkowa 84-120 Puck	11,620	1284	DW	-
24	wodociąg publicznych Mrzeżyno	Urząd Gminy Puck, ul. 10 lutego 29, 84-100 Puck	6,269	516	DW	-
25	wodociąg publicznych Słupsk	Wodociągi Słupsk Sp. z o. o. ul. Elizy Orzeszkowej 1, 76-200 Słupsk	97,000	14280	DW	-
26	wodociąg publicznych Ustka	Wodociągi Ustka Sp. z o. o. ul. Ogrodowa 14, 76-270 Ustka	16,268	2621	DW	-
27	wodociąg publicznych Starogard Gdański	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji "Star-Wik" Sp. z o. o. 83-200 Starogard Gdański, ul. Lubichowska 128	47,187	4881	DW	-
28	wodociąg publicznych Skarszewy	Gminne Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. 83-250 Skarszewy, ul Polna 33	6,957	1100	DW	-

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

29	wodociąg publicznych Tczew	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Czatkowska 8, 83-110 Tczew	61,000	8371	DW	-
30	wodociąg publicznych Pelplin	Pelkom Sp. z o.o. ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin	13,511	1450	DW	-
31	wodociąg publicznych Gniew	Zakład Usług Komunalnych ul. Wiślana 6, 83-140 Gniew	7,299	879	DW	-
32	wodociąg publicznych Wejherowo	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	48,845	5500	DW	-
33	wodociąg publicznych Gościcino	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	12000	1300	DW	-
34	wodociąg publicznych Reda- Rumia	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	60,959	6500	DW	-
35	wodociąg publicznych Luzino	Urząd Gminy Luzino ul. Ofiar Sztutthofu 11 84-242 Luzino	7,528	781	DW	-
36	Gdańsk-Wodociąg Centralny	Saur Neptun Gdańsk S. A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	285,366	48597	DW	-

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

37	Gdańsk - Osowa	Saur Neptun Gdańsk S. A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	49,200	7242	DW	-
38	wodociąg publicznych Gdynia	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	248,000	34293	DW	-
39	wodociąg publicznych Sopot	Saur Neptun Gdańsk S. A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	36,537	9160	DW	-

Tabela 6

* DW/ZW – dobra woda/zła woda

3. Wykaz urządzeń w których jakość wody nie odpowiada wymaganiom sanitarnym określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. (Dz. U. 2007 nr 61 poz. 417 z późn, zm.).

Ponadnormatywna zawartość fluorków w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2011 roku (NDS = 1,5 mg/l):

Powiat gdański

- Trutnowy II gm. Cedry Wielkie (4,1 mg/l) - zaopatruje w wodę 21 osób
- Koszwały – Zakład Rolny gm. Cedry Wielkie (1,7 mg/l) - zaopatruje w wodę 240 osoby

Miasto Gdańsk

- Gdańsk – Pleniewo – Wiślinka (max 1,9 mg/l) – zaopatruje 1217 osób (w tym 250 mieszkańców Płoni Wielkiej)
- Gdańsk – Uniwersyteckie Centrum Kliniczne (1,6 mg/l) – zaopatruje 3100 pracowników,
- Gdańsk – PPHU L&M Pełka (1,9 mg/l) – zaopatruje 50 osób
- Gdańsk – Sobieszewo – Świbno (max 1,9 mg/l) – zaopatruje 3445 osób

Powiat tczewski

- Wielkie Walichnowy gm. Gniew (max 2,11 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Małe Walichnowy, Międzyłęż, Kuchnia i Polskie Gronowo gm. Gniew - 897 osób
- Wielki Garc gm. Pelplin (max. 1,73 mg/l) - zaopatruje 289 osób

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Powiat malborski

- Mątwy Wielkie gm. Miłoradz (max. 1,7 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowość Mątwy Małe – 625 osób
- Miłoradz gm. Miłoradz (max. 1,85 mg/l) - zaopatruje 1489 osób
- Kamienica gm. Malbork (max. 1,85 mg/l) – zaopatruje 38 osób,

Powiat sztumski

- Piekło gm. Sztum - zaopatruje 300 osób (decyzja derogacyjna do dnia 30.06.2012r) - w roku 2011 ponadnormatywnych fluorków nie stwierdzono
- Czermin gm. Sztum (max. 1,8 mg/l) - zaopatruje 110 pracowników,
- Biała Góra gm. Sztum - zaopatruje 230 osób (decyzja derogacyjna do dnia 31.09.2013r) - w roku 2011 ponadnormatywnych fluorków nie stwierdzono.

Ponadnormatywna zawartość azotanów w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2011 roku (NDS = 50mg/l):

Powiat człuchowski

- Głędowo gm. Człuchów (max 51,7 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Jęczniki Małe, Jęczniki Wielkie gm. Człuchów - 1247 osób

Powiat słupski

- Płocko gm. Kępice (max. 52 mg/l) – zaopatruje 182 osoby
- Grabkowo II gm. Potęgowo (max. 54,8 mg/l) – zaopatruje 170 osób,
- Żoruchowo gm. Główczyce (max. 57,51 mg/l) – zaopatruje 540 osób,
- Ciecholub PKP (max 55,98 mg/l) – zaopatruje 4 osoby

Ponadnormatywna zawartość azotynów w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2011 roku (NDS = 0,100mg/l):

Miasto Gdańsk

- Gdańsk – Pleniewo -Wiślinka (max 0,62 mg/l) – zaopatruje 1217 osób (w tym 250 mieszkańców Płoni Wielkiej)

Ponadnormatywna zawartość boru w wodzie wodociągów województwa pomorskiego stwierdzana w 2011 roku (NDS = 1mg/l):

Powiat kwidzyński

- Gлина gm. Sadlinki (max 1,1 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Nebrowo Małe, Rusinowo - 726 osób,
- WZPOW Sp. z o.o. Kwidzyn (max 1,4 mg/l) – zaopatruje 440 pracowników

Powiat sztumski

- Biała Góra gm. Sztum - zaopatruje 230 osób (decyzja derogacyjna do dnia 31.09.2013r) - w roku 2011 ponadnormatywnego boru nie stwierdzono
- Piekło gm. Sztum - zaopatruje 300 osób (decyzja derogacyjna do dnia 30.06.2012r) - w roku 2011 ponadnormatywnego boru nie stwierdzono

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Powiat tczewski

- Wielkie Walichnowy gm. Gniew (max 1,20 mg/l) – ponadto zaopatruje w wodę miejscowości Małe Walichnowy, Międzyłęż, Kuchnia i Polskie Gronowo gm. Gniew - 897 osób

4. Działalność kontrolno – represyjna

W wyniku działań z nadzoru nad zaopatrzeniem ludności w wodę, wydano:

- 211 decyzji administracyjnych w celu poprawy jakości wody,
- 261 decyzji rachunkowych,
- 52 upomnień,
- 6 tytułów wykonawczych,
- 20 postanowień o nałożeniu grzywny

Ponadto:

- opracowano 1320 ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz rozpatrzono 48 interwencji dotyczących jakości wody.

5. Wykaz Przedsiębiorstw Wodociągowo – Kanalizacyjnych na terenie woj. pomorskiego

Lp	Przedsiębiorstwo Wodociągowo - Kanalizacyjne
<i>powiat bytowski</i>	
1	Wodociągi Miejskie Bytów Sp. z o. o. ul. Mickiewicza 1, 77-100 Bytów
2	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Miastko, ul. Mickiewicza 3, 77-200 Miastko
3	Zakład Gospodarki Komunalnej w Czarnej Dąbrówce, ul. Cicha 3Czarna Dąbrówka
4	Zakład Usług Komunalnych w Trzebielinie, Trzebielino 33
5	Zakład Usług Wodnych Słupsk, ul. Szczecińska 86 Słupsk
6	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe, Dariusz Kuik Studziński, ul. Buczka 8 Tuchomie
7	Konserwacja Wodociągu I Sprzedaż Wody, Ewa Wirkus, ul. Ciemno 28 Tuchomie
8	Usługi Wodociągowe, Irena Redo, ul. Udorpie 36 a Bytów
<i>powiat chojnicki</i>	
9	Miejskie wodociągi Sp. z o. o. Pl. Piastowski 27 a, 89-600 Chojnice
10	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o. o., ul. Stycznia 56 a, 89-600 Chojnice
11	Zakład Gospodarki Komunalnej ul. Bolta 10, 89-632 Brusy
12	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o. o. ul. Leśna 11, 89-650 Czernik

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

<i>powiat człuchowski</i>	
13	Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. w Człuchowie, ul. Sobieskiego 11, 77-300 Człuchów
14	Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy w Człuchowie, ul. Plantowa 28 Człuchów
15	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie, ul. Traugutta 2, 77-310 Debrzno
16	Przedsiębiorstwo Wodno – Kanalizacyjne Sp. z o. o. o. w Czarnem, ul. Kościuszki 42, 77-330 Czarne
17	Zakład Gospodarki Komunalnej w Przechlewie, ul. Człuchowska 26, 77-320 Przechlewo
18	Zakład Gospodarki Komunalnej w Rzeczenicy, ul. Człuchowska 11, 77-304 Rzeczenica
19	Zakład Gospodarki Komunalnej w Koczale, ul. Zielona 2, 77-220 Koczała
<i>powiat m. Gdańsk</i>	
20	Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk
21	Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych i Komunalnych „Unikom” Sp. z o. o., ul. Budowlanych 31, 80-298 Gdańsk
<i>powiat m. Gdynia</i>	
22	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o. ul. Witomińska 29, 83-311 Gdynia
23	Stocznia Gdynia S.A., ul. Czechosławska 3, 81-969 Gdynia
<i>powiat kartuski</i>	
24	Kartuskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Kartuzach, ul. Mściwoja II 4, 83-340 Kartuzy
25	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. ul. Kartuska 12, 83-340 Sierakowice
26	Zakład Usług Komunalnych, Marian Marszałkowski, Glinicz, ul. Akacyjowa 24, 83-330 Żukowo
27	Zakład Komunalny w Stężycy, ul. Jana II Sobieskiego 31, 83-322 Stężycza
28	Gminny Zakład Remontowo – Usługowy, ul. Ceramiczna 1, 83-314 Somonino

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

29	“Radbur” Sp. z o.o., ul. Spółdzielców 1, 83-314 Somonino
<i>powiat kościerski</i>	
30	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. „Wodociągi Kościerskie” , ul. Strzelecka 30A, 83-400 Kościerzyna
31	Zakład Komunalny w Dziemianach, ul. 8 Marca 3, 83-425 Dziemiany
32	Komunalny Zakład Budżetowy w Starej Kiszewie, ul. 6-go Marca 2b, 83-430 Stara Kiszewa
33	Zakład Komunalny Gminy Kościerzyna Stare Nadleśnictwo 5, 83-400 Kościerzyna
34	Gmina Karsin, ul. Długa 22, 83-440 Karsin
35	Gmina Lipusz, ul. Derdowskiego 7, 83-424 Lipusz
36	Gmina Nowa Karczma, ul. Kościerska 9, 83-404 Nowa Karczma
37	ZPS “Lubiana” SA w Łubianie, 83-407 Łubiana
<i>powiat kwidzyński</i>	
38	Przedsiębiorstwo Wodociągowe – Kanalizacyjne Sp. z o. o., ul. Sportowa 29, 82-500 Kwidzyn
39	Przedsiębiorstwo Wodociągów Kanalizacji i Ciepłownictwa „Pewik” Sp. z o. o. ul. Kwidzyńska 15, 82-550 Prabuty
40	Zakład Budżetowy „Pomezania”, ul. Lipowa 1, 82-420 Ryjewo
41	Zakład Gospodarki Komunalnej w Gardei, ul. Kwidzyńska 27, 82-520 Gardeja
42	Zakład Usług Wielobranżowych Tadeusz Kawka, ul. Grudziądzka 13, 82-522 Sadlinki
43	ECO Malbork sp. z o.o., ul. Sikorskiego 39A, 82-200 Malbork
<i>powiat lęborski</i>	
44	Przedsiębiorstwo Wodociągowe „Łeba – Wicko” Sp. z o. o., ul. Łebska 49, 84-360 Łeba
45	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., ul. Pionierów 2, 84-300 Lębork
46	Gminny Zakład Usług Komunalnych, ul. Młynarska 10, 84-351 Nowa Wieś Lęborska
47	Zakład Gospodarki Komunalnej, 84-352 Wicko 51
48	Urząd Gminy Cewice, ul. W. Witosa 16, 84-312 Cewice

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

<i>powiat malborski</i>	
49	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Malborku ul. Chrobrego 31, 82-200 Malbork
50	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Sztumie, ul. Kochanowskiego 28, 82-400 Sztum
51	Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Dzierzgoniu, ul. Słowackiego 24, 82-440 Dzierzgoń,
52	Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o. o. w Nowym Dworze Gd., ul. Warszawska 28a, 82-100 Nowy Dwór Gdański
53	Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu, ul. Główna 5, 82-213 Miłoradz
54	Zakład Gospodarki Komunalnej w Mikołajkach Pom., ul. Dzierzgońska 2 Mikołajki Pomorskie
55	Zakład Gospodarki Komunalnej w Starym Targu, ul. Świerczewskiego 20 Stary Targ
56	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Starym Dzierzgoniu, 82-450 Stary Dzierzgoń
57	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Malborku, ul. Solskiego 1, 82-200 Malbork
<i>powiat nowodworski</i>	
	Centralny Wodociąg Żuławski Sp. z o. o. w Nowym Dworze Gd., ul. Warszawska 28a, 82-100 Nowy Dwór Gdański
58	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krynicy Morskiej, ul. Przyjaźni 1, 82-120 Krynica Morska
<i>powiat pucki</i>	
59	Pucka Gospodarka Komunalna Sp. z o. o. , ul. Zamkowa 6, 84-100 Puck
60	Krokowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o., Żarnowiec 76, 84- 112 Żarnowiec
61	Zespół Zakładów Obsługi Miasta, Zakład budżetowy w Helu, ul. Kuracyjna 3, 84-150 Hel
62	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „PEKO” Sp. z o. o., ul. Chrzanowskiego 44, 81-198 Kosakowo
	„PEWIK” Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. 81-963 Gdynia, ul. Witomińska 29

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

63	Międzygminne Przedsiębiorstwo Wodociągów I Kanalizacji "EKOWIK" Sp. z o. o., ul. Droga Chłapowska 21, 84-120 Władysławowo
<i>powiat gdański</i>	
	Saur Neptun Gdańsk S.A., ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk
64	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WiK” Sp. z o. o., ul. Grunwaldzka 1, 83-000 Pruszcz Gd.
65	„Eksplloatator” Sp. z o. o., ul. Na Skarpie 9, 83-010 Straszyn
66	„Reknica” Sp. z o. o., ul. Leśna 12, 83 – 050 Kolbudy
67	„Wema” S. C. Władysław Girsztowt, Marek Ullmann, ul. Tczewska 2, 83-032 Pszczółki
68	Zakład Gospodarki Komunalnej I Mieszkaniowej, ul. Gdańska 12, 83-034 Trąbki Wielkie
	ZUK WEMA Sp. Z o.o., ul. Tczewska 10A, 83-032 Pszczółki
<i>powiat słupski</i>	
69	Wodociągi Słupsk Sp. z o.o., ul. Orzeszkowej 1, 76-200 Słupsk
70	Wodociągi Ustka Sp. z o.o., ul. Ogrodowa 14, 76-270 Ustka
71	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Kępicach, ul. Bielaka 8, 77-230 Kępice
72	Zakład Usług Wodnych w Słupsku Sp. z o.o., ul. Szczecińska 86, 76-200 Słupsk
73	Zakład Gospodarki Komunalnej w Jezierzycach, ul. Kolejowa 5, 76-219 Jezierzycy
74	Zakład Usług Publicznych w Potęgowie, ul. Głuszyńska 10, 76-230 Potęgowo
75	Zakład Gospodarki Komunalnej w Smołdzinie, ul. Bohaterów Warszawy 30, 76-214 Smołdzino
76	Zakład Gospodarki Komunalnej w Dębnicy Kaszubskiej, ul. Zjednoczenia 48d, 76-248 Dębica Kaszubska
77	Zakład usług Publicznych Główny Sp. z o.o., ul. Słupska 21, 76-220 Główny
78	Zakład Gospodarki Komunalnej w Damnicy, ul. Górna 1, 76-230 Damnica
<i>powiat m. Sopot</i>	
	Saur Neptun Gdańsk S.A., ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk
<i>powiat starogardzki</i>	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

79	STAR WiK Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, ul. Lubichowska 128, 83 – 200 Starogard Gdański
80	Gminne Wodociągi i Kanalizacje Sp. z o.o., ul. Polna 33, 83 – 250 Skarszewy
<i>powiat wejherowski</i>	
	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni Sp. z o. o., ul. Witomińska 29, 83-311 Gdynia
81	Gniewińskie Przedsiębiorstwo Komunalne w Kostkowie, 84-251 Kostkowo 3
<i>powiat tczewski</i>	
82	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Tczewie, ul. Czatkowska 8, 83 – 100 Tczew
83	Invest-Kom Sp. z o. o. w Gniewie, ul. Wiślana 6, Gniew
84	„Pelkom” Pelplin Sp. z o.o. ul. Starogardzka 12, 83-130 Pelplin
85	„Energoagva” S.C., Al. Zwycięstwa 3f/6, 83-110 Tczew
86	Spółdzielnia Kółek Rolniczych, ul. Wodna 12, 83-120 Subkowy,
87	Urząd Gminy w Morzeszczynie, ul. 22 lipca 4, Morzeszczyn

Tabela 7

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

6. Wykaz laboratoriów o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań wody, zatwierdzonych przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych województwa pomorskiego

	Nazwa i adres organizacji macierzystej	Nazwa i adres laboratorium	Nr certyfikatu akredytacji/ Data ważności akredytacji	Organ zatwierdzający numer i data zatwierdzenia
1	Centralny Wodociąg Żuławski sp. z o.o. ul. Warszawska 28a, 82-100 Nowy Dwór Gdański	Laboratorium Badania Wody w Żąbrowie 82-220 Stare Pole	AB 925 / 16.07.2012r	PPIS w Malborku SE.NS-30-47102700/MJ/11 20.12.2011r.
2	COVER Krystyna i Witold Pawlak Spółka Cywilna ul. Sikorskiego 108 a 84 -200 Wejherowo	COVER Krystyna i Witold Pawlak Spółka Cywilna ul. Sikorskiego 108 a 84 -200 Wejherowo	AB 911/ 11.05.2012r	PPIS w Wejherowie SE.NS.-30/4710/222/AG/11 30.12.2011r.
3	Laboratorium J.S. Hamilton Poland LTD sp. z o.o. ul. Indyjska 13, 81-404 Gdynia	Laboratorium J.S. Hamilton Poland LTD sp. z o.o. ul. Indyjska 13, 81-404 Gdynia	AB 079 / 26.02.2011r.	PGIS w Gdyni SE.HK - 30/4710/11/1/10 10.12.2010r.
4	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdyni ul. Witomińska 29, 81-311 Gdynia	Laboratorium Wody PEWIK Gdynia Sp. z o.o ul. Platynowa 17, 81-032 Gdynia	AB 697 / 06.04.2014r.	PPIS w Gdyni NK-4710/108/11/2012 10.01.2012r.
5	Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	Laboratorium Centralne Saur Neptun Gdańsk S.A. ul. Wałowa 46, 80-858 Gdańsk	AB 216 / 28.11.2013r.	PPIS w Gdańsku SE.HK-30/4710/128/JP/11 1.03.2011r.
6	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Czatkowska 8, 83-110 Tczew	Laboratorium Badania Wody i Ścieków ul. Czatkowska 8, 83-100 Tczew	AB 813 / 10.09.2011r.	PPIS w Tczewie SE - XVI/094/12/MA/10 20.12.2010r.
7	Wodociągi Słupsk, Sp. z o.o. ul. Orzeszkowej 1, 76-200 Słupsk	Laboratorium Badania Wody i Ścieków, Pracownia Badania Wody, ul. Westerplatte 54 B, 76-200 Słupsk	AB 1079/ 11.08.2009r.	PPIS w Słupsku SE-PPIS-073/41/10 18.08.2010r
8	Instytut Morski w Gdańsku, ul. Długi Targ 41/42, 80-830 Gdańsk	Instytut Morski w Gdańsku Laboratorium Zakładu Ochrony Środowiska, ul. Benzynowa1, 80-830 Gdańsk	AB 646 / 31.08.2013 r.	PPIS w Gdańsku SE.HK-30/4710/183/KA/11 5.04.2011r.
9	Wodociągi Miejskie Bytów Sp. z o.o. ul. Mickiewicza 1, 77-100 Bytów	Laboratorium Wodociągów Miejskich Bytów sp.o.o. w Bytowie		PPIS w Bytowie SE.HK-30/4710/16/11 11.10.2010r.
10	Eurofins Steins Laboratorium Sp. z o.o. Aleja Wojska Polskiego 90A, 82-200 Malbork	Eurofins Steins Laboratorium Sp. z o.o. Aleja Wojska Polskiego 90A, 82-200 Malbork		PPIS w Malborku SE.NS-30-4710/1/MJ/12 05.01.2012r.

Tabela 8

Szczegółowy zakres badań wykonywanych w w/w laboratoriach znajduje się na stronie www.wsse.gda.pl.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

7. Zgody na odstępstwo wydane w 2011 r.

a) pierwsze zgody na odstępstwo:

l.p	PPIS	nazwa urządzenia wodociągowego	jednostka odpowiedzialna za jakość wody	parametr na który wydana została zgoda na odstępstwo	produkcja wodociągu m ³ /dobę	liczba zaopatrywanej ludności w wodę	termin wydanej zgody na odstępstwo
1.	Pruszcz z Gd.	Wiślinka gm. Pruszcz Gd	"EKSPLOATATO R" Sp. z.o.o. ul. Sportowa 25 Rotmanka, 83-010 Straszyn	azotyny	280 m 3/dobę	1134	31.12.2013 r.
2.	Malbo rk	Piekło gm. Sztum	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Kochanowskiego 28, 82-400 Sztum	fluorki bor	20-24 m 3/dobę	340	30.06.2012 r.
3.	Malbo rk	Mątwy Wielkie gm. Miłoradz	Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej ul. Główna 5, 82-213 Miłoradz	fluor	100 m 3/dobę	435	31.12.2014 r.
4.	Słupsk	Ciecholub PKP gm. Kępice	PKP S.A. Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Gdańsku, 80-958 Gdańsk, ul. Dyrekcyjna 2-4	azotany	0,5 m 3/dobę	4	31.12.2012 r.
5.	Słupsk	Żoruchowo gm. Główczyce	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Żoruchowie, Żoruchowo 35, 76- 220 Główczyce	azotany	57 m 3/dobę	508	02.07.2012 r.

Tabela 9

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

b) drugie zgody na odstępstwo wydane przez PPWIS:

l.p	nazwa urządzenia wodociągowego	jednostka odpowiedzialna za jakość wody	parametr na który wydana została zgoda na odstępstwo	produkcja wodociągu m ³ /dobę	liczba zaopatrywanych ludności w wodę	termin wydanej zgody na odstępstwo
1.	wodociąg Głędowo gm. Człuchów	Zakład Gospodarki Komunalnej przy U.G. w Człuchowie, ul. Plantowa 28 77-300 Człuchów	azotany	92,7 m ³ /dobę	1247	31.12.2012 r.
2.	wodociąg Trutnowy II gm. Cedry Wielkie	Urząd Gminy Cedry Wielkie, ul. Krasickiego 16, 83-020 Cedry Wielkie	fluorki	6m ³ /dobę	107	30.12.2012 r.
3.	wodociąg Koszwały Zakład Rolny gm. Cedry Wielkie	Urząd Gminy Cedry Wielkie, ul. Krasickiego 16, 83-020 Cedry Wielkie	fluorki	24m ³ /dobę	263	28.02.2014 r.
4.	wodociąg w Glinie gm. Sadlinki	Zakład Usług Wielobranżowych Tadeusz Kawka ul. Grudziądzka 13, 82-522 Sadlinki	bor	122 m ³ /dobę	756	20.09.2014 r.
5.	wodociąg Wlk Walichnowy	INVEST-KOM w Gniewie Sp. z o.o. ul. Wiślana 6, 83-140 Gniew	fluorki	189 m ³ /dobę	941	08.09.2014 r.

Tabela 10

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

8. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne:

Lp.	PPIS/PPWIS	nazwa urzędnia wodociągowego	Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne
1	Pruszcz Gd.	Wiślinka gm. Pruszcz Gd	Firma zobowiązała się do opracowania planu, zgodnie z którym zostanie wykonana sieć wodociągowa spinająca sieć w m. Wiślinka z siecią wodociągową w m. Bogatka (zaopatrywana z ujęcia wody w m. Przejazdowo).
2.	Malbork	Piekło gm. Sztum	Wymiana złożeń filtracyjnych chalcetonitowych na tradycyjne złoża wielowarstwowe na w/w ujęciu.
3.	Malbork	Mątwy Wielkie gm. Miłoradz	Likwidacja ujęcia wody w Mątwach Wielkich I budowa odcinka ok. 1,8 km. Sieci wodociągowej z Miłoradza do kolonii Mątwy Wielkie.
4.	Słupsk	Ciecholub PKP gm. Kępice	Plukania sieci wodociągowej oraz ewentualna budowa SUW
5.	Słupsk	Żoruchowo gm. Główczyce	Budowa SUW
5.	PPWIS	wodociąg Głędowo gm. Człuchów	Podłączenie miejscowości zaopatrywanych z ujęcia Głędowo do sieci wodociągowej w Dębnicy.
6.	PPWIS	wodociąg Trutnowy II gm. Cedry Wielkie	Likwidacja ujęcia I podłączenie miejscowości Trutnowy II do zmodernizowanych ujęć na terenie gm. Cedry Wielkie
7.	PPWIS	wodociąg Koszwały Zakład Rolny gm. Cedry Wielkie	Budowa sieci wodociągowej I kanalizacji łączącej Węzeł Obwodnicy w Koszwałach “Miejsce Obsługi Podróżnych” z “Koszwały Zakład Rolny”.
8.	PPWIS	wodociąg w Glinie gm. Sadlinki	Opracowywana jest na zlecenie firmy technologia uzdatniania wody.
9.	PPWIS	wodociąg Wlk Walichnowy	Opracowywana jest na zlecenie firmy technologia uzdatniania wody.

Tabela 11

Mikrozanieczyszczenia w wodzie ujęcie Czarny Dwór i Lipce wodociągu centralnego miasta Gdańsk.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Gdańskiej Infrastruktury Wodociągowo – Kanalizacyjnej w Gdańsku, w listopadzie 2011 zakończono prace polegające na wykonaniu rurociągu odprowadzającego wody z pompowania barierowego ze studni nr 17 i 18 na ujęciu Lipce I 15 B na ujęciu Czarny Dwór. W celu identyfikacji źródeł zanieczyszczeń w ujęciu “Czarny Dwór” i “Zaspa” dokonano odbioru sieci monitoringu osłonowego (52 piezometrów), których zadaniem jest stała kontrola jakości wód dopływających do ujęcia.

W styczniu 2011 r. została zawarta umowa pomiędzy Państwowym Instytutem Geologicznym – Państwowym Instytutem Badawczym w Gdańsku a Gdańską Infrastrukturą Wodociągowo – kanalizacyjną Sp. Z o. o. na przeprowadzenie badań pt. “Ocena stanu dynamiki jakości wód podziemnych na terenie Gdańska i Sopotu.” Podjęte prace stanowią pierwszą część wieloletniego programu badawczego, mającego na celu rozpoznanie aktualnego stanu wód podziemnych, w tym głównych kierunków przepływu wód i zasięgu lejów depresji wokół ujęć komunalnych, jak również stanu chemicznego wód podziemnych na terenie Gdańska i Sopotu. Wyniki badań monitoringowych umożliwią oszacowanie zasięgu występowania skażenia w ujęciach “Czarny Dwór” i “Lipce”, przybliżenie lokalizacji jego źródła oraz podjęcie skutecznych działań ochronnych.

W wodzie podawanej do sieci z obydwu ujęć nie stwierdzono dotychczas przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń, określonych w cytowanym wyżej rozporządzeniu.

9. Wnioski

1. Niezbędne jest podjęcie natychmiastowych działań, w celu zabezpieczenia ujęcia Czarny Dwór i Lipce wodociągów centralnych m. Gdańsk przed rozprzestrzenieniem się zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego w warstwach wodonośnych.
2. Konieczne jest podjęcie skutecznych działań mających na celu poprawę jakości wody w wodociągach objętych postępowaniem derogacyjnym.
3. Konieczne jest podjęcie działań w celu spowodowania pilnej wymiany ołowianych przyłączy w instalacjach wodociągowych na terenie miasta Gdańska.
4. Wskazane byłoby przestrzeganie zasady, aby woda podawana do sieci wodociągowej z poszczególnych ujęć posiadała tylko śladowe ilości związków żelaza oraz uwzględnienie tego wymogu na etapie projektowania Stacja Uzdatniania Wody (SUW). Pozwoli to wyeliminować zakłócenia w eksploatacji sieci wodociągowych.
5. Konieczne jest podjęcie działań dla spowodowania poprawy jakości wody wodociągów publicznych, zakładowych i lokalnych w zakresie redukcji związków żelaza, manganu oraz amoniaku poprzez:
 - a) modernizację SUW w przypadku konieczności jej rozbudowy
 - b) zabezpieczenie właściwej pracy SUW

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

c) budowę SUW tam, gdzie aktualnie ich nie ma, a woda podawana do sieci wymaga uzdatniania.

6. Wprowadzenie do obligatoryjnego monitoringu jakości wody badań fizyko- chemicznych w sieci wodociągowej (kurki konsumenckie) wpłynęło na wzrost ilości urządzeń dostarczających wodę nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym (dotyczy to tej grupy obiektów, w których woda podawana do sieci odpowiadała wymaganiom sanitarnym, a na skutek złego stanu sanitarnego sieci i złej jej eksploatacji w punktach czerpalnych wody u konsumentów stwierdza się istotne jej pogorszenie).

7. Problemy jakości wody w kurkach konsumenckich są problemami złożonymi i mogą wynikać nie tylko ze złej jakości wody dostarczanej przez firmę wodociągową, ale istotna jest też eksploatacja wewnętrznej sieci wodociągowej, jak również jej warunki techniczne (miejsca stagnacji, niewłaściwe materiały itd.)

8. Konieczne jest podjęcie działań systemowych w celu podniesienia wiedzy merytorycznej pracowników firm wodociągowych w zakresie prawidłowej eksploatacji ujęć, SUW oraz sieci wodociągowej, w tym jej czyszczenia i dezynfekcji.

II. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli

1. Ustępy publiczne

W 2011r. na terenie woj. pomorskiego w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 227 ustępów publicznych, w tym 162 stałe i 64 tymczasowe. Skontrolowano 222 szalety zewidencjonowane (98%). Przeprowadzono ogółem 826 kontroli sanitarnych szaletów publicznych zewidencjonowanych. Podobnie jak w roku ubiegłym, w okresie od maja do września 2011r. wzmożono nadzór sanitarny nad w/w obiektami.

Ustępy publiczne						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	mandaty/kwota	decyzje	złe w GUS
miasto	wieś	222	826	4/650	5	8
182	45					

Tabela 12

PPIS w Gdańsku wdrożył postępowanie administracyjne wobec 5 zarządców. Nakazał zapewnić ciepłą wodę użytkową przy umywalkach i/ lub doprowadzić do należytego stanu sanitarno-technicznego sufit, stolarkę drzwiową, obudowę wokół brodzika w kabinach natryskowych w w/w obiektach.

Liczba mandatów karnych – 4 o łącznej kwocie 650 zł. PPIS w Sopotcie nałożył 2 mandaty 2/160 zł, PPIS w Gdańsku i Słupsku po 1 mandacie (2/500zł).

W 2011r. do organów PIS wpłynęło 5 interwencji: dwie dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego toalet na terenie Dworca PKP w Gdańsku, co nie zostało potwierdzone podczas kontroli sanitarnej; dwie interwencje w hipermarkecie Real w Gdańsku – potwierdzone kontrolą sanitarną (nieprawidłowości usunięte w terminie); jedna interwencja

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

w hipermarkecie Carrefour Market w Gdańsku – nieprawidłowości potwierdzone podczas kontroli sanitarnej (kierowniczkę sklepu ukarano mandatem w wysokości 400 zł.).

W związku z przygotowaniem do EURO 2012 przedstawiciele PPIS w Gdańsku uczestniczyli w komisyjnych kontrolach stanu technicznego ustępów publicznych wraz z inspektorami technicznymi Gdańskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, że niektóre ustępy wymagają remontu kapitalnego.

Podobnie jak w latach ubiegłych PPIS w Kościerzynie, wystąpił do Burmistrza Miasta oraz Wójtów Gmin powiatu kościerskiego w sprawie braku stałych szaletów publicznych na terenie gmin. Szczegółową ocenę szaletów publicznych w sezonie turystycznym 2011 zawiera „Ocena stanu sanitarnego tras, miejscowości i obiektów turystycznych w sezonie letnim 2011” nr SE.NS-30.046.5.2011.KW z dnia 14.10.2011r., przekazana Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

2. Domy Pomocy Społecznej

W ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa pomorskiego w 2011r. znajdowały się ogółem 83 domy pomocy społecznej, w tym 54 nadzorowane przez PPIS i 29 nadzorowanych przez PPWIS.

Niektóre domy pomocy społecznej posiadają kilka obiektów w różnych lokalizacjach, w związku z tym liczba podmiotów różni się od liczby obiektów. Przeprowadzono ogółem 123 kontrole sanitarne tych obiektów, w tym 91 przez PPIS i 32 przez PPWIS.

Domy Pomocy Społecznej, w większości koedukacyjne, zlokalizowane są w budynkach wolno stojących lub w kompleksach budynków innego przeznaczenia, zmodernizowanych tak, by spełniały potrzeby ich mieszkańców. Większość DPS przystosowana jest dla osób niepełnosprawnych, posiada pokoje 1,2 i więcej osobowe, odpowiednio wyposażone, ze wspólnymi węzłami sanitarnymi, na każdym piętrze, natomiast w pokojach są tylko umywalki. Pokoje z własnymi węzłami sanitarnymi (WC, natryski, wanna, umywalka) są głównie w obiektach nowych. Z informacji uzyskanych od PPIS województwa pomorskiego wynika, że zdecydowana większość DPS posiada dobry stan sanitarno-techniczny. W wielu obiektach prowadzone były bieżące remonty i modernizacje. natomiast PPIS w Gdańsku nałożył 1 mandat karny w wysokości 500 zł za niewłaściwy sposób gospodarowania bielizną czystą i brudną, niewłaściwy sposób gospodarowania odpadami komunalnymi, brak czystości bieżącej w obiekcie, brak rozdziału odzieży wierzchniej i roboczej pracowników. Opieka pielęgniarstwa w dużych obiektach jest zapewniona całodobowo, natomiast w małych obiektach w wyznaczonym czasie. Opiekę medyczną zapewniają zakłady opieki zdrowotnej, prywatne gabinety lekarskie, zabiegowe i rehabilitacyjne zlokalizowane w pobliżu.

W niektórych DPS przyjmują lekarze różnych specjalności, zwykle raz w tygodniu lub w miarę potrzeb.

Stan skolonizowania instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella pneumophila* w Domach Pomocy Społecznej.

W 2011 roku skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej w 15 Domach Pomocy Społecznej. Skażenie bakteriami *Legionella sp.* stwierdzono jedynie w instalacji ciepłej wody użytkowej Domu Pomocy Społecznej z Ośrodkiem Dniennego Pobytu dla Dzieci, prowadzonym przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

w Wejherowie. PPIS w Wejherowie wydał decyzję administracyjną nakazującą wyeliminowanie bakterii *Legionella* w ciepłej wodzie użytkowej DPS.

3. Obiekty hotelarskie i turystyczne

W 2011r. na terenie woj. pomorskiego w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w. znajdowało się 990 obiektów, w tym:

- 158 hoteli
- 1 motel
- 27 pensjonatów
- 30 kempingów
- 2 domy wycieczkowe
- 63 schronisk, schroniska młodzieżowe i pola biwakowe
- 709 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W grupie innych obiektów świadczących usługi hotelarskie, znajdowały się obiekty nie posiadające nadanej kategorii, w tym ośrodki wypoczynkowe.

Skontrolowano ogółem 955 obiektów (96%). Przeprowadzono ogółem 1699 kontroli sanitarnych. Kontrolowano ponadto pokoje gościnne i gospodarstwa turystyczne nie objęte ewidencją.

Obiekty hotelarskie i turystyczne						
Hotele	Motele	Pensjonaty	Kempingi	Domy Wycieczkowe	Schroniska/ Pola biwakowe	inne
158	1	27	30	2	63	709

Tabela 13

Obiekty hotelarskie i turystyczne						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	mandaty/ kwotę	decyzje	złe w GUS
miasto	wieś					
603	387	960	1699	9/2650	5	6

Tabela 14

Większość skontrolowanych obiektów posiadała właściwy stan sanitarny. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli to: uchybienia w gospodarce bielizną, brudne pomieszczenia sanitarne, pokoje dla gości, korytarze, magazyny bielizny, nieprawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi oraz zły stan sanitarny na terenie obiektu (PPIS w Nowym Dworze Gdańskim nałożył 9 mandatów karnych na łączną kwotę 1950 zł, PPIS w Lęborku 2 mandaty na łączną kwotę 500 zł, PPIS w Gdańsku 1 mandat w wysokości 200 zł. (łącznie 12 mandatów/2650 zł.). Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno - technicznego PPIS w Gdańsku wystawił łącznie 5 decyzji administracyjnych za stwierdzone brudne sufity

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

z zaciekami w pokojach hotelowych i na korytarzach, zniszczone powłoki malarskie na elewacjach, plamy na wykładzinach dywanowych. 1 decyzja z 2011r. została wykonana, 4 decyzje z terminem wykonania w 2012r.

W 2011r. do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej wpłynęło ogółem 7 interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego omawianych obiektów. Kontrole sanitarne przeprowadzone wskutek interwencji wykazały ich słusność w 5 przypadkach. Szczegółową ocenę obiektów hotelarskich i turystycznych. zawiera „Ocena stanu sanitarnego tras, miejscowości i obiektów turystycznych w sezonie letnim 2011” nr SE.NS-30.046.5.2011.KW z dnia 14.10.2011r. przekazana Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W druku GUS wykazano łącznie 6 obiektów ze złym stanem sanitarno-technicznym.

Stan skolonizowania instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella* w pozostałych obiektach użyteczności publicznej

W 2011 r. skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej łącznie w 30 obiektach użyteczności publicznej tj. w basenach, w obiektach sportowych oraz w obiektach hotelarskich.

Skażenie bakteriami *Legionella* stwierdzono w 2 obiektach:

1. Basen przy PSP nr 1, 83-200 Starogard Gd., ul. Zblewska 18;
2. Dom Wczasowo – Sanatoryjny PERŁA w Ustce Sp. z o. o., ul. Wczasowa 27, 76-270 Ustka

Właściwi PIS podjęli stosowne działania mające na celu wyeliminowanie zanieczyszczenia instalacji ciepłej wody bakteriami z rodzaju *Legionella*.

4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2011 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej było ogółem 2646 zakładów usługowych, w tym:

- 1217 zakładów fryzjerskich
- 533 zakłady kosmetyczne
- 314 zakładów odnowy biologicznej
- 27 zakładów tatuażu
- 555 innych zakładów (więcej niż jedna usługa)

W porównaniu do roku 2010 przybyły ogółem 52 zakłady usługowe. Skontrolowano ogółem 2534 zakłady (96%). Przeprowadzono łącznie 4066 kontroli sanitarnych.

Zakłady fryzjerskie i kosmetyczne									
ewidencja					skontrolow anych	liczba kontro li	mandat y/ kwotę	decyz je	złe w GUS
fryzjer	Kosmet yczny	odnowa biologicz na	tatua ż	inne					
1217	533	314	27	555	2534	4066	60/985 0	35	33

W większości obiektów stosuje się bieliznę jednorazowego użytku. W zakładach usługowych stosujących bieliznę wielokrotnego użytku, bielizna czysta przechowywana jest

w wydzielonych i oznakowanych szafkach, natomiast bielizna brudna składowana jest w odpowiednio oznakowanych pojemnikach. Dezynfekcję przyborów oraz narzędzi przeprowadza się w plastikowych lub szklanych pojemnikach z pokrywami, a następnie płucze się pod bieżącą wodą.

Narzędzia wielokrotnego użytku, których stosowanie powoduje naruszenie ciągłości tkanek, po każdym użyciu poddaje się dezynfekcji, a następnie myje i sterylizuje. Sterylizacja narzędzi odbywa się poza zakładami, na podstawie umów podpisanych z placówkami służby zdrowia. Nieznaczna liczba zakładów posiada autoklawy. Przechowywanie sterylnych narzędzi nie budziło zastrzeżeń. W zakładach, gdzie powstają odpady zanieczyszczone krwią lub wydzielinami opracowano stosowne instrukcje postępowania. Nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarce odpadami stałymi i ściekami. Zaplecza socjalne zakładów to najczęściej wydzielone pomieszczenia, z szafami dwudzielnymi na odzież ochronną i osobistą oraz kącikiem do spożywania posiłków. Niektóre stare zakłady ze względu na małą powierzchnię posiadają jedno pomieszczenie prowizorycznie podzielone na część usługową i socjalno - magazynową.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

- brak środka dezynfekcyjnego, jego nieprawidłowe stężenie lub środek używany po upływie terminu ważności,
- niewłaściwy pojemnik na środek dezynfekcyjny lub brak właściwego oznakowania,
- brudne narzędzia i brak bieżącej czystości pomieszczeń i stanowisk pracy,
- brak segregacji odzieży, nieporządek w szafach personelu,
- nieprawidłowe przechowywanie bielizny czystej i brudnej.

Za nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego nałożono ogółem 60 mandatów karnych na łączną kwotę 9850zł.

Celem poprawy stanu sanitarno - technicznego zakładów wydano 35 decyzji administracyjnych. Zarządzenia 5 decyzji zostały wykonane, pozostałe postępowania są w toku.

W druku GUS wykazano łącznie 33 obiekty ze złym stanem sanitarnym.

Szczegółową informację podsumowującą nadzór nad świadczeniem usług w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej w 2011r. na terenie województwa pomorskiego przekazano do GIS pismem nr SE.NS-30.045.25.2011.DS z dnia 09.11.2011r.

5. Baseny

W 2011r. w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się ogółem 89 basenów krytych, w tym 4 parki wodne oraz 30 basenów odkrytych (6 basenów krytych i 1 basen odkryty nadzoruje PPWIS). W stosunku do roku ubiegłego ewidencja zwiększyła się o 5 obiektów (3 baseny kryte i 2 baseny odkryte).

Baseny kryte przeważnie zlokalizowane są na terenach szkół i hoteli, natomiast baseny odkryte położone są na terenach ośrodków wypoczynkowych i w obiektach hotelarskich.

Duża liczba obiektów posiada dodatkowe urządzenia atrakcji wodnych np. jacuzzi oraz pomieszczenia odnowy biologicznej tj.: gabinety masażu, sauny, solaria, siłownie, hydromasaż, fizykoterapia, sale do ćwiczeń, itp.

We wszystkich obiektach znajdują się regulaminy określające warunki korzystania z basenów.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Baseny kryte wyposażone są w poczekalnię i szatnię na odzież wierzchnią, posiadają także prawidłowe zaplecze higieniczne tj.: przebieralnie, kabiny ustępowe oraz natryski.

W obiektach, w których wypożycza się ręczniki wydzielono szafy lub pomieszczenia na czystą bieliznę. Ręczniki brudne przechowywane są w workach, a następnie przekazywane bezpośrednio do pralni lub do magazynu bielizny brudnej.

Wszystkie obiekty posiadają wydzielone miejsca i/lub magazyny do przechowywania środków czystości i preparatów dezynfekcyjnych.

Ścieki z omawianych obiektów odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej.

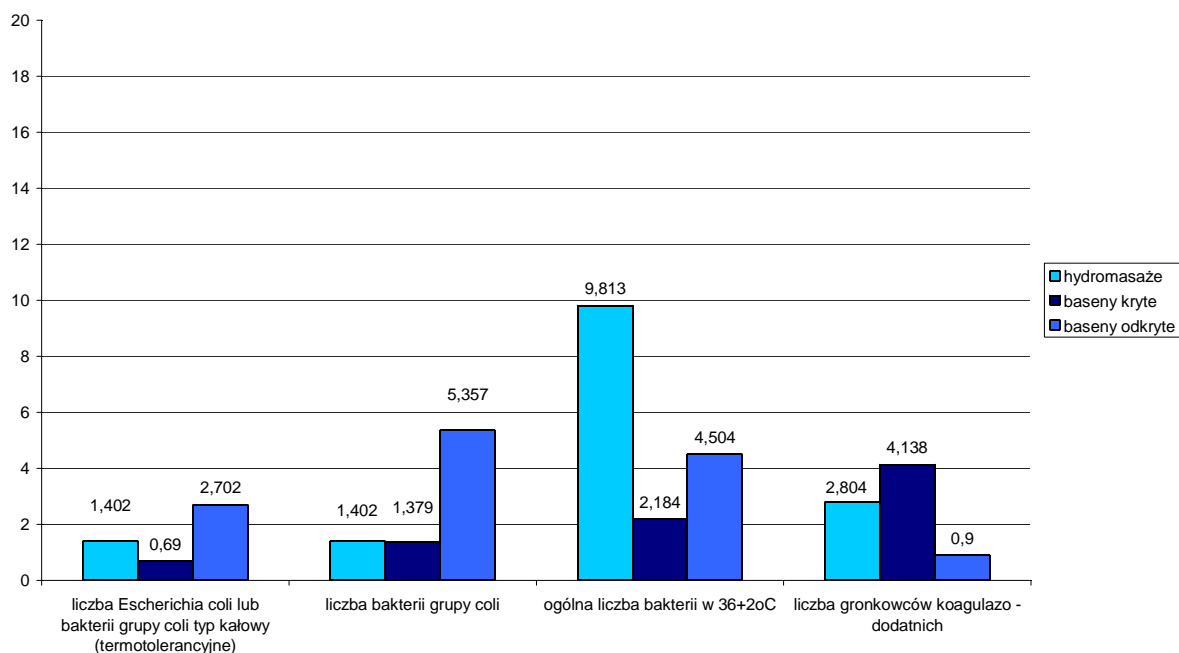
Odpady komunalne gromadzi się w pojemnikach plastikowych z pokrywami, wyłożonych workami foliowymi. Ich wywozem na wysypiska zajmują się wyspecjalizowane firmy, które posiadają specjalistyczny sprzęt transportowy przeznaczony do tego celu.

W druku GUS wykazano łącznie 3 obiekty jako złe: 1 obiekt wykazał PPIS w Lęborku z uwagi na stwierdzony zły stan sanitarny pomieszczeń socjalnych przy basenie krytym natomiast PPIS w Gdańsku wykazał 2 obiekty za uszkodzenia powierzchni podłogowej (kafelki) wokół niecki basenowej oraz brudny sufit w tym samym pomieszczeniu. Do PPIS w Gdyni wpłynęły 2 interwencje z powodu zmian skórnych u dzieci korzystających z pływalni, jednak kontrole sprawdzające nie potwierdziły zaniedbań w zakresie utrzymania czystości i dezynfekcji.

Do oceny jakości wody w basenach kąpielowych oraz w basenach z hydromasażem przyjęto następujące wskaźniki:

- liczba *Escherichia coli* lub bakterii grupy coli typ kałowy (termotolerancyjne),
- liczba bakterii grupy coli,
- ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$,
- liczba gronkowców koagulazo-dodatnich,
- zawartość chloru wolnego.

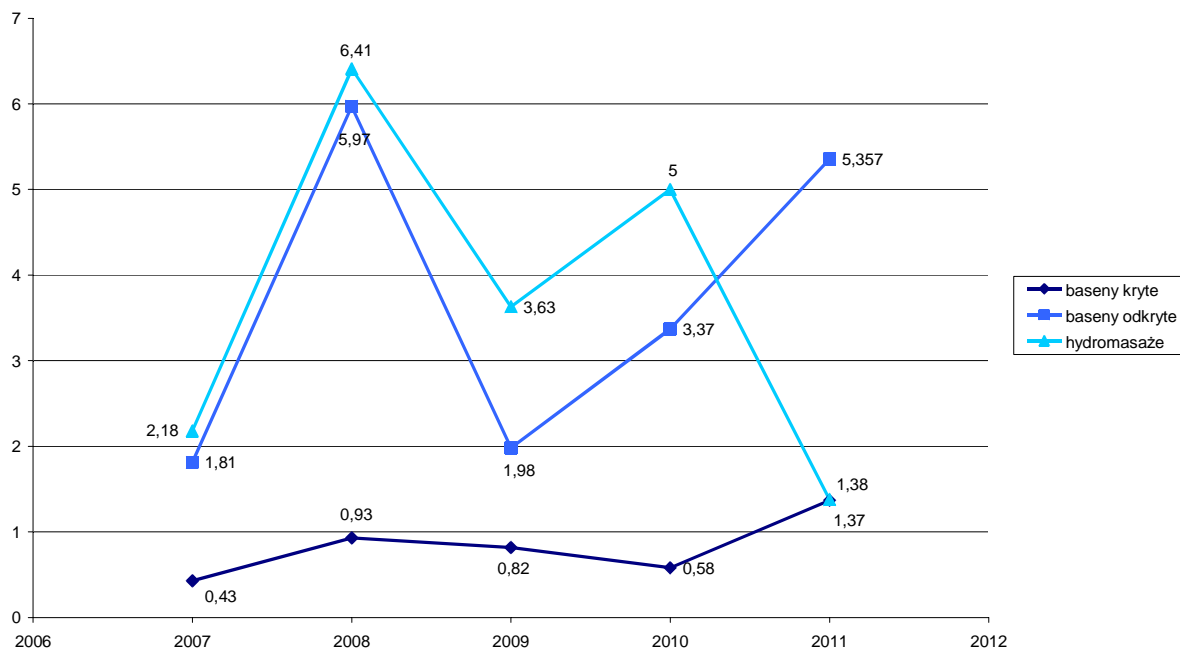
Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie poszczególnych parametrów (w %)

Wykres 6

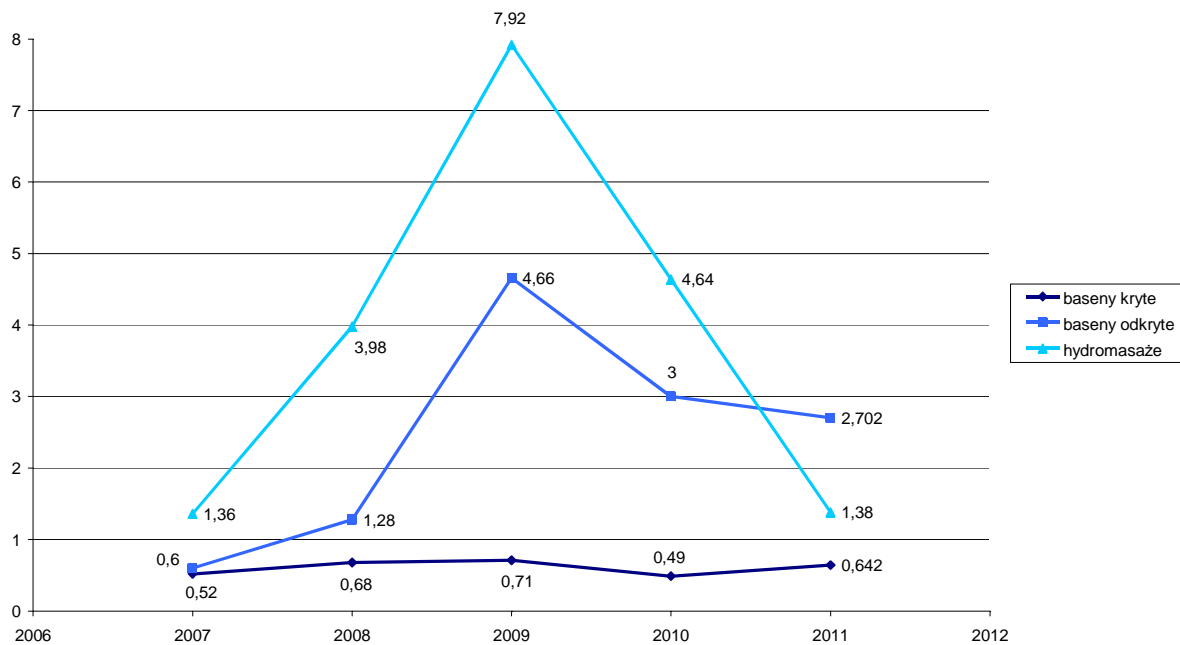
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań bakterii grupy coli w %

Wykres 7

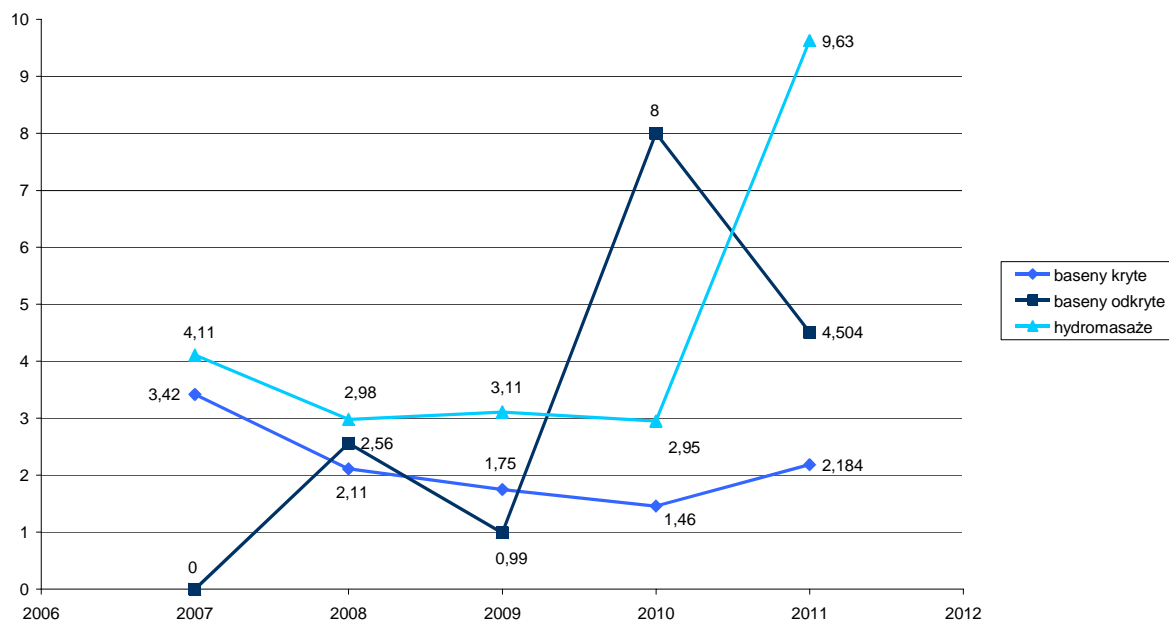
Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań E.coli lub bakterii grupy coli typu kałowego (termotolerancyjne) w %

Wykres 8

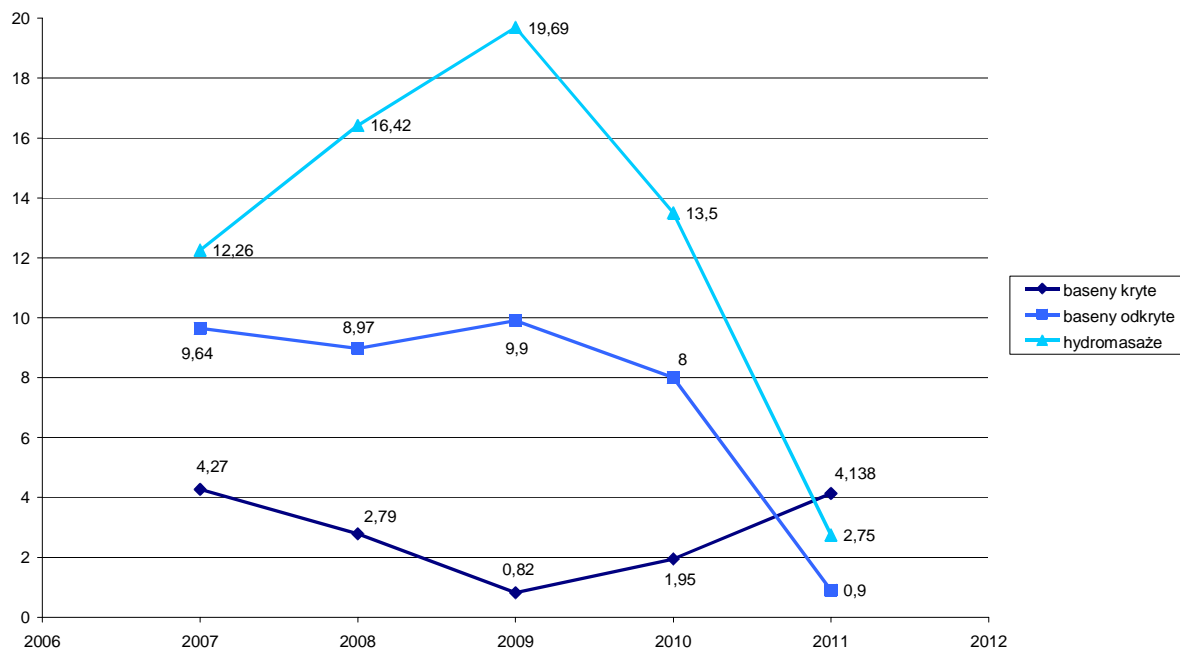
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań gronkowców koagulazo - dodatnich w %

Wykres 9

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań ogólnej liczby bakterii w 36 + 2C w %

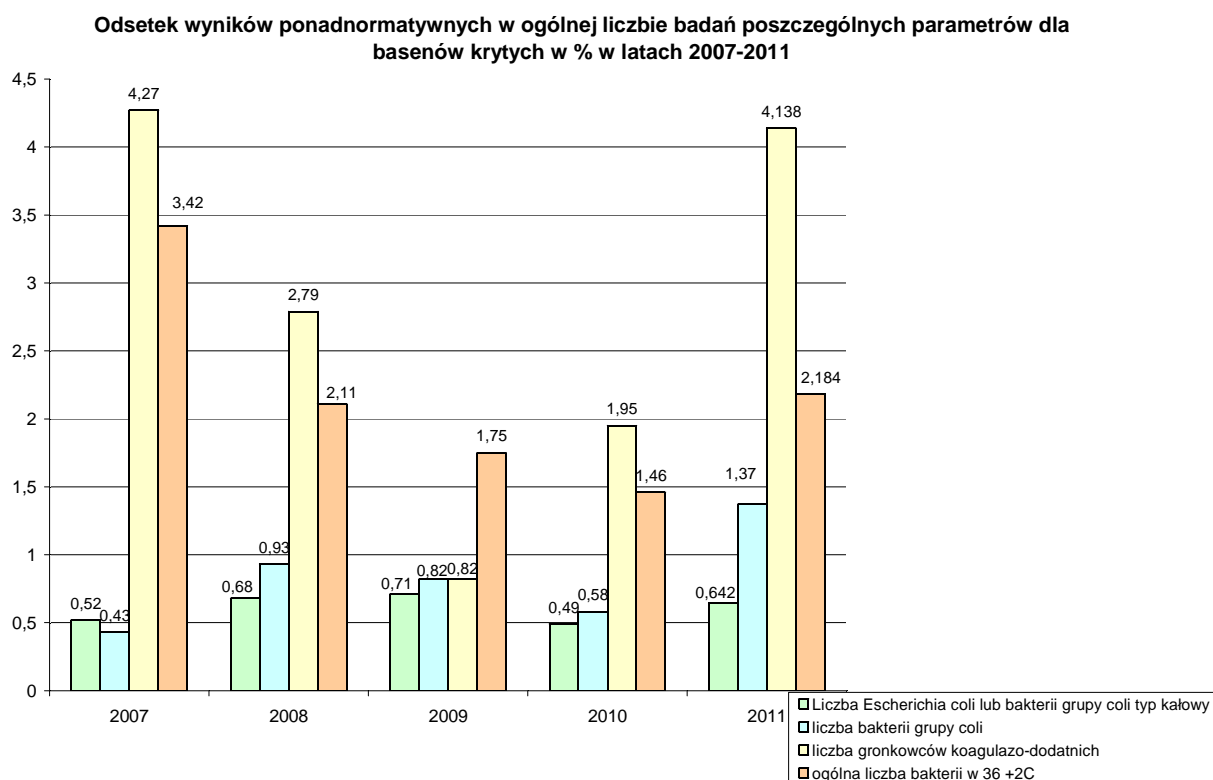
Wykres 10

Baseny kryte:

W badaniach jakości wody w tych obiektach stwierdzono przekroczenia wskaźników:

- liczba *Escherichia coli* lub grupy coli typ kałowy w 100 ml wody – 6 badań na 935 pobranych próbek, co stanowi 0,64 % ogółu badań,
- liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody – 12 badań na 935 pobranych próbek, co stanowi 1,28% ogółu badań,
- ogólna liczba bakterii w 36 ±2°C w 1 ml wody – 19 badania na 935 pobranych próbek, co stanowi 2,03 % ogółu badań,
- liczba gronkowców koagulazo - dodatnich w 100 ml wody – 37 badań na 935 pobranych prób, co stanowi 3,96 % ogółu badań.

Ponadto w 295 na 932 pobranych prób stwierdzono odbiegające od wymagań wartości chloru wolnego, co stanowi 31,65 % ogółu badań. Chlor wolny poniżej 0,3mg/l stwierdzono w 34 badaniach (3,65% ogółu badań) a w 261 badaniach stwierdzono powyżej 0,6mg/l (28% ogółu badań).

Wykres 11

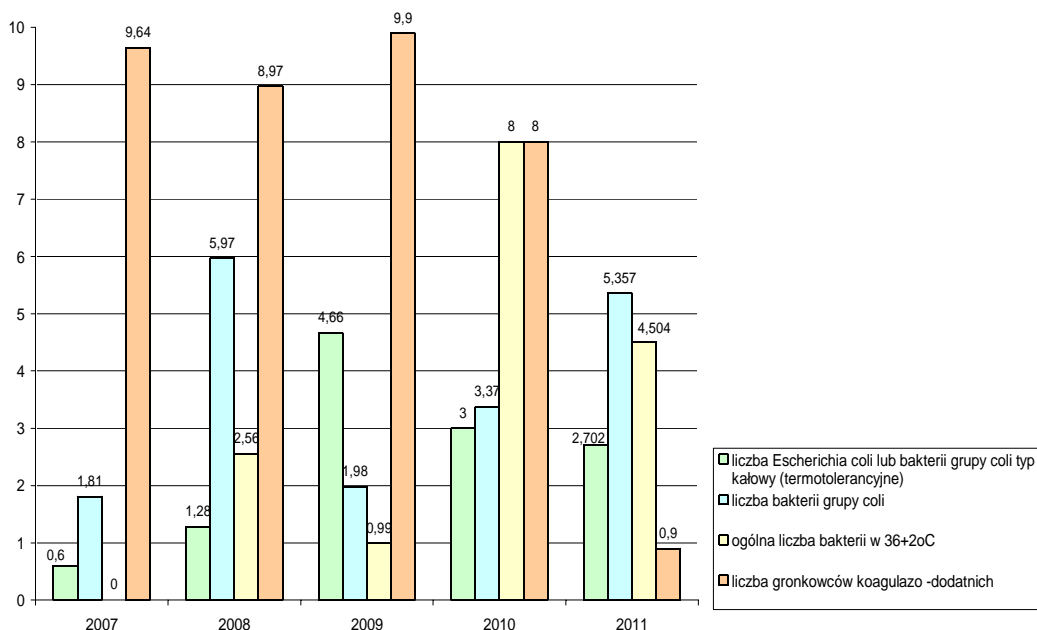
Baseny odkryte

W badaniach jakości wody w tych obiektach stwierdzono przekroczenia wskaźników:

- liczba *Escherichia coli* lub grupy coli typ kałowy w 100 ml wody – 3 badania na 111 pobranych próbek, co stanowi 2,7 % ogółu badań,
- liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody – 6 badań na 112 pobranych próbek, co stanowi 5,36% ogółu badań,
- ogólna liczba bakterii w 36 ±2°C w 1 ml wody – 5 badań na 111 pobranych próbek, co stanowi 4,5 % ogółu badań,
- liczba gronkowców koagulazo - dodatnich w 100 ml wody – 1 badań na 111 pobranych próbek, co stanowi 0,9 % ogółu badań.

Ponadto w 86 na 114 pobranych prób stwierdzono odbiegające od wymagań wartości chloru wolnego, co stanowi 75,44 % ogółu badań. Chlor wolny poniżej 0,3mg/l stwierdzono w 20 badaniach (17,54% ogółu badań) a w 66 badaniach stwierdzono powyżej 0,6mg/l (57,89% ogółu badań).

Odsetek wyników ponadnormatywnych w ogólnej liczbie badań poszczególnych parametrów w % dla basenów odkrytych w latach 2007-2011

Wykres 12

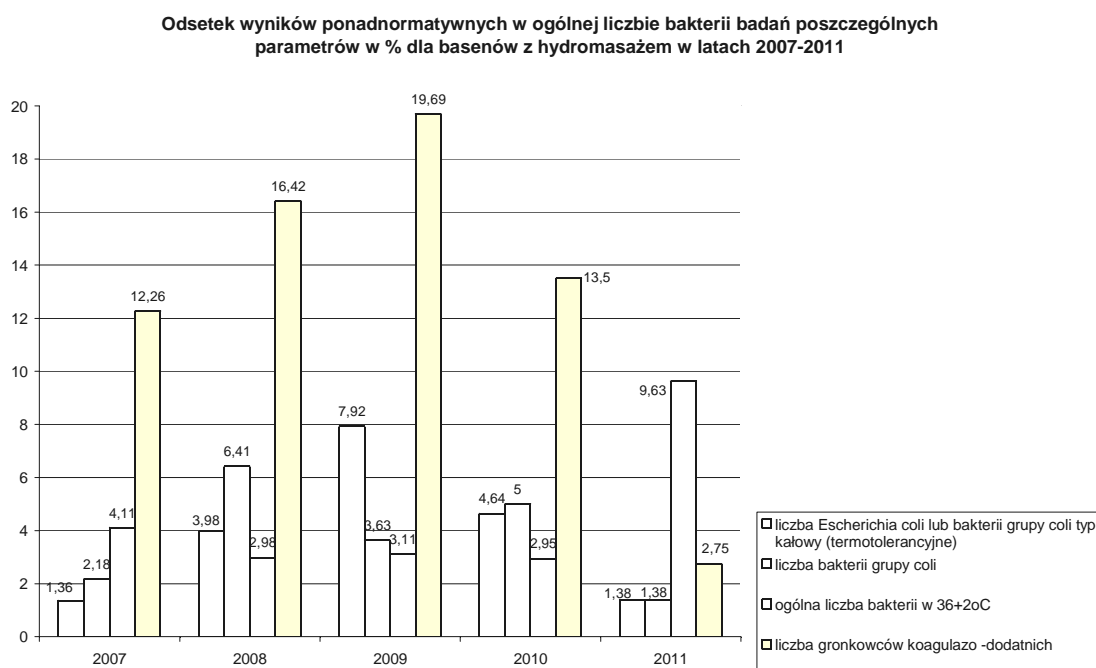
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Baseny z hydromasażem

W badaniach jakości wody w tych obiektach stwierdzono przekroczenia wskaźników:

- liczba *Escherichia coli* lub grupy coli typ kałowy w 100 ml wody – 3 badań na 218 pobranych prób, co stanowi 1,38% ogółu badań,
- liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody – 3 badań 218 pobranych próbek co stanowi 1,38 % ogółu badań,
- ogólna liczba bakterii w 37°C w 1 ml wody – 21 badań na 218 pobranych próbek, co stanowi 9,63 % ogółu badań,
- liczba gronkowców koagulazo - dodatnich w 100 ml wody – 6 badań na 218 próbek pobranych prób, co stanowi 2,75 % ogółu badań.

Ponadto w 105 badaniach na 223 pobranych próbek stwierdzono odbiegające od wymagań wartości chloru wolnego, co stanowi 47,08 % ogółu badań, z czego 18,83% badań stanowiły wartości chloru wolnego poniżej 0,7mg/l.

Wykres 13

Dużym utrudnieniem w prowadzeniu nadzoru jest brak przepisów prawnych określających wymagania sanitarne dla jakości wody w tych obiektach.

6. Kąpieliska

► plaże

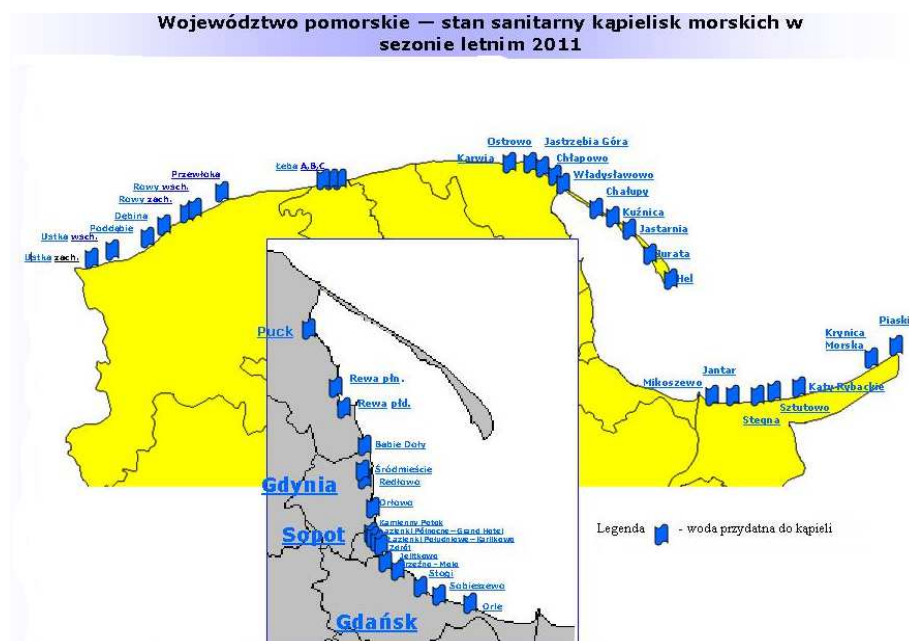
W roku 2011 stan sanitarno - porządkowy strzeżonych plaż nadmorskich i śródlądowych był zadowalający. W sezonie letnim w 2011r. nadzorem sanitarnym objęto 70 kąpielisk (57 morskich i 13 śródlądowych) i 109 miejsc wykorzystywanych do kąpieli (w oparciu o *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. W sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz.U. Nr 86, poz. 478)*). W zależności od uzyskiwanych wyników jakości wody, właściwi PPIS wydawali stosowne orzeczenia i komunikaty dla ludności, które umieszczano również na stronach internetowych właściwych PPIS. Najistotniejszymi problemami dotyczącymi zachowania bezpieczeństwa sanitarnego w kąpieliskach Zatoki Gdańskiej oraz jeziorach powiatów kwidzyńskiego i człuchowskiego były zakwity sinic.

Plaże w czasie trwania sezonu letniego sprzątano codziennie. Zwiększono zaopatrzenie w ilość pojemników na odpady. Przy kąpieliskach morskich i śródlądowych ustawiono przenośne kabiny WC lub korzystano z szaletów w pobliskich punktach gastronomicznych.

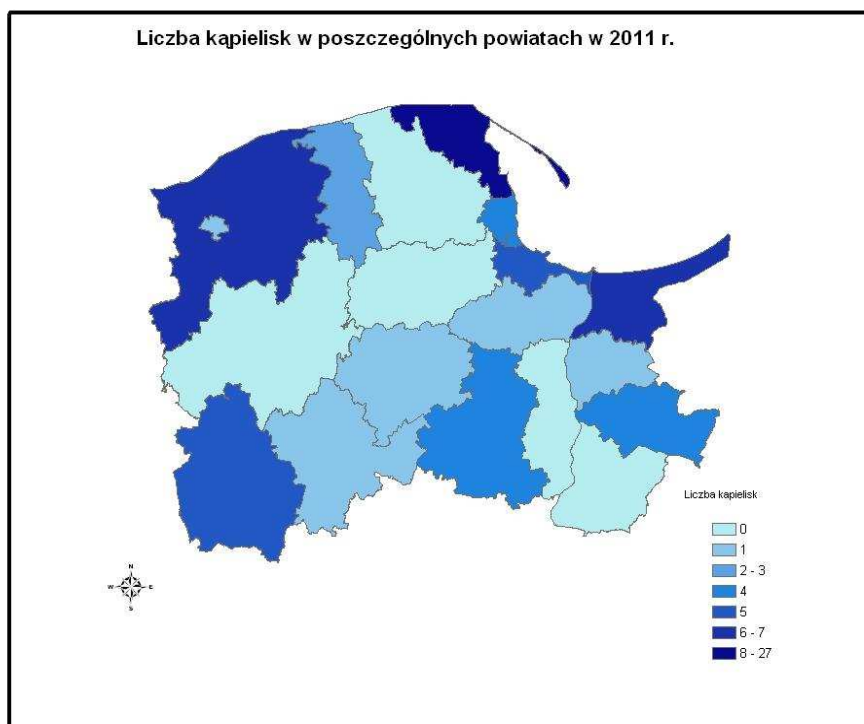
W oparciu o *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. Nr 86 poz. 478)*, Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Gdańsku, w dniu 22 czerwca 2011 r. oraz 6.07.2011 r. wydał Komunikaty nr 1/11 oraz 2/11, informujące o dopuszczonych przez PPIS woj. pomorskiego 70 kąpieliskach (57 morskich i 13 śródlądowych).

PPIS woj. pomorskiego wydawali w czasie sezonu letniego stosowne oceny jakości wody i komunikaty, które były umieszczane na stronach internetowych PPIS.

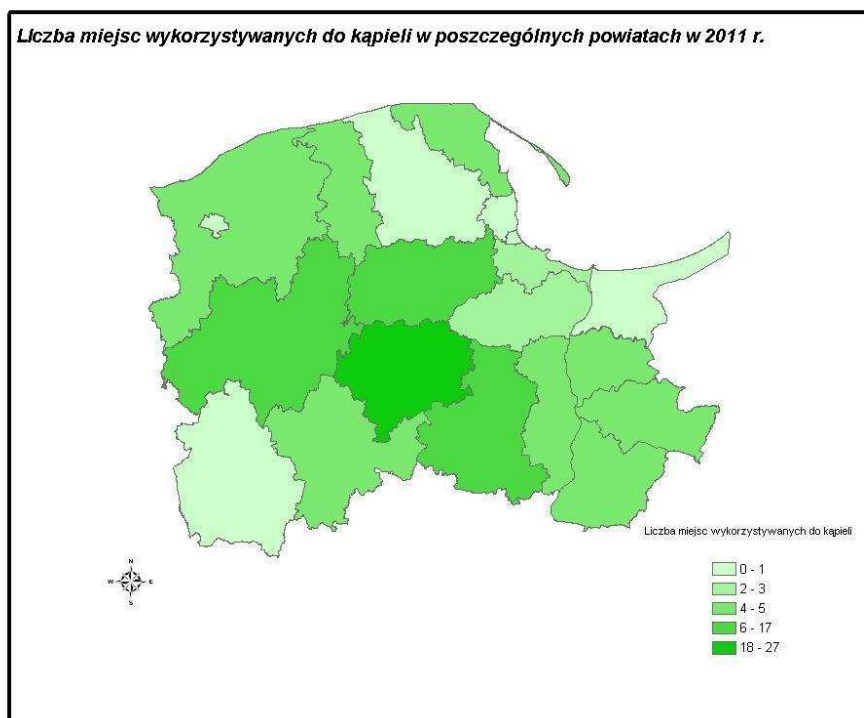
Wykresy nr... Ocena jakości wody w kąpieliskach w sezonie letnim 2011r.

Rysunek 3

Rysunek 4

Rysunek 5

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

1. Na terenie województwa pomorskiego, sezon kąpielowy we wszystkich 25 gminach został określony uchwałą rad gmin i obejmował następujące okresy:

Lp.	gmina	Nazwa kąpieliska		Początek sezonu kąpielowego	Koniec sezonu kąpielowego
1.	gm. Czersk	1	Ostrowite k/Czerska	01.07.2011r.	31.08.2011r.
2.	m. Człuchów	2	OsiR Człuchów - Kąpielisko	24.06.2011r.	30.08.2011r.
3.	gm. Przechlewo	3	Kąpielisko nad j. Końskim w Przechlewie	01.07.2011r.	30.08.2011r.
4.	gm. Rzeczenica	4	Kąpielisko nad j. Szczytno prz OR_W „Rzewnica”	24.06.2011r.	04.09.2011r.
5.	m. Debrzno	5	Kąpielisko – j. Staw Miejski w Debrznie	01.07.2011r.	31.08.2011r.
6.	gm. Koczała	6	Gminne Kąpielisko nad j. Dymno w Koczale	01.07.2011r.	31.08.2011r.
7.	m. Gdańsk	7	Gdańsk Jelitkowo	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		8	Gdańsk Brzeźno - Molo	17.06.2011r.	31.08.2011r.
		9	Gdańsk – Stogi	17.06.2011r.	31.08.2011r.
		10	Gdańsk - Sobieszewo	17.06.2011r.	31.08.2011r.
		11	Gdańsk - Orle	01.07.2011r.	31.08.2011r.
8.	m. Gdynia	12	Gdynia Śródmieście	24.06.2011r.	31.08.2011r.
		13	Gdynia Redłowo	24.06.2011r.	31.08.2011r.
		14	Gdynia Orłowo	24.06.2011r.	31.08.2011r.
		15	Gdynia Babie Doły	24.06.2011r.	31.08.2011r.
9.	gm. Kościerzyna	16	Przy centrum Wypoczynkowym w Garczynie	24.06.2011r.	31.08.2011r.
10.	m. Łeba	17	Łeba A	15.06.2011r.	31.08.2011r.
		18	Łeba B	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		19	Łeba C	01.07.2011r.	31.08.2011r.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

11.	m. Malbork	20	rz. Nogat	24.06.2011r.	30.08.2011r.
12.	gm. Stegna	21	Mikoszewo	25.06.2011r.	25.08.2011r.
		22	Jantar	25.06.2011r.	28.08.2011r.
		23	Stegna	24.06.2011r.	31.08.2011r.
13.	gm. Sztutowo	24	Sztutowo	25.06.2011r.	30.08.2011r.
		25	Kąty Rybackie	25.07.2011r.	30.08.2011r.
14.	m. Krynica Morska	26	Krynica Morska	26.06.2011r.	31.08.2011r.
		27	Piaski	01.07.2011r.	31.07.2011r.
15.	gm. Przywidz	28	Kąpielisko Gminne w Przywidzu	01.07.2011r.	31.08.2011r.
16.	m. Władysławowo	29	Karwia wejście nr 43	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		30	Karwia wejście nr 45	25.06.2011r.	15.09.2011r.
		31	Ostrowo wejście nr 32	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		32	Ostrowo wejście nr 35	25.06.2011r.	31.08.2011r.
		33	Jastrzębia Góra wejście nr 22	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		34	Jastrzębia Góra wejście nr 23	25.06.2011r.	15.09.2011r.
		35	Jastrzębia Góra wejście nr 25	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		36	Władysławowo wejście nr 4	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		37	Władysławowo wejście nr 6	25.06.2011r.	15.09.2011r.
		38	Chałupy wejście nr 22	25.06.2011r.	31.08.2011r.
		39	Władysławowo – Półwysep 3	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		40	Władysławowo wejście nr 9	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		41	Władysławowo wejście nr 10	01.07.2011r.	31.08.2011r.
42	Chłapowo wejście nr 12	01.07.2011r.	31.08.2011r.		
43	Chłapowo wejście nr 13	25.06.2011r.	31.08.2011r.		
17.	m. Jastarnia	44	Kuźnica wejście nr 32-33	01.07.2011r.	31.08.2011r.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

		45	Jastarnia wejście nr 44	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		46	Jastarnia wejście nr 46-47	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		47	Jastarnia wejście nr 49	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		48	Jastarnia wejście nr 52	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		49	Jurata wejście nr 60	01.07.2011r.	31.08.2011r.
18.	m.Hel	50	Hel duża plaża wejście nr 66	25.06.2011r.	10.09.2011r.
		51	Hel mała plaża, Bulwar Nadmorski	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		52	Hel cypel wejście nr 67	30.06.2011r.	31.08.2011r.
19.	m.Puck	53	Puck	01.07.2011r.	31.08.2011r.
20.	gm. Kosakowo	54	Rewa południe	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		55	Rewa północ	01.07.2011r.	31.08.2011r.
21.	m. Ustka	56	Ustka zachód	15.06.2011r.	15.09.2011r.
		57	Ustka wschód	15.06.2011r.	15.09.2011r.
22.	gm. Ustka	58	Poddąbie	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		59	Dębina	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		60	Rowy Zach.	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		61	Rowy Wsch.	01.07.2011r.	31.08.2011r.
		62	Przewłoka	01.07.2011r.	31.08.2011r.
23.	m. Sopot	63	Kamienny Potok	15.06.2011r.	15.09.2011r.
		64	Łazienki Północne – Grand Hotel	15.06.2011r.	15.09.2011r.
		65	Łazienki Południowe - Karlikowo	15.06.2011r.	15.09.2011r.
		66	Zdrój	15.06.2011r.	15.09.2011r.
24.	gm. Skarszewy	67	Borówno Wielkie przy OW GOSIR Skarszewy	25.06.2011r.	31.08.2011r.
25.	gm. Zblewo	68	Borzechowo Wielkie 2 – OW Jeziornik	01.07.2011r.	31.08.2011r.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

	69	Borzechowo Wielkie 1 – OW „Neptun - Polmed”	23.06.2011r.	31.08.2011r.
	70	Niadeckie przy OWSR Twardy Dół	20.06.2011r.	31.08.2011r.

Tabela 16

2. Rady gmin określiły w drodze uchwały do dnia 31 maja wykaz kąpielisk na terenie gminy lub na polskich obszarach morskich przyległych do danej gminy.

3. Łącznie na terenie województwa **48 organizatorów kąpielisk** zorganizowało **70 kąpielisk**.

4. Wójtowie, Burmistrzowie i Prezydenci miast, przedłożyli (do dnia 15 kwietnia) do zaopiniowania PPIS woj. pomorskiego projekty uchwał rad gmin wraz z wnioskami organizatorów o umieszczenie w wykazie kąpielisk wydzielonych fragmentów wód powierzchniowych, na których planują utworzyć kąpieliska. Jedyne wnioski Burmistrza Helu, Burmistrza Miasta Pucka, Burmistrza Miasta Jastarni, Wójta Gminy Kosakowo oraz gminy Skarszewy wpłynęły po w/w terminie.

5. Załączone do projektów uchwał rad gmin wnioski organizatorów o umieszczenie w wykazie kąpielisk wydzielonych fragmentów wód powierzchniowych, na których planują utworzyć kąpieliska, spełniały wymagania określone w art.34a ust.3.Ustawy z dnia 4 marca 2010r. o zmianie ustawy – Prawo Wodne (Dz. U. Nr 44 poz. 253).

Wnioski zawierały wszystkie informacje wymagane w art. 34a ust. 3 cyt. Wyżej ustawy, natomiast w odniesieniu do art. 34a ust.4, **8** organizatorów nie dołączyło do wniosku pozwoleń wodno prawnych tj.:

- Gmina Stegna (kąpielisko Mikoszewo, Jantar, Stegna);
- WOPR woj. pomorskiego (kąpielisko Sztutowo, Kąty Rybackie);
- Sport Mega Marketing (kąpielisko Krynica Morska, Piaski);
- Promocja Plaż Turystyki i Rekreacji „AGADOS” s.c. Grzegorz Sojda&Lilla Sojda w Łebie (kąpielisko Łeba A,B i C);
- Urząd Miasta Ustki (Ustka Zachód i Ustka Wschód);
- Urząd Gminy Ustka (Poddąbie, Dębina, Rowy Zach., Rowy Wsch. i Przewłoka);
- MOSIR Sopot (Kamienny Potok, Łazienki Północne – Grand Hotel, Łazienki Południowe – Karlikowo, Zdrój);
- GOSiR Skarszewy (Borówno Wielkie przy OW GOSIR Skarszewy).

Ponadto **6** organizatorów nie dołączyło profili wody w kąpieliskach w obligatoryjnym terminie.

Wniosek MOSIR w Gdyni nie zawierał informacji o statusie kąpielisk w poprzednim sezonie kąpieliskowym, sposobie gospodarki odpadami, oceny jakości wody w poprzednim sezonie kąpielowym, udogodnień i środków podjętych w celu promowania kąpeli.

Organizator kąpielisk w Łebie, nie dołączył pozwoleń wodno prawnych dla wydzielonych fragmentów wód powierzchniowych, na których planowano utworzyć kąpieliska. Dołączono

natomiast decyzje Starosty Powiatu Lęborskiego umarzające postępowanie administracyjne w sprawie wydania pozwoleń wodno prawnych stwierdzające, że to postępowanie jest bezprzedmiotowe, gdyż z przedstawionej dokumentacji wynika, że nie zostaną wykonane trwałe konstrukcje typu pomosty, mury oporowe, które służyć będą kształtowaniu zasobów wodnych i korzystania z nich, a w związku z tym, kąpieliska nie spełniają kryteriów zawartych w art.9 ust. 1 pkt. 19 lit. h Prawa Wodnego.

Problemy organizatorów kąpielisk woj. pomorskiego z terminowym sporządzeniem profili dla kąpielisk wynikały najczęściej z faktu, że w chwili wystąpienia do władz samorządowych z wnioskiem o umieszczenie w wykazie kąpielisk, nie istniał jeszcze akt wykonawczy w tym zakresie. Ponadto brak zabezpieczenia środków finansowych na ten cel, w zaplanowanych już na 2011 rok budżetach miast i gmin, również przyczynił się do opóźnień w dostarczeniu kompletu dokumentów.

6. Realizacja kontroli urzędowej w odniesieniu do nadzorowanych kąpielisk:

- dla wszystkich kąpielisk zostały wyznaczone punkty pobierania próbek wody do badań.
- dla wszystkich kąpielisk pobieranie i transport próbek realizowano zgodnie z obowiązującą w woj. pomorskim instrukcją pobierania próbek wody.
- Badania próbek wody z kąpielisk prowadzono następującymi metodami:
- Enterokoki (jtk/100 ml) – PN-EN ISO 7899-2
- Escherichia coli (jtk/100 ml) – PN-EN ISO 9308-1 oraz: PN-77/C-04615.07 i
- PB-52-05 Edycja 2:2009;
- W ramach realizacji badań kontroli urzędowej pobrano łącznie **71 próbek wody** z kąpielisk przed sezonem, oraz jedną próbkę wody w związku z wystąpieniem zakwitów sinic w kąpielisku nad jeziorem Szczytno przy Ośrodku Rekreacyjno-Wypoczynkowym „Rzewnica”.

7. Ocena prowadzonej kontroli wewnętrznej przez organizatorów kąpielisk:

- do dnia 15 czerwca 2011r. wszyscy organizatorzy kąpielisk na nadzorowanym terenie ustalili w porozumieniu z PPIS harmonogramy pobrania próbek wody z prowadzonych kąpielisk w sezonie kąpielowym 2011r.);
- wszyscy organizatorzy kąpielisk systematycznie wizualnie nadzorowali wody w prowadzonych kąpieliskach i wody zasilające te kąpieliska (pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie zdrowia kąpiących się osób);
- wszyscy organizatorzy kąpielisk pobierali próbki wody w prowadzonych kąpieliskach zgodnie z ustalonym harmonogramem badań i w punktach ustalonych z PPIS oraz niezwłocznie przekazywali wyniki badań PPIS,
- organizator kąpieliska nad jeziorem Szczytno przy Ośrodku Rekreacyjno-Wypoczynkowym „Rzewnica” niezwłocznie poinformował Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Człuchowie o wystąpieniu sinic na nadzorowanym kąpielisku. W przypadku pozostałych organizatorów - nie było takiej potrzeby;
- organizatorzy informowali kąpiących się o jakości wody w kąpieliskach i zaleceniach PPIS;
- dokumentowanie kontroli wewnętrznej jakości wody w kąpieliskach przez ich organizatorów na terenie powiatów spełniało wymagania określone w § 9.1. rozporządzenia MZ z dnia 8 kwietnia 2011r. (Dz. U. Nr 86, poz. 478);

8. Ocena i klasyfikacja jakości wody w kąpieliskach

Woda w 69 kąpieliskach woj. pomorskiego, przez cały sezon letni 2011 była przydatna do kąpeli. Jedynie w kąpielisku nad jeziorem Szczytno przy Ośrodku Rekreacyjno-Wypoczynkowym „Rzewnica”, stwierdzono w okresie 03.08.2011r. do 04.09.2011 r. zakwit sinic. PPIS w Człuchowie wydał ocenę dot. braku przydatności wody w kąpielisku.

PPIS woj. pomorskiego wydali łącznie **326 ocen bieżących**.

9. Informowanie społeczeństwa

Wszystkie kąpieliska na terenie województwa były w sezonie letnim 2011r. oznaczone przy użyciu tablicy informacyjnej spełniającej wymagania określone w § 3.1. rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2011r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. Nr 91, poz. 527)

Ocena jakości wody miejsc wykorzystywanych do kąpeli w sezonie letnim 2011r.

W sezonie letnim 2011, pod nadzorem PIS woj. pomorskiego znajdowało się **109 miejsc wykorzystywanych do kąpeli**.

W sezonie kąpielowym 2011, woda we wszystkich miejscach wykorzystywanych do kąpeli była przydatna do kąpeli. Wyjątek stanowiło miejsce wykorzystywane do kąpeli nad jeziorem Dzierżgońskim – Julianowo, w którym z uwagi na zakwit sinic w dniach 22.07.2011 – 12.08.2011r., PPIS w Kwidzynie wydał ocenę stwierdzającą brak przydatności do kąpeli.

PPIS woj. pomorskiego wydali łącznie **188 ocen bieżących**.

Wszystkie miejsca wykorzystywane do kąpeli oznaczone były przy użyciu właściwej tablicy informacyjnej – zawierały informacje zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2011r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. nr 86, poz. 478).

7. Środki transportu i obiekty przeznaczone do obsługi ruchu pasażerskiego

W roku 2011 organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej skontrolowały 1706 środków transportu osobowego: kolejowego, drogowego, żeglugi morskiej i śródlądowej oraz skontrolowały zgodnie z ewidencją 96 obiektów przeznaczonych do obsługi ruchu pasażerskiego w transporcie: kolejowym, drogowym, lotniczym, żeglugi morskiej i śródlądowej.

Środki transportu

Kontrole sanitarno-higieniczne dotyczyły publicznego transportu zbiorowego, wykorzystywanego w międzynarodowych, krajowych i miejskich przewozach podróży tzn.: środków komunikacji lądowej - autobusów transportu krajowego i międzynarodowego, mikrobusów, trolejbusów, tramwajów, składów pociągów dalekobieżnych (z wagonami sypialnymi, z kuszetami), pociągów pospiesznych, osobowych, szybkiej kolei miejskiej; statków morskich i żeglugi śródlądowej; promów pasażerskich, kutrów wycieczkowych i łodzi.

Kontrole wykazały:

a) Środki transportu osobowego kolejowego

W trakcie przeprowadzonej kontroli składów pociągów uszkodzenia urządzeń wodnych były sporadyczne i usuwane na bieżąco - PPIS w Gdyni wykazał brak wody w toalecie z powodu awarii w czterech różnych składach. Czyszczenie okresowe, codzienne i pobieżne realizowano prawidłowo. W 2011r. PPIS województwa pomorskiego skontrolowali łącznie 444 wagony w pociągach ekspresowych, pospiesznych i innych (w tym 12 wagonów sypialnych i 10 kuszet). Równoległe do kontroli taboru kolejowego realizowanego w bazach w Gdyni Postojowej i w Gdyni Cisowej nadzór nad środkami transportu kolejowego był realizowany przez PPIS w Kościerzynie, Lęborku, Chojnicach, Tczewie, Malborku i Słupsku. Na podstawie realizowanego nadzoru stwierdza się, że właściciel wagonów, prawdopodobnie z uwagi na brak środków finansowych, nie dokonuje wymiany wyeksploatowanego taboru. Kontrole pociągów odbywały się po świeżo przeprowadzonych czynnościach sprzątanania, mycia oraz ewentualnych naprawach, dlatego udokumentowany stan sanitarny przed odjazdem pociągu mógł zdecydowanie odbiegać od stanu czystości tych samych wagonów w drodze. Nie prowadzi się czyszczenia wagonów w czasie drogi lub czyszczenie pobieżne realizowane jest zbyt rzadko. Podkreśla się brak uregulowań prawnych, pozwalających na skontrolowanie pociągu znajdującego się w ruchu oraz uregulowań określających zakres nadzoru sanitarnego realizowanego przez PIS.

b) Środki transportu osobowego drogowego

W 2011r. skontrolowano łącznie 561 środków publicznego transportu drogowego. W województwie pomorskim jest zarejestrowanych 37 przedsiębiorstw transportu międzynarodowego. Ocena floty dotyczyła zarówno bieżącego stanu sanitarnego ww. środków transportu, jak i procesu przygotowania środka do drogi (mycie, sprzątananie, zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, odbiór nieczystości stałych i płynnych, sposób usuwania ścieków, niezdatnej do spożycia żywności). W skontrolowanych 110 autobusach stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

Pojazdy do przewozu zwłok

W roku 2011r. w województwie pomorskim ocenie sanitarnej poddano 160 pojazdów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych pojazdów nie budził zastrzeżeń. Samochody były trwale oznakowane, posiadały odizolowaną kabinę kierowcy od części ładunkowej, zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny w czasie transportu. Podłoga w części do umieszczenia trumny była gładka, łatwo zmywalna. Stosowano prawidłowe środki dezynfekcyjne, natomiast odpady były przekazywane do wskazanych szpitali (zgodnie z oświadczeniem przewoźników).

Karetki pogotowia

Organy PIS woj. pomorskiego przeprowadziły 66 kontroli sanitarno-higienicznych karetek pogotowia. Kontrole nie wykazały uchybień – stosowano bieliznę jednorazowego użytku, wnętrze pojazdów było dezynfekowane zgodnie z instrukcją, usuwanie wykorzystanego sprzętu jednorazowego użytku przebiegało zgodnie z procedurą postępowania z odpadami medycznymi.

c) Środki transportu morskiego i śródlądowego

Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni oraz dwa Punkty Granicznej Kontroli Sanitarnej - w Gdańsku i Ustce kontrolowały jednostki pływające w ruchu krajowym i międzynarodowym. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości sanitarnych.

Dotyczyły m.in.: odpraw sanitarnych statków, kontroli w związku z wydaniem świadectwa zwolnienia od deratyzacji, certyfikatu medycznego, oceny jakości wody na statkach bandery polskiej i obcej. Łącznie dokonano 374 kontroli statków morskich, 20 statków i promów pasażerskich morskich oraz 1 statków i promów pasażerskich żeglugi śródlądowej.

Kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości.

Obiekty przeznaczone do obsługi ruchu pasażerskiego

a) Obiekty transportu kolejowego

Część skontrolowanych obiektów podobnie jak w poprzednim, 2010 roku była w złym stanie sanitarno-technicznym. W budynkach dworców wykazano: częściowe ubytki i pęknięcia elewacji, brudne ściany i sufity w poczekalniach, kasach, pomieszczeniach socjalnych, brak szyb w oknach lub drzwiach, uszkodzenia, ubytki i nierówności w posadzkach, brak osłon na lampach w poczekalniach, wyeksploatowane urządzenia sanitarne itp. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie ww. nieprawidłowości.

b) Obiekty transportu osobowego drogowego

- Stan sanitarny większości skontrolowanych dworców autobusowych na terenie województwa pomorskiego, łącznie ze stanowiskami autobusowymi oraz zapleczem socjalnym dla kierowców nie budził zastrzeżeń. W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli dworca PKS w Nowym Dworze Gdańskim (w poczekalni dla podróżnych m.in. brudne ściany) PPIS w Nowym Dworze Gdańskim wydał polecenie usunięcia uchybień w określonym terminie. Kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie ww. nieprawidłowości.
- - Morskie przejścia graniczne osobowe w: Gdańsku, Gdyni, Górkach Zachodnich (sportowe), Łebie (sportowe), Ustce, Helu, Jastarni (sportowe), Władysławowie. Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni oraz GPKS w Gdańsku i Ustce prowadziły nadzór sanitarny w następujących morskich przejściach granicznych osobowych:
 - Baza Promowa w Gdyni ul. Kwiatkowskiego 60 (przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych),
 - Punkt Graniczny Aleja Zjednoczenia 2 w Gdyni. (przeprowadzono 3 kontroli sanitarnych),
 - Baza Promowa Polskiej Żeglugi Bałtyckiej w Gdańsku ul. Przemysłowa 1 (przeprowadzono 4 kontrole sanitarne).

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Ponadto kontrolą sanitarną były objęte: przystanie Żeglugi Śródlądowej – Gdańsk-Westerplatte, Gdańsk Zielona Brama, Gdańsk Wartka (przeprowadzono 3 kontrole sanitarne); Przystanie jachtowe takie, jak: przystań żeglarska „Marina Gdynia”(przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną)- cumowało łącznie 6098 jachtów , w tym 5845 bandery polskiej i 253

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

bandery obcej; Marina Jachtowa w Sopocie (otwarta w lipcu 2011r.) – w okresie od lipca do grudnia odnotowano 1 788 cumowań jachtów (7 042 członków załogi), w tym 1 725 bandery polskiej oraz 63 bandery zagranicznej (przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną); przystań jachtowa „Marina” w Gdańsku (przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną) – cumowało łącznie 1500 jachtów, w tym 700 jachtów obcej bandery; przystań jachtowa „Marina” w Pucku (2 kontrole sanitarne) – w minionym roku do Pucka zawinęło 141 jachtów w tym 8 bandery zagranicznej; przystań jachtowa we Władysławowie (przeprowadzono 2 kontrole sanitarne) - w minionym roku do przystani zawinęło 938 jachtów w tym 590 bandery polskiej oraz 348 bandery zagranicznej; przystań jachtowa w Helu (przeprowadzono łącznie 1 kontrolę sanitarną) – łącznie zawinęło 2082 jachtów w tym 1899 polskiej bandery i 183 obcej bandery; przystań jachtowa w Jastarni (jedna kontrola sanitarna) – zawinęło 1501 jachtów, w tym 1465 bandery polskiej i 36 bandery zagranicznej; przystań żeglarska w Krynicy Morskiej (przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną).

Skontrolowane przystanie rybackie – Jantar, Stegna, Jelitkowo, Kąty Rybackie, Krynica Morska, Piaski (6 kontroli sanitarnych) i nabrzeża portowe – skontrolowano 33 nabrzeża portowe znajdujące się pod nadzorem PGKS w Gdańsku (łącznie 38 kontroli); 26 nabrzeży w Gdyni (łącznie 52 kontrole), 3 w Pucku (6 kontroli), 5 w Jastarni (5 kontroli), we Władysławowie (16 kontroli) i 5 na Helu (łącznie 5 kontroli) pod nadzorem GSSE w Gdyni, a ponadto 21 nabrzeży w Łebie (łącznie 46 kontroli sanitarnych), 29 w Ustce (łącznie 62 kontrole sanitarne), 5 nabrzeży w Rowach (łącznie 12 kontroli sanitarnych) – pod nadzorem PGKS w Ustce. Na nabrzeżach znajdują się punkty poboru wody, w których prowadzi się nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia, oraz punkty odbioru ścieków ze statków. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

c) Lotnicze przejście graniczne w Gdańsku-Rębiechowie

Graniczna Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni przeprowadziła 8 kontroli sanitarnych terminalu Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy. Stan sanitarno-porządkowy obiektu tzn. holu głównego, sal odlotów i przylotów, ogólnodostępnych toalet oceniono jako dobry. Ponadto usługi lotniskowe - zaopatrzenie samolotów w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, zaopatrzenie samolotów w posiłki cateringowe oraz odprowadzanie nieczystości stałych i płynnych realizowane są przez Przedsiębiorstwo GDN Airport Services Sp. z o.o. W.w czynności zostały poddane 6 kontrolom sanitarnym W 2011r. z portu skorzystało 2 464 000 pasażerów co stanowi wzrost o 10 % w porównaniu z rokiem ubiegłym. Pasażerowie linii czarterowych najczęściej korzystali z połączeń do Turcji, Egiptu oraz Grecji, wśród pozostałych kierunków znalazła się Tunezja, Bułgaria, Hiszpania oraz Chorwacja.

W 2011r. na gdańskim lotnisku oddano sześć strategicznych inwestycji, na które składają się: budowa przed terminalowej płyty postojowej dla samolotów, budowa drogi kołowania, budowa systemu odprowadzania wód opadowych, budowa drogi patrolowo-technicznej, budowa bazy technicznej dla sprzętu lotniskowego oraz budowa stanowiska do odladzania samolotów. W 2012r. zostanie oddany nowy terminal pasażerski T2. Dzięki ww. inwestycjom Port Lotniczy będzie w stanie obsługiwać 5 milionów pasażerów rocznie (obecnie 2,5 mln.). godzinowa operacyjna przepustowość portu wzrośnie z obecnych 12 do 30 operacji lotniskowych (startów i lądowań łącznie)

W porcie lotniczym prowadzi się nadzór nad wodą przeznaczoną do spożycia. Zaopatrzenie w wodę do dnia 06.08.2011r. odbywało się z wodociągu lokalnego przy ul. Słowackiego 200, będącego pod nadzorem PGIS w Gdyni, natomiast od dnia 06.08.2011r. nastąpiła zmiana zasilania w wodę Portu Lotniczego i obecnie wewnętrzna sieć wodociągowa

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

jest zasilana w wodę pochodzącą ze stacji uzdatniania „Osowa” (wodociąg centralny miasta Gdańska) będącej pod nadzorem PPIS w Gdańsku. Jakość wody (na podstawie przebadanych próbek) odpowiadała wymaganiom sanitarnym rozporządzenia Min. Zdrowia z dnia 29 marca 2007r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Tabela 17 Dane dotyczące kontroli sanitarnej środków transportu w woj. pomorskim w 2011r.

Lp.	PSSE - woj. pomorskie	Rodzaj skontrolowanych środków transportu															Liczba ze złym stanem sanitarnym	Liczba mandatów na kwotę			
		Autobusy komunikacji publicznej	Autobusy turystyczne	Tramwaje i trolejbusy	Wagony w pociągach			Statki morskie	Statki i promy pasażerskie morskie	Statki i promy pasażerskie żegluga śródlądowej	Samoloty pasażerskie	Samoloty i śmigłowce ratownictwa medycznego	Samochody do przewozu chorych	Samochody do przewozu zwłok i szczątków	Samochody do przewozu białizny	Samochody do przewozu odpadów			Liczba skontrolowanych	ogółem	W tym pod względem technicznym
					Eurocity, InterCity	EX, pospieszne	inne														
1	Bytów	17*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4*	6	-	-	27	0	0	0	
2	Chojnice	36	23				9						1*	7			76	0	0	0	
3	Człuchów	4											1*	4	2		11	0	0	0	
4	Gdańsk	88	1	60									11*	12			172	0	0	0	
5	Gdynia	20	10	22	0	215	197						3*	10	6		483	4	4	0	
6	Kartuzy	45	7										1+2*	7	2		64	0	0	0	
7	Kościerzyna	11	1				2						2	5			21	0	0	0	
8	Kwidzyn	13											7	10			30	0	0	0	
9	Lębork	33	29				1						3+2*	6			74	0	0	0	
10	Malbork	63					6						4+4*	12	3		92	0	0	0	
11	Nowy Dwór Gd.	10	6										5	2	1		24	0	0	0	
12	Pruszcz Gd.	4	10										2*	13			29	0	0	0	
13	Puck	12	15										1	12			40	0	0	0	
14	Słupsk	41	4				12						7	13	1		78	0	0	0	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

15	Sopot												7	4	2		10	0	0	0
16	Starogard Gd.	3												13			16	0	0	0
17	Tczew	25	1				2						2*	10	3		43	0	0	0
18	Wejherowo	4	3											14			21	0	0	0
19	GSSE Gdynia							37	20	1							395	0	0	0
	Razem	429	11	82	0	215	229	37	20	1	-	-	66	160	20	-	1706	4	4	0
			0					4												

Tabela 18 Dane dotyczące kontroli sanitarnej obiektów przeznaczonych do obsługi ruchu pasażerskiego w woj. pomorskim w 2011r. skontrolowanych wg. ewidencji

Lp.	PSSE - woj. pomorskie	Rodzaj skontrolowanych obiektów przeznaczonych do obsługi środków transportu										Liczba ze złym stanem sanitarnym		Liczba decyzji		Liczba mandatów na kwotę			
		Dworce autobusowe	Dworce i stacje kolejowe	Przejścia graniczne				Porty lotnicze	Przystanie promów morskich i pasażerskich	Przystanie statków i promów pasażerskich w żegludze śródlądowej	Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych	Liczba obiektów skontrolowanych	ogółem	w tym pod względem technicznym	wydane		wykonane		
1	Bytów	2*	1										3	0	0	0	0	0	0
2	Chojnice	1	6										7	0	0	0	0	0	0
3	Człuchów	1	0										1	0	0	0	0	0	0
4	Gdańsk	1	4										5	2	2	5	3	1/400 zł	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

5	Gdynia	-	11									11	0	0	0	0	0
6	Kartuzy	1	2									3	0	0	0	0	0
7	Kościerzyna	1	1									2	0	0	0	0	0
8	Kwidzyn	1	2									3	1	1	0	0	0
9	Lębork	1	1									2	1	0	0	0	1/100 zł
10	Malbork	1	5									6	0	0	0	0	0
11	Nowy Dwór Gd.	1	0									1	1	1	0	0	0
12	Pruszcz Gd.	-	5									5	0	0	0	0	0
13	Puck	1	6									7	0	0	0	0	0
14	Słupsk	1	1									2	0	0	0	0	0
15	Sopot	-	3						1			3	0	0	0	0	0
16	Starogard Gd.	1	5									6	0	0	0	0	0
17	Tczew	0	4									4	0	0	0	0	0
18	Wejherowo	1	7									8	0	0	0	0	0
19	GSSE Gdynia	-	-	-	1	8	-	1	6	-	1	17	5	4	5	3	2

8. Obiekty podległe Ministerstwu Sprawiedliwości

W 2011r. PPIS województwa pomorskiego skontrolowali ogółem 10 zakładów karnych i aresztów śledczych dla dorosłych, zlokalizowanych w Gdańsku (2), Czarnem, pow. Człuchów, Kwidzynie, Malborku, Sztumie, Chojnicach, Czersku pow. Chojnice, Starogardzie Gdańskim i Wejherowie.

Przeprowadzono ogółem 27 kontroli zakładów karnych i aresztów śledczych., w tym kontrole interwencyjne. Skontrolowano wszystkie obiekty.

Kontrole wyżej wymienionych obiektów obejmowały 2 szpitale (Gdańsk, Czarne), ambulatoria, zbiorowe pomieszczenia sanitarne, pralnie, fryzjernie, sale zajęć, cele mieszkalne, sale widzeń i inne pomieszczenia, znajdujące się w tych obiektach.

Większość kontroli nie wykazała nieprawidłowości sanitarnych. Jedyne z ZK w Człuchowie wpłynęły 3 interwencje dotyczące warunków mieszkaniowych w celach. Wydano zalecenia pokontrolne, które były realizowane na bieżąco.

9. Wentylacja klimatyzacja

W 2011r. w ramach nadzoru bieżącego przeprowadzano kontrole czystości klimatyzacji i wentylacji – dokonywano oceny wizualnej kratki wentylacyjnych i sprawdzano wymaganą przepisami budowlanymi dokumentację. Zarządcy obiektów przedstawiali protokoły przeglądów wentylacji wykonywanych przez uprawnione firmy. Przeglądy instalacji i urządzeń są dokonywane w ramach corocznych przeglądów stanu technicznego obiektu, wykonywana jest wymiana filtrów w miarę potrzeb oraz prowadzone są inne prace konserwacyjne zależnie od wymagań. Większość kontrolowanych obiektów posiada wentylację grawitacyjną oraz mechaniczną włączaną automatycznie. W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w ww. zakresie. W czasie przeprowadzonych kontroli sanitarnych informowano użytkowników o znaczeniu kontroli i konserwacji instalacji klimatyzacyjnej. Przedstawiciele PIS podczas kontroli zwracali uwagę na możliwość kolonizowania instalacji z nawilżaniem przez bakterie *Legionella pneumophila*.

III. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej

1. Stan sanitarny podmiotów leczniczych wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W 2011r. organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzorowały ogółem 1126 zakładów otwartej opieki zdrowotnej, które obejmowały różne typy obiektów, m.in.: przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia.

Skontrolowano ogółem 1097 obiektów, co stanowi 97,4% zewidencjonowanych placówek.

Przeprowadzono ogółem 1796 kontroli sanitarnych obiektów.

Stan sanitarno-techniczny obiektów:

W 2011r. wciąż w wielu obiektach trwały prace związane z dostosowaniem do wymagań ustalonych Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 lutego 2011r., w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 32, poz. 158).

Czystość bieżąca w obiektach:

W 2011r. czystość bieżąca w większości skontrolowanych zakładów opieki zdrowotnej była prawidłowa.

Za stwierdzone nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w 4 obiektach nałożono 4 mandaty karne na kwotę 900 zł.

Gospodarka bielizną:

Większość stosowanej bielizny jest jednorazowego użytku.

W obiektach, w których stosowano bieliznę wielokrotnego użytku bielizna czysta i brudna gromadzona była w osobnych, wydzielonych pomieszczeniach lub pojemnikach. Drogi transportowania bielizny czystej i brudnej w prawie wszystkich obiektach nie krzyżują w pozostałych stosuje się rozdział czasowy.

Pranie bielizny odbywało się w pralniach szpitalnych, komunalnych, wojskowych lub pralkach automatycznych usytuowanych na miejscu oraz we własnym zakresie (odzież ochronna personelu).

W 2011r. w większości skontrolowanych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki bielizną czystą i brudną.

Gospodarka odpadami:

W obiektach lecznictwa otwartego prowadzona była segregacja odpadów medycznych przeznaczonych do unieszkodliwienia oraz odpadów komunalnych. Odpady medyczne przekazywano wyspecjalizowanym firmom, które zajmują się transportem i/lub unieszkodliwianiem odpadów.

W niektórych skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w gospodarce odpadami np. nieprawidłowa segregacja w miejscu wytwarzania, nieprawidłowe magazynowanie.

Gospodarka ściekowa:

W 2011r. w obiektach otwartej opieki zdrowotnej nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki ściekowej.

Działalność w celu poprawy:

W 2011r. poszczególni Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni nałożyli ogółem 14 mandatów karnych na łączną sumę 3900 zł. oraz wystawili 19 decyzji administracyjnych, celem poprawy stanu sanitarno - technicznego obiektów otwartej opieki zdrowotnej.

Ponadto wystawiano decyzje ustalające opłaty za czynności kontrolne.

Właściwi PPIS opiniowali programy dostosowawcze zakładów otwartej opieki zdrowotnej.

W 2011r. w druku GUS MZ-46 wykazano ogółem 39 obiektów ze złym stanem sanitarnym.

Niezależnie od powyższych kontroli w wymienione obiekty w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były kontrolowane przez pionierzy epidemiologii.

W wyniku powyższych kontroli wydawano decyzje administracyjne, dotyczące zagadnień higieny komunalnej oraz 14 decyzji płatniczych na łączną sumę 1593 zł.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Zakłady lecznictwa otwartego						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	decyzje	mandaty/kwotę	złe w GUS
miasto	wieś					
909	217	1097	1796	19	14 3900	39

Tabela 15

2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W 2011r. pod nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się ogółem 41 szpitali (bez szpitali Aresztów Śledczych i Zakładów Karnych), w tym 31 nadzorowane przez PPIS i 10 nadzorowanych przez PPWIS.

Niektóre szpitale jako jeden podmiot posiadają w swoich strukturach kilka obiektów w różnych lokalizacjach, w związku z tym liczba podmiotów różniła się zasadniczo od liczby obiektów.

Pracownicy pionu higieny komunalnej PSSE i WSSE przeprowadzili ogółem 476 kontroli szpitali (w tym niektóre kontrole przeprowadzono wspólnie z pionem epidemiologii). Ponadto kontrolowane były zakłady opiekuńczo -lecznicze, opieki hospicyjno-paliatywnej i inne zoz-y.

Niezależnie od powyższych kontroli oddziały szpitalne w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były kontrolowane przez pion epidemiologii.

Gospodarka odpadami stałymi:

W obiektach lecznictwa zamkniętego prowadzono segregację odpadów na komunalne i medyczne.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

Odpady medyczne na oddziałach usuwano do worków foliowych. Dla odpowiednich rodzajów odpadów stosowano różne kolory worków.

Zużyty sprzęt jednorazowego użytku usuwano do sztywnych opakowań 1x zamknięcia. Odpady medyczne ze szpitali gromadzone były w specjalnie oznakowanych, wydzielonych i zamkniętych pomieszczeniach, usytuowanych w budynkach szpitali, bądź na posesjach szpitalnych.

PPIS w Nowym Dworze Gdańskim nałożył jeden mandat karny na NZOZ J. Drozd w Kątach Rybackich w wysokości 100zł za nieodpowiednią gospodarkę odpadami medycznymi. Z tego samego powodu PSSE w Gdańsku nałożyło mandat w wysokości 300zł na Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku.

Odbiorcami odpadów były firmy posiadające stosowne zezwolenia.

W 2011r. na terenie woj. pomorskiego działały 4 spalarnie odpadów, w których spalano odpady medyczne: Zakładu Farmaceutycznego POLPHARMA S.A. w Starogardzie

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Gdańskim, Instal Port Service Sp. z o. o. w Gdańsku, oraz spalarnie w szpitalu w Chojnicach i szpitalu w Tczewie wydierżawione przez FHU EMKA. Odpady medyczne spalano także w 4-ech spalarniach zlokalizowanych poza terenem województwa pomorskiego, tj. w spalarni ECO-ABC Bełchatów ul. Przemysłowa 7, spalarni FHU EMKA w Żyrardowie, spalarni w Koszalinie oraz Spalarni Przyszpitalnej Szpitala Powiatowego im. Jana Pawła II w Bartoszychach.

Gospodarka ściekowa:

Ogółem 4 obiekty posiadają własne urządzenia do podczyszczania ścieków tj.: SP ZOZ w Lęborku (os. Imhoffa), Szpital im. Ceynowy w Wejherowie (oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna), Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku przy ul. Obr. Wybrzeża (oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna).

Dezynfekcję ścieków prowadziły 4 szpitale tj.: Specjalistyczny w Starogardzie Gdańskim – Kocborowie, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku, Specjalistyczny w Wejherowie oraz Pomorskim Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku. (instalacja UV hospital).

Gospodarka bielizną:

Na oddziałach szpitalnych brudną bieliznę wkładano do worków foliowych, a następnie pakowano w worki płócienne lub brezentowe.

Bielizna zakaźna była dezynfekowana na oddziałach i pakowana do podwójnych oznakowanych worków foliowych.

Bieliznę brudną z oddziałów transportowano ręcznie lub wózkami (przeznaczonymi do przewozu bielizny brudnej) do pralni szpitalnej lub do Punktu Obrotu Bielizną w szpitalach bez pralni. Z Punktu Obrotu Bielizną lub z magazynu bielizny brudnej bieliznę brudną odwożono do pralni transportem firmy piorącej.

Podczas przeprowadzonych w 2011r. kontroli sanitarnych w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości w gospodarowaniu bielizną.

W 2011r. na terenie województwa pomorskiego 4 szpitale posiadały własne pralnie tj.: Specjalistyczny w Kościerzynie, Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Słupsku (szpital w budowie), SPSZOZ w Lęborku.

Tradycyjny ciąg technologiczny prania posiadają pralnie 2 szpitale tj.: Szpital Rejonowy w Nowym Dworze Gdańskim i SPZOZ w Lęborku. Pralnia Szpitala Rejonowego w Nowym Dworze Gdańskim posiada zły stan sanitarno-techniczny.

W programie dostosowawczym szpitala w Nowym Dworze Gdańskim ujęto modernizację pralni, w terminie, maksymalnie do dnia 31.12.2012r.

Pozostałe pralnie posiadają trwałą barierę sanitarną i pełną automatykę dezynfekcji i procesu prania bielizny.

Szpitale woj. pomorskiego korzystają ponadto z usług pralni z barierą sanitarną i w pełni zautomatyzowanych, są to między innymi pralnie: EUROCOMMERCE Sp.z o. o. w Gdyni, Konsorcjum Pralnicze Sp. z o. o. w Gdyni, Pralnia Akademicka UCK ul. Dębowa w Gdańsku, Pralnia „BeWa” w Przechlewie.

Czystość, porządek, estetyka:

Stan sanitarno-porządkowy otoczenia szpitali nie budził zastrzeżeń.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Prosektoria:

Niektóre skontrolowane prosektoria nie spełniają wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia. Programy dostosowawcze obejmują modernizacje w/w zakładów. Zauważa się tendencję do rezygnacji szpitali z posiadania prosektorium. Wówczas na terenie szpitala są tylko chłodnie do tymczasowego przechowywania zwłok lub zwłoki są bezpośrednio zabierane do zakładu pogrzebowego, z którym szpital ma podpisaną umowę na przechowywanie zwłok. W przypadku potrzeby przeprowadzenia sekcji zwłoki przewożone są one do innego szpitala np. szpital w Człuchowie przekazuje zwłoki szpitalowi w Chojnicach lub też sekcje przeprowadza się przez wyznaczone przez szpital osoby w zakładzie pogrzebowym, z którym jest podpisana stosowna umowa.

Apteki szpitalne

W skontrolowanych obiektach stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

Niezależnie od powyższych kontroli oddziały szpitalne w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były kontrolowane przez pion epidemiologii PSSE.

W 2011r. wydawano także 5 decyzji ustalających opłatę na kwotę 1093 zł oraz decyzje administracyjne dotyczące zagadnień komunalnych. W toku jest postępowanie PPWIS prowadzone wobec szpitala w Bytowie z terminem wykonania do dnia 31.10.2012r.

W 2011r. Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wydał 4 decyzje opiniujące programy dostosowawcze w szpitalach.

W druku GUS MZ-46 wykazano ogółem 9 obiektów ze złym stanem sanitarnym.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w obiektach

Lp.	Nazwa obiektu lecznictwa zamkniętego	Źródło zaopatrzenia w wodę		Ocena jakości wody wg druku MZ 46 za rok 2011
		podstawowe	awaryjne	
1	Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, ul. Skarszewska 7 83-200 Starogard Gdański	ujęcie własne	Wodociąg publiczny Starogard Gdański	dobra
2	Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej ul. Skarszewska 7 83-200 Starogard Gdański	ujęcie własne	Wodociąg publiczny Starogard Gdański	dobra
3	Kociewskie Centrum Zdrowia Ul. Dr J. Balewskiego 1 83-200 Starogard Gdański	ujęcie własne	Wodociąg publiczny Starogard Gdański	dobra

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

4	UCK w Gdańsku Ul. Dębinki 7 80-952 Gdańsk	ujęcie własne	Wodociąg centralny m. Gdańska	zła decyzja administracyjna nr SE.HK – 30/4710/1091/6z/IK,RJ/10 z dnia 21.08.2010 r. do dnia 31.03.2012 r. (jon amonowy, fluorki)
5	UCK w Gdańsku Ul. Kliniczna 1a 80-402 Gdańsk	wodociąg centralny m. Gdańska	dostarczanie z beczkowozów	dobra
6	PCT – WSS im. M. Kopernika Ul. Nowe Ogrody 1-6 80-803 Gdańsk	wodociąg centralny m. Gdańska	Własne ujęcie wyłączone z eksploatacji Beczkwóz z firmy SNG	dobra
7	PCT – WSS im. M. Kopernika Ul. Powstańców Warszawskich 1/2 80-803 Gdańsk	wodociąg centralny m. Gdańska	Własne ujęcie wyłączone z eksploatacji Beczkwóz z firmy SNG	dobra
8	Pomorskie Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy ul. Smoluchowskiego 18 80-214 Gdańsku	ujęcie własne	wodociąg centralny m. Gdańska	dobra
9	SS Św. Wojciecha SPZOZ Al. Jana Pawła II 50 80-462 Gdańsk	ujęcie własne	wodociąg centralny m. Gdańska – zbiornik retencyjny	dobra
10	Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych Al. Zwycięstwa 30 80-219 Gdańsk	wodociąg centralny m. Gdańska	dostarczanie z beczkowozów	dobra
11	SZOZ nad Matką i Dzieckiem Ul. Polanki 119 80-308 Gdańsk	wodociąg centralny m. Gdańska	dostarczanie z beczkowozów	dobra
12	WSP im. Prof. T. Bilikiewicza Ul. Srebrniki 17	ujęcie własne	wodociąg centralny m. Gdańska –	dobra

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

	80-282 Gdańsk		zbiornik retencyjny	
13	SWISSMED Centrum Zdrowia SA – Szpital Ul. Wileńska 44 80-125 Gdańsk	wodociąg centralny m. Gdańska	2 zbiorniki retencyjne	dobra
14	ZOZ Areszt Śledczy Ul. Kurkowa 12 80-803 Gdańsk	wodociąg centralny m. Gdańska	zbiornik retencyjny	dobra
15	SPZOZ ul. Szczecińska 16 77-300 Człuchów	ujęcie własne	wodociąg. publiczny Człuchów	dobra
16	SS im. J. K. Łukowicza ul. Leśna 10 89-600 Chojnice	ujęcie własne	wodociąg publiczny Chojnice	dobra
17	NSP ZOZ „Mawiko” Ośrodek Leczenia Nerwic Ul. Leśna 8 89-600 Chojnice	wodociąg publiczny Chojnice	ujęcie własne Szpitala Specjalistycznego w Chojnicach	dobra
18	SPSZOZ ul. Węgrzynowicza 13 84-300 Lębork	ujęcie własne	wodociąg publiczny Lębork	dobra
19	Szpital Powiatu Bytowskiego Sp. z o.o. ul. Lęborska 13 77-100 Bytów	ujęcie własne	wodociąg publiczny Bytów	dobra
20	Szpital Powiatu Bytowskiego Pion Miastko ul. Gen. Wybickiego 30 77-200 Miastko	ujęcie własne	Wodociąg publiczny Miastko	dobra
21	SS im. F. Ceynowy Ul. Jagielskiego 10 84-230 Rumia	ujęcie własne	wodociąg publiczny Wejherowo „Cedron”	dobra
22	Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr Aleksandra	ujęcie własne	wodociąg publiczny Kartuzy	dobra

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

	Majkowskiego ul. F. Ceynowy 7 83-300 Kartuzy			
23	SS w Kościerzynie Placówka w Dzierżążnie Ul. Szpitalna 36 83-332 Dzierżążno	Wodociąg publiczny w Dzierżążnie	umowa na dostawę wody w beczkowozach realizowana przez KPWiK w Kartuzach z wód publiczny Kartuzy	dobra
24	NZOZ NEPTUN Oddział rehabilitacji Kardiologicznej Ul. Górska 7 83-315 Szymbark	ujęcie własne	wodociąg publiczny Szymbark	zła (Fe, Mn, barwa i mętność)
25	SS Ul. Piechowskiego 36 Kościerzyna	ujęcie własne	wodociąg publiczny Kościerzyna	dobra
26	SPZOZ Ul. Dworcowa 12 82-100 Nowy Dwór Gdański	CWŻ	brak	dobra
27	Powiatowe Centrum Zdrowia Sp. z o.o. NZOZ ul. Armii Krajowej 105/106 82-200 Malbork	ujęcie własne	wodociąg publiczny Malbork	dobra
28	Szpital Sztum Ul. Reja 12 82-400 Sztum	wodociąg publiczny Sztum	ujęcie własne	dobra
29	NZOZ Szpital Powiatowy w Tczewie Szpitale Tczewskie S.A. ul. 30 Stycznia 57/58 83-110 Tczew	ujęcie własne	wodociąg publiczny Tczew	dobra
30	Centrum Leczenia Uzależnień „Zapowiednik” ul. Hutten-Czapskiego	wodociąg publiczny Opalenie	brak	zła decyzja administracyjna do dnia 01.09.2012 r. (Mn, Fe, amoniak)

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

	49 83-136 Opalenie			
31	ZDROWIE” Sp. z o.o. NZOZ ul. Gen. Józefa Hallera 31 82-500 Kwidzyn	ujęcie własne	brak	dobra
32	NZOZ Centrum Psychiatrii ul. Kuracyjna 30 blok VI 82-550 Prabuty	ujęcie własne	brak	zła decyzja administracyjna z dnia 18.03.2011 r. do dnia 30.06.2012 r. (utlenialność)
33	SS Ul. Kuracyjna 30 82-550 Prabuty	ujęcie własne	wodociąg publiczny Prabuty	zła decyzja administracyjna z dnia 18.03.2011 r. do dnia 30.06.2012 r. (utlenialność)
34	SPZOZ Szpital im. Franciszka Żaczka w Pucku ul. 1 Maja 13 84-100 Puck	ujęcie własne	wodociąg publiczny Puck	dobra
35	WS im. J. Korczaka Ul. Kopernika 28 76-200 Słupsk	ujęcie własne	wodociąg publiczny Słupsk	dobra
36	W.S.S im. J. Korczaka w Słupsku ul. Hubalczyków 1 76-200 Słupsk	ujęcie własne	wodociąg publiczny Słupsk	dobra
37	W.S.S im. J. Korczaka w Słupsku ul. Obrońców Wybrzeża 76-200 Słupsk	wodociąg publiczny Słupsk	ujęcie własne	dobra
38	Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Morcinka 76-200 Słupsk	ujęcie własne	wodociąg publiczny Słupsk	dobra
39	NZOS Klinika SALOS, ul. Zielona 8	wodociąg publiczny	brak	dobra

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

	76-200 Słupsk	Słupsk		
40	Hospicjum im. Miłosierdzia Bożego ul. Druffea Słupsk	wodociąg publiczny Słupsk	brak	dobra
41	W.S.S im. J. Korczaka w Słupsku , Oddział Ustka ul. Mickiewicza Ustka	ujęcie własne	wodociąg publiczny Ustka	dobra
42	Zakład Opiekuńczo Leczniczy DELFIN Gardno Wielkie	Wodociąg publiczny Gardna Wielka	brak	dobra
43	Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lubuczewo	wodociąg publiczny Lubuczewo	wodociąg lokalny SPSPZOZ w Lubuczewie	dobra
44	Szpital Miejski im. J. Brudzińskiego, ul. Wójta Radtkego 1 Gdynia	wodociąg publiczny m. Gdynia	brak w przypadku awarii woda dostarczana jest beczkowozami	dobra
45	Szpital Morski im. PCK, ul. Powstania Styczniowego 1 Gdynia	wodociąg publiczny m. Gdynia	ujęcie własne	dobra
46	Uniwersyteckie Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej ul. Powstania Styczniowego 9B Gdynia	wodociąg publiczny m. Gdynia	brak w przypadku awarii woda dostarczana jest beczkowozami	dobra
47	"CLINICA MEDICA" - Wielospecjalistyczny Szpital z Przychodnią ul. M. Mireckiego 11 Gdynia	Wodociąg publiczny m. Gdynia	brak w przypadku awarii woda dostarczana jest beczkowozami	dobra
48	NZOZ Diaverum, ul. Powstania	wodociąg publiczny	brak w przypadku	dobra

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

	Styczniowego 1 Gdynia	m. Gdynia	awarii woda dostarczana jest beczkowozami	
--	--------------------------	-----------	---	--

Tabela 20

Stan skolonizowania instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami z rodzaju *Legionella pneumophila*

W 2011 roku skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej w 33 obiektach lecznictwa zamkniętego. Skażenie bakteriami *Legionella* stwierdzono w 5 obiektach:

1. Uniwersyteckie Centrum Kliniczne, ul. Dębinki 7, Gdańsk;
2. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. prof. Tadeusza Bilikiewicza, Gdańsk;
3. Szpital Polski Sztum NZOZ w Sztumie, ul. Reja 12, 82-400 Sztum;
4. Szpital Specjalistyczny im. J.K. Łukowicza, ul. Leśna 10, Chojnice;
5. Kociewskie Centrum Zdrowia Sp. z o. o. NZOZ Szpital Starogard Gd.;

3. Stan sanitarny gabinetów praktyki zawodowej:

W województwie pomorskim w 2011 roku w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się ogółem 2999 indywidualnych i grupowych praktyk lekarskich i pielęgniarских.

Najliczniejszą grupę wśród omawianych placówek stanowiły indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie (40,3%). Najliczniejszą grupę stanowiły praktyki lekarzy stomatologów (1512).

Przeważająca część praktyk była zlokalizowana na terenie miast (92,2%).

Skontrolowano ogółem 1667 praktyk, co stanowi 55,6% wszystkich zewidencjonowanych obiektów.

Przeprowadzono łącznie 2022 kontrole sanitarne. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego były prowadzone przez pionierzy higieny komunalnej lub pionierzy epidemiologii PSSE. Kontrole nie objęły wszystkich gabinetów z uwagi na fakt, że powyższe gabinety funkcjonowały w godzinach popołudniowych, a nawet wieczornych oraz częstymi zmianami godzin działania.

Indywidualne, specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie i pielęgniarские						
ewidencja		skontrolowanych	liczba kontroli	mandaty/kwotę	decyzje	złe w GUS
miasto	wieś					
2783	216	1667	2022	8/ 1450	11	17

Tabela 21

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Praktyki lekarskie			
stomatologiczne	laryngologiczne	ginekologiczne	inne
1512	67	241	1093

Tabela 22

Jak wynika z informacji uzyskanych od poszczególnych PPIS, w porównaniu do roku ubiegłego nie zaobserwowano istotnych zmian w funkcjonowaniu istniejących gabinetów lekarskich. Posiadały one opinie wydane przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu rejestracji działalności.

Jak wynika z uzyskanych od PPIS informacji najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były: brak opracowanych procedur na np. nieaktualne daty ważności środków dezynfekcyjnych, nieprawidłowe przechowywanie sterylnych pakietów, pakiety z nieaktualną datą ważności, nieprawidłowy stan sanitarno-porządkowy, brak procedur zapobiegającym zakażeniom, brak rejestru podejrzenia zakażenia lub zachorowań na chorobę zakaźną

Za stwierdzone nieprawidłowości właścicieli praktyk ukarano ośmioma mandatami karnym na kwotę 1450 zł.

Ponadto wystawiano decyzje ustalające opłaty za dokonane czynności kontrolne. Wystawiono ogółem 35 decyzji ustalających opłaty na kwotę łączną 4883 zł.

Wszystkie gabinety prowadzą segregację odpadów na komunalne i medyczne. Odpady komunalne gromadzone w zamykanych pojemnikach, wyłożonych workami foliowymi, a następnie usuwano do pojemników ogólnodostępnych lub kontenerów ustawionych na posesjach. Odpady medyczne niebezpieczne przekazywano do Punktów Gromadzenia Odpadów Medycznych przy szpitalach, skąd trafiały do spalania.

W 2011r. PPIS wystawili łącznie 11 decyzji administracyjnych dotyczących poprawy stanu sanitarnego w obiektach oferujących świadczenia zdrowotne.

W druku GUS MZ-46 wykazano 17 praktyk zawodowych ze złym stanem sanitarnym.

III. Oddział Higieny Pracy

1. Nadzór bieżący nad warunkami pracy

W 2011 roku pracownicy pionu higieny pracy przeprowadzili 5669 kontroli i rekontroli w 3853 zakładach pracy. Wydano 1186 decyzje administracyjne (w tym decyzje dotyczące poprawy warunków pracy, decyzje dotyczące badań i pomiarów czynników szkodliwych, decyzje unieruchamiające zakład/stanowiska pracy).

W zakładach objętych nadzorem nadal obserwuje się szereg uchybień, dotyczących podstawowych obowiązków, jakie nakłada na pracodawców Kodeks Pracy i akty wykonawcze do Kodeksu Pracy.

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

- zły stan sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń sanitarno-higienicznych,
- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego,
- brak systemu pierwszej pomocy tj. osób przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy, instrukcji udzielania pierwszej pomocy,
- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia,
- brak kart badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- brak informacji dla pracowników o zagrożeniach zawodowych i jego skutkach,
- brak spisów substancji i preparatów niebezpiecznych stosowanych w zakładach pracy,
- brak aktualnych wyników badań środowiskowych
- brak lub niewłaściwe karty charakterystyki substancji i mieszanin niebezpiecznych,
- brak zapoznania pracowników z treścią kart charakterystyk substancji i mieszanin niebezpiecznych
- brak rejestru prac i pracowników narażonych na czynniki biologiczne
- nieprawidłowa lub brak ogólnej oceny ryzyka zawodowego
- brak aktualnych zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy,
- brak zapoznania pracowników z wynikami badań i pomiarów czynników szkodliwych

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych warunki pracy poprawiono **1450** pracownikom. Nałożono **11** mandatów, **5** postanowień o nałożeniu grzywny oraz wydano **149** upomnień.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

Informacje dotyczące nadzorowanych zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia czynników szkodliwych dla zdrowia w 2011 r. w woj. Pomorskim.

*) pracownik liczony jeden raz niezależnie od ilości czynników

PSSE/WSSE I instancja	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba wszystkich zakładów pracy, z przekroczeniami NDS/NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach				Liczba wydanych decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych	Liczba decyzji unieruchamiających stanowisko w związku z przekroczeniem normatywu higienicznego	Liczba pracowników, którym poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych
			NDS/NDN (ogółem)	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
GSSE Gdynia	49	49	2213	0	241	2059	0	0	0
PSSE Bytów	8	14	258	10	31	217	8	0	475
PSSE Chojnice	0	17	91	13	17	65	□	0	54
PSSE Człuchów	19	28	143	0	36	98	2	0	76
PSSE Gdańsk	60	139	6182	851	1158	4332	19	0	162
PSSE Gdynia	14	14	354	0	97	345	1	0	155
PSSE Kartuzy	29	44	422	9	14	404	3	0	99
PSSE Kościerzyna	36	42	435	0	10	430	6	0	65
PSSE Kwidzyn	44	50	723	152	40	705	1	□	165
PSSE Lębork	28	26	0	2	50	297	27	0	17
PSSE Malbork	13	13	73	8	15	50	2	0	0
PSSE Nowy Dwór Gdański	0	0	0	0	0	0	0	0	38
PSSE Pruszcz Gdański	9	16	254	0	5	252	4	0	47
PSSE Puck	5	5	25	0	0	25	0	0	0
PSSE Słupsk	11	18	60	11	7	52	6	0	13
PSSE Sopot	3	3	32	0	0	32	0	0	0

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2010 r.

PSSE Gdański	Starogard	31	60	952	43	20	916	4	0	37
PSSE Tczew		17	17	42	0	10	41	0	0	0
PSSE Wejherowo		27	49	380	8	36	363	4	1	47
WSSE (I instancja)		0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suma w województwie		403	604	12639	1107	1787	10683	87	1	1450

Tabela 23

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

2. Analiza chorób zawodowych stwierdzonych w województwie pomorskim w roku 2011 r.

2.1. Liczba chorób zawodowych stwierdzonych w województwie pomorskim

W 2011 r. stwierdzono **130** przypadków chorób zawodowych. W porównaniu z rokiem 2010 (**143**), liczba stwierdzonych chorób zawodowych w roku sprawozdawczym zmniejszyła się o 13 przypadków.

Tabela 2 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w roku 2011 w porównaniu z 2010 r.

rok	liczba stwierdzonych chorób zawodowych
2010	143
2011	130

Tabela 24

2.2. Powiaty województwa pomorskiego, w których stwierdzono najwięcej przypadków chorób zawodowych

W roku sprawozdawczym najwięcej chorób zawodowych stwierdzono na terenie działania następujących PSSE:

1. PSSE w Gdańsku 59 przypadków
2. PSSE w Gdyni 44 przypadków
3. PSSE w Słupsku 7 przypadków

Choroby zawodowe stwierdzone na terenie działania wyżej wymienionych trzech powiatowych stacji sanitarno - epidemiologicznych stanowią ponad **85 %** wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych w 2011 r.

2.3. Choroby zawodowe najczęściej występujące na terenie województwa pomorskiego w 2011 roku

- zawodowe uszkodzenie słuchu (**55,4 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)
- zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (**14,6 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)
- przewlekłe choroby układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy (**6,2 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)
- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi (**4,6 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)
- choroby skóry (**4,6 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych)

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

W roku 2011 zawodowe uszkodzenie słuchu stanowi największy procent chorób zawodowych – 55,4 %, a zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa są na drugim miejscu – 14,6 %. W roku 2010 sytuacja była następująca: zawodowe uszkodzenie słuchu stanowiło największy procent chorób zawodowych - 56,64 %, a zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa były na drugim miejscu – 13,97 %.

Tabela 25 Analiza najczęściej występujących chorób zawodowych w roku 2011 w porównaniu z rokiem 2010 w województwie pomorskim

rok	choroby zawodowe o najwyższym wskaźniku zapadalności							
	zawodowe uszkodzenie słuchu		zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze		przewlekłe choroby narządu głosu		przewlekłe choroby układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania	
	liczba przypadków	udział procentowy	liczba przypadków	udział procentowy	liczba przypadków	udział procentowy	liczba przypadków	udział procentowy
2010	81	56,6	20	14	13	9,1	7	5,6
2011	72	55,4	19	14,6	5	3,8	8	6,2

2.4. Zawodowe choroby zakaźne lub pasożytnicze

W roku 2011 stwierdzono **19** przypadków zawodowych chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw. W porównaniu z 2010 r. w roku sprawozdawczym zanotowano spadek liczby chorób zawodowych tej grupy o jeden przypadek. Dominującymi schorzeniami wśród zawodowych chorób zakaźnych i inwazyjnych, tak samo jak w 2010 r., była borelioza, która stanowiła **47,4 %** wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych tej grupy.

Tabela 26 Analiza zawodowych chorób zakaźnych i inwazyjnych stwierdzonych w roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 w województwie pomorskim

rok	wzw typu B	wzw typu C	wzw typu B i C	gruźlica	inne			razem
					borelioza	bruceloza	pozostałe	
2010	3	2	0	2	12	0	1	20
2011	2	2	0	6	9	0	0	19

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

3. Informacja z zakresu nadzoru nad substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym z terenu województwa pomorskiego w 2010 roku

W roku 2011 nadzór nad substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy pełniono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 2004 r. Nr. 280, poz. 2771).

W roku sprawozdawczym, na terenie województwa pomorskiego **skontrolowano 329 zakładów pracy**, w których występowały czynniki rakotwórcze i mutagenne. W bezpośrednim kontakcie z ww. czynnikami w skontrolowanych zakładach zatrudnionych było **12008** osób. W omawianej grupie zakładów **przeprowadzono 364 kontrole, wydano 48 decyzji** dotyczących poprawy warunków pracy. Najczęściej występującymi czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi na terenie województwa pomorskiego były: **pył azbestu, pył drewna twardego (dębu, buku) oraz wirusowe zapalenie wątroby typu B i C.**

Analizując informacje o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, które nadsyłają pracodawcy nadal obserwuje się brak spójności danych zawartych w tych informacjach z informacjami znajdującymi się w dokumentacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wiąże się z tym mała świadomość pracowników o istniejącym ryzyku zawodowym.

Nadal stwierdza się brak rejestrów - w szczególności rejestrów prac oraz pracowników narażonych na działanie ww. i czynników, jak również brak poinformowania właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o ww. czynnikach.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Tabela 27 Dane liczbowe z zakresu nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi z terenu województwa pomorskiego w 2011 roku

PSSE WSSE I instancja	Liczba zakładów pracy w ewidencji w PSSE / WSSE	Liczba zakładów skontrolowanych w roku sprawozdawczym	Liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze			Liczba kontroli w roku sprawozdawczym	Liczba zakładów, w których stwierdzono następujące uchybienia			Liczba wydanych decyzji
			ogółem	kobiet	mężczyzn		Brak rejestru prac	Brak rejestru pracowników	Brak informacji do PWIS	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
GSSE Gdynia	1	1	7	7	0	2	0	0	0	0
PSSE Bytów	30	9	161	49	112	12	3	3	3	3
PSSE Chojnice	34	16	240	96	144	23	0	0	0	3
PSSE Człuchów	9	7	41	7	34	7	1	0	0	0
PSSE Gdańsk	157	25	396	120	276	26	9	7	4	13
PSSE Gdynia	44	28	2165	1665	500	28	2	2	0	2
PSSE Kartuzy	35	22	320	230	90	30	8	5	20	7
PSSE Kościerzyna	28	27	945	703	242	28	1	1	7	1
PSSE Kwidzyn	41	28	330	154	176	34	1	1	0	5
PSSE Lębork	12	2	15	3	12	2	0	0	0	0
PSSE Malbork	24	18	616	467	149	18	1	1	0	1
PSSE Nowy Dwór Gdański	13	11	123	68	55	13	0	3	1	3

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

PSSE Pruszcz Gdański	28	12	124	101	23	16	0	0	0	0
PSSE Puck	11	4	28	6	22	4	0	0	2	0
PSSE Słupsk	152	23	83	66	17	23	2	2	2	0
PSSE Sopot	17	16	259	198	61	17	0	0	0	0
PSSE Starogard Gdański	36	31	698	302	396	31	2	2	1	4
PSSE Tczew	16	15	252	137	115	15	4	4	4	4
PSSE Wejherowo	34	15	1080	764	316	16	2	2	0	2
WSSE (I instancja)	21	19	4125	2699	1426	19	0	0	0	0
Razem	743	329	12008	7842	4166	364	36	33	44	48

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

4. Informacja z zakresu nadzoru nad substancjami i preparatami niebezpiecznymi, prekursorami narkotyków i produktami biobójczymi z terenu województwa pomorskiego 2011 roku

W roku sprawozdawczym na terenie województwa pomorskiego zewidencjonowano **1681** obiektów, w których stosowano substancje i preparaty chemiczne. Ponadto zewidencjonowano **43** producentów, **7** importerów substancji i preparatów chemicznych spoza krajów UE oraz **581** dystrybutorów ww. substancji.

Przeprowadzono **971** kontroli u stosujących substancje i preparaty chemiczne w działalności zawodowej w celu dokonania oceny prawidłowości wdrażania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych oraz Rozporządzenia REACH / GHS oraz **319** kontroli podmiotów wprowadzających do obrotu ww. substancje i mieszaniny. Liczba kontroli podczas których stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin wyniosła 230. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano ogółem w I i II instancji **182** decyzje administracyjne.

Najczęściej stwierdzane uchybienia z ww. zakresu kontroli to:

- brak spisu substancji/preparatów niebezpiecznych,
- brak lub nieprawidłowe oznakowanie substancji/mieszanin niebezpiecznych,
- brak lub nieprawidłowe karty charakterystyki substancji / mieszanin niebezpiecznych,
- brak oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej narażenie pracowników na czynniki chemiczne,
- brak lub nieprawidłowe oznakowania miejsc służących do przechowywania substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych,
- nieprawidłowe oznakowanie produktu biobójczego,
- wprowadzania do obrotu preparatów biobójczych nie posiadających pozwolenia Ministra Zdrowia lub zawierających w swoim składzie niedozwolone substancje czynne..
- brak instrukcji postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi opracowanych na podstawie kart charakterystyki,
- braku instrukcji magazynowania mieszanin niebezpiecznych,
- braku oznakowania miejsca przechowywania mieszanin niebezpiecznych,
- nie przekazania Inspektorowi do Spraw Substancji Chemicznych informacji o wprowadzaniu do obrotu mieszanin niebezpiecznych,
- brak bądź niekompletna ocena ryzyka zawodowego dot. czynników chemicznych na stan. pracy,
- w instrukcjach bhp brak informacji zawartych w kartach charakterystyki,
- brak instrukcji określającej sposób składowania, pakowania, załadunku i transportu mieszanin szkodliwych i niebezpiecznych,

5. Informacja z zakresu nadzoru w zakładach ochrony zdrowia z terenu województwa pomorskiego w 2011 roku

Pion higieny pracy sprawuje nadzór nad warunkami pracy w zakładach ochrony zdrowia, które znajdują się na terenie podległym właściwym państwowym powiatowym inspektorom

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

sanitarnym. W 2011 roku na obszarze województwa pomorskiego przeprowadzono **475 kontrole w 609 zakładach ochrony zdrowia.**

5.1. Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Najczęściej występującymi czynnikami szkodliwymi dla zdrowia występującymi w środowisku pracy w placówkach ochrony zdrowia należą:

- formaldehyd, tlenek etylenu, chlor (w sterylizatorniach);
- formaldehyd, ksylen, etanol (zakłady patomorfologii i histopatologii);
- promieniowanie jonizujące i pola elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości (bloki operacyjne, zakłady diagnostyki obrazowej, zakłady rehabilitacji i sale zabiegowe);
- pył całkowity, pył respirabilny, tlenek węgla, hałas (kotłownie, spalarnie),
- hałas, mikroklimat (pralnie i kuchnie).

Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy wykonywane były przez jednostki posiadające uprawnienia do wykonywania ww. badań zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20.04.2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2005 r. Nr 73, poz. 645)

5.2. Narażenie na czynniki biologiczne

W roku 2011 przeprowadzono **949** kontroli w **855** zakładach pracy, w których występuje narażenie na czynniki biologiczne.

Najczęściej występującymi uchybieniami były:

- brak rejestrów prac i rejestrów pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne,
- brak oceny ryzyka zawodowego stwarzanego przez szkodliwe czynniki biologiczne
- brak przeszkolenia pracowników z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

6. Współpraca z państwową inspekcją pracy, służbą medycyny pracy oraz innymi instytucjami

Państwowa Inspekcja Pracy – wymiana informacji dotyczących:

- liczby i rodzaju stwierdzonych chorób zawodowych w zakładach pracy,
- braku zgłoszenia przez pracodawcę działalności gospodarczej w trybie art. 209 Kodeksu Pracy,
- oceny ryzyka zawodowego i narażenia zawodowego pracowników,
- zakładów, które naruszyły przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nieprawidłowości stwierdzanych w zakładach pracy.

Państwowa Inspekcja Weterynaryjna:

- współpraca w ramach bieżącego nadzoru prowadzonego nad ubojniami, masarniami, fermami trzody chlewnej,
- przekazywanie na bieżąco informacji dotyczących szkodliwych czynników biologicznych występujących w zakładach podlegających nadzorowi PIW (ze względu na

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

bezpieczeństwo produktu) oraz informacji dotyczących naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w tych zakładach,

- przekazywania informacji o zakładach produkujących mięso.
- przekazywanie informacji dotyczących szkodliwych czynników biologicznych występujących w zakładach kontrolowanych (wspólnie nadzorowanych) oraz informacje dotyczące naruszania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,

Organy samorządu terytorialnego:

- przekazywano informacje o stanie sanitarnym powiatu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz bezpieczeństwie chemicznym na terenie nadzorowanego powiatu,
- wspólne kontrole w związku z interwencją mieszkańców na uciążliwości związane z działalnością zakładów produkcyjnych,
- członkostwo w powiatowym zespole d.s. koordynacji i inicjowania przedsięwzięć w sprawach ochrony w rolnictwie indywidualnym na terenie powiatu sztumskiego,
- współpracowano z pracownikami Urzędów Gmin w zakresie stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych uchybień sanitarnych poprzez wydawane decyzje administracyjne,
- przekazywanie starostwom corocznej oceny stanu sanitarno-epidemiologicznego powiatu po linii Higieny Pracy.

Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego:

- wymieniano informacje o braku decyzji o zmianie sposobu użytkowania obiektu/pomieszczeń, w których prowadzona jest działalność gospodarcza,
- wymieniano informacje na temat firm zajmujących się rozbiórką i naprawą pokryć dachowych, w tym azbestowo – cementowych,
- przesłano informację po interwencji na skargę dot. działalności gospodarczej w zakresie mechaniki pojazdowej, prowadzonej w budynku mieszkalnym.

Służba Medycyny Pracy:

- współpracowano z lekarzami medycyny pracy w zakresie opinii lekarskiej, dotyczącej pracowników zatrudnionych w zakładach pracy, w których stwierdzono choroby zawodowe oraz w których stwierdzono przekroczenia wartości NDS dla czynników pyłowych, chemicznych i wartości NDN dla czynników fizycznych,
- udostępniano dane niezbędne do sporządzenia oceny narażenia zawodowego dotyczące narażenia pracowników z dokumentacji archiwalnej w odniesieniu do zakładów pracy, które uległy likwidacji,
- w ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Gdańsku na prośbę lekarzy orzeczników, którzy dysponowali niewystarczającym materiałem dowodowym dotyczącym oceny narażenia zawodowego, dokonywano uzupełniającej oceny narażenia, niezbędnej w realizacji procedury orzeczniczej dotyczącej chorób zawodowych,
- wymiana informacji na temat oceny narażenia zawodowego,
- zawiadamianie o wszczętych postępowaniach w sprawach podejrzeń chorób zawodowych.

Inspekcja Handlowa:

- wymiana informacji nt. oceny zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia mebli sprowadzanych z Indonezji.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Inne Instytucje:

- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie chorób zawodowych,
- Komendą Powiatową Policji w Lęborku w ramach współpracy przeprowadzono kontrole skupów złomu, wytwórni chemikaliów oraz firmy zajmujących się odzyskiem olejów spożywczych.

7. Promocja zdrowia

Podczas prowadzenia czynności kontrolnych promowano zachowania prozdrowotne wśród pracodawców i pracowników, szczególną uwagę zwracano na następujące kwestie:

- informowanie o obowiązkach stosowania środków technicznych i ochron indywidualnych mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym,
- na stanowiskach pracy, na których pracownicy mają kontakt z substancjami i mieszaninami chemicznymi - pełne i prawidłowe poinformowanie pracowników o zagrożeniu z jakim mają do czynienia na stanowisku pracy; konieczności posiadania kart charakterystyki i wykorzystania w praktyce wiadomości w nich zawartych,
- przekazywanie informacji pracodawcom, pracownikom, producentom, importerom o znaczeniu zapisów w kartach charakterystyk substancji i preparatów niebezpiecznych,
- stosowanie przez pracowników technicznych, organizacyjnych i indywidualnych środków ochrony osobistej, zgodnych z zaleceniami zawartymi w kartach charakterystyki (zwracano uwagę na to czy środki ochrony indywidualnej posiadają odpowiednie certyfikaty),
- fakt posiadania instrukcji stanowiskowych oraz znaków ostrzegawczych, nakazujących stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej,
- weryfikację danych zawartych w ocenie ryzyka zawodowego zatrudnionych pracowników – fakt przekazywania informacji o zagrożeniach zawodowych (chemicznych, fizycznych, biologicznych),
- profilaktykę szczepień ochronnych w zakładach pracy, w których pracownicy mają kontakt z czynnikami biologicznymi (szczególnie osób najbardziej ekspozowanych na zakażenie),
- propagowanie zachowań prozdrowotnych, które zobowiązują do określonych zachowań na stanowiskach pracy, na których pracownicy mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi bądź biologicznymi; dokonanie właściwej oceny ryzyka w tym zakresie,
- zobowiązywano pracodawców do udostępnienia odpowiednio wyposażonych apteczek pierwszej pomocy i zorganizowania pomocy przedlekarskiej,
- w placówkach służby zdrowia oraz zakładach pracy sprawdzano przestrzeganie ustawy z o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- podczas kontroli pracodawców zatrudniających pracowników przy zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest wyjaśniano, że zagrożenie chorobotwórcze azbestu jest skutkiem wdychania włókien respirabilnych zawieszonych w powietrzu,
- przypomniano, iż narażenie zawodowe na pył azbestu może być przyczyną chorób: pylicy azbestowej (azbestozy), łagodnych zmian opłucnowych, raka płuca i między błoniaków, a długie okresy między pierwszym narażeniem a pojawieniem się choroby oznaczają, że skutki aktualnego narażenia mogą pojawić się nawet 30 lat od rozpoczęcia ekspozycji; w związku z tym konieczne jest prowadzenie rejestrów pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- zwracano uwagę, że pracownikom nie wolno zdejmować środków ochrony indywidualnej w strefie zanieczyszczonej azbestem,
- W 2011r. pracownicy Oddziału Higieny Pracy uczestniczyli w ogólnopolskiej kampanii społecznej „Bezpieczne Miejsce Pracy”, koordynowanej przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. W ramach realizacji kampanii pracownicy prowadzili z pracodawcami rozmowy mające na celu zwiększenie świadomości występowania zagrożeń w środowisku pracy i poziomu wiedzy na temat sposobów skutecznej ochrony przed skutkami występowania tych zagrożeń. Przekazywane pracodawcom były również materiały promocyjne kampanii tj. ulotki, plakaty,
- przedstawiciele Oddziału Higieny Pracy podczas kontroli sanitarnych dokonywali oceny przestrzegania zakazu palenia tytoniu w miejscu pracy i egzekwowania obowiązków wynikających z przepisów prawa.

8. Informacja z zakresu narażenia na azbest terenu województwa pomorskiego w 2011 roku

Lp.	Informacja	Dane	Uwagi
1.	Liczba firm zajmujących się usuwaniem/ zabezpieczaniem**/ transportem wyrobów zawierających azbest posiadających siedzibę na terenie działania właściwego PPIS	56	
2.	Liczba przeprowadzonych kontroli w siedzibach tych firm	43	
3.	Liczba przeprowadzonych kontroli w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem (ogółem)w tym:	23	
3a)	polegających na zabezpieczaniu wyrobów zawierających azbest	11	
3b)	polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest	18	
3c)	polegających na transporcie wyrobów zawierających azbest	3	
3d)	podczas innych prac powodujących kontakt z azbestem (podać charakter tych prac)	3	
4.	Liczba wydanych decyzji o naruszeniu przepisów dotyczących warunków pracy w kontakcie z azbestem	9	
5.	Rodzaj wyrobów zawierających azbest podlegających zabezpieczeniu/usunięciu...*	materiały izolacyjne zawierające azbest, płyty eternitowe do pokrycia dachowego, wyroby azbestowo-cementowe: pokrycia dachowe i płyty elewacyjne	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Lp.	Informacja	Dane	Uwagi
Liczba firm zajmujących się zabezpieczaniem/usuwaniem wyrobów zawierających azbest, w których stwierdzono brak:			
6.	Zezwolenia, pozwolenia, decyzji, zatwierdzenia programu gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (Dz.U.04.71.649, § 6 ust 1 pkt.1)	0	
7.	Przeszkolenia przez uprawnioną instytucję pracowników i osób kierujących lub nadzorujących usuwanie wyrobów zawierających azbest w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest (Dz.U.04.71.649, § 6 ust 1 pkt.2)	2	
8.	Planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U.04.71.649, § 6 ust 1 pkt.3)	2	
9.	Wyposażenia pracowników w odpowiednią odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej stosownie do rodzaju i stopnia narażenia (Dz.U.05.216.1824, § 11 ust 1)	0	
10.	Oceny i udokumentowania ryzyka zawodowego (Dz.U.98.21.94 z późn. zm. art. 226) i (Dz.U.03.169.1650 z późn.zm. § 39)	5	
11.	Rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (Dz.U.04.280.2771 z późn. zm. § 4 ust 1)	6	
12.	Rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (Dz.U.04.280.2771 z późn. zm., § 4 ust 2)	4	

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Lp.	Informacja	Dane	Uwagi
13.	Przekazania do właściwego PWIS informacji o substancjach, preparatach, czynników lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym (Dz.U.04.280.2771 z późn. zm., § 4 ust. 3)	6	
14.	Przestrzegania zakazu spożywania posiłków, picia napojów i palenia tytoniu, przechowywania rzeczy osobistych w miejscu wykonywania prac, w których występuje narażenie na azbest (Dz.U.05.216.1824, § 13)	0	
15.	Aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku (Dz.U.98.21.94 t. j. z późn. zm. art. 229 § 4)	2	

Tabela 28

Liczba i rodzaj chorób zawodowych stwierdzonych w 2011r. w wyniku narażenia pracowników na azbest

lp.	rodzaj choroby zawodowej	liczba stwierdzonych chorób zawodowych
1.	międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej	3
2.	pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe	1
3.	choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	2

Tabela 29

W 2011 roku stwierdzono 6 chorób zawodowych powstałych w wyniku narażenia pracowników na azbest. Choroby stwierdzano wyłącznie u mężczyzn, powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi. Ponadto także wyłącznie w grupie mężczyzn stwierdzano pylice płuc i przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli.

Najczęściej stwierdzane uchybienia/nieprawidłowości sanitarno – higieniczne, z podaniem liczby przypadków danego rodzaju uchybienia

- brak badań profilaktycznych pracowników zatrudnionych w warunkach narażenia na pyły zawierającego włókna azbestu,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- brak przekazania do właściwego PWIS informacji o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, w związku z czym zalecono w protokole kontroli coroczne przekazywanie powyższej informacji,
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia o działaniu rakotwórczym występujących na stanowiskach pracy,
- brak przeszkolenia przez uprawnioną instytucję w zakresie bhp dot. bezpiecznego postępowania przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest.
- braku informacji dot. narażenia na czynnik rakotwórczy w ocenie ryzyka zawodowego,
- brak planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest,
- brak instrukcji bezpiecznego postępowania i ochrony przed narażeniem na pył azbestowy,
- brak zaświadczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do pracy w kontakcie z azbestem
- brak oceny i udokumentowania ryzyka zawodowego,
- brak przekazania do właściwego PWIS informacji o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

IV Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży

Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych w 2011 roku

W 2011 roku na terenie województwa pomorskiego Państwowa Inspekcja Sanitarna skontrolowała 1652 placówki nauczania i wychowania, 29 szkół wyższych, 29 żłobków oraz 1080 placówek wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Wśród skontrolowanych placówek nauczania i wychowania 845 stanowiły różnego rodzaju szkoły, w tym: 352 szkoły podstawowe, 100 gimnazjów, 31 liceów i ponadgimnazjalnych szkół zawodowych, 336 zespołów szkół, 5 szkół specjalnych oraz 21 szkół policealnych. Do placówek uczęszczało 248904 uczniów. Skontrolowano również 547 przedszkoli – do tych placówek uczęszczało 37640 dzieci. Zakres prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną nadzoru obejmował ocenę stanu sanitarnego oraz ogół warunków higieniczno-sanitarnych w placówkach dziecięcych i młodzieżowych, a także w placówkach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Ocenie poddano m.in. warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach, w tym dostęp do ciepłej wody, dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wymagań ergonomii, tygodniowe rozkłady zajęć szkolnych w zakresie higieny procesu nauczania, infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego oraz ochronę placów zabaw, terenów rekreacyjnych/sportowych przed zanieczyszczeniami.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Ponadto w trakcie kontroli sanitarnych w placówkach oświatowo-wychowawczych pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zwracali uwagę na zapewnienie uczniom warunków sanitarno-higienicznych dla dzieci 6-letnich w tzw. „oddziałach zerowych” funkcjonujących w placówkach oświatowych.

Stan sanitarny placówek oświatowo-wychowawczych

W 2011 roku pomieszczenia znajdujące się w złym stanie sanitarno-technicznym użytkowano 78 placówek nauczania i wychowania – były to głównie szkoły podstawowe funkcjonujące samodzielnie, zespoły szkół oraz przedszkola.

W zakresie czystości i porządku stwierdzono nieprawidłowości w 31 placówkach, natomiast w złym stanie zarówno sanitarno-technicznym jak i czystości i porządku znajdowało się 13 placówek nauczania i wychowania.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły nieodpowiedniego stanu sanitarno-technicznego sal lekcyjnych i innych sal do zajęć dla dzieci i młodzieży, ciągów komunikacyjnych i szatni w budynkach, stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury, wyposażenia w środki higieny osobistej, braku ciepłej wody przy umywalkach oraz oświetlenia niezgodnego z wymaganiami PN.

Możliwość zaspokojenia podstawowych potrzeb higienicznych w czasie pobytu w placówkach oświatowo-wychowawczych jest jednym z istotnych elementów ocenianych w czasie kontroli.

Dane dotyczące zaopatrzenia placówek w wybrane parametry higieniczne

Rodzaj placówki	Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono			
	brak bieżącej ciepłej wody	brak mydła w dozownikach	brak suszarek lub ręczników jednorazowych	brak papieru toaletowego
szkoły podstawowe	18	7	10	3
gimnazja	2	3	4	-
licea	-	-	1	-
zespoły szkół	16	2	8	-
ogółem	36	12	23	3

Tabela 30

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa pomorskiego w 2011 r. prowadziła ocenę warunków do utrzymania higieny osobistej w publicznych i niepublicznych szkołach.

Jednym z podstawowych wymogów higienicznych w placówkach pobytu dzieci i młodzieży jest m.in. zapewnienie ciepłej wody przy umywalkach. Z informacji jakimi dysponuje Państwowa Inspekcja Sanitarna wynika, że przed dniem 1 stycznia 2011 r. 67 szkół różnego typu i 9 innych placówek nie zapewniało uczniom i wychowankom dostępu do ciepłej wody. Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.) nałożyła z dniem 1 września 2011 r. na publiczne i niepubliczne szkoły i placówki obowiązek zapewnienia uczniom ciepłej bieżącej wody oraz środków higieny osobistej, a także utrzymywanie w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej urządzeń sanitarno-higienicznych.

Skontrolowano ogółem 845 szkół różnego typu oceniając warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym możliwość korzystania z bieżącej ciepłej wody do mycia rąk, ze środków higieny osobistej, a także sprawdzono stan sanitariatów, ich czystość i porządek.

W 85 placówkach stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Były to różnego rodzaju zaniedbania. Z bieżących nieprawidłowości najczęściej stwierdzano brak ręczników papierowych lub suszarki do rąk (23) oraz brak mydła w dozownikach (12). W 3 placówkach stwierdzono brak dostępu do papieru toaletowego przy kabinach WC.

Do końca 2011 r. 36 placówek oświatowo- wychowawczych nadal nie spełniało wymogu zapewnienia uczniom i wychowankom dostępu do ciepłej wody przy umywalkach. Problem ten dotyczył zespołów szkół (19), szkół podstawowych (15) oraz gimnazjów (2).

Spośród tych placówek, 8 nie zapewniało w ogóle ciepłej, bieżącej wody, natomiast w pozostałych 28 placówkach ciepła woda była tylko przy pojedynczych umywalkach (23) lub wyłącznie w sezonie grzewczym (5).

Dane dotyczące niespełnienia wymogu zapewnienia ciepłej bieżącej wody

Rodzaj placówki	Placówki, które do końca 2011 r. nie zapewniły ciepłej bieżącej wody		
	we wszystkich umywalkach	w niektórych umywalkach	po sezonie grzewczym
szkoły podstawowe	3	10	2
gimnazja	1	1	-
zespoły szkół	4	12	3
Razem	8	23	5

Tabela 31

W placówkach, które nie dostosowały się do wymogów nowelizacji rozporządzenia (Dz.U. z 2010 r. Nr 215, poz. 1408 z dnia 18 października 2010 r.) prowadzono działania mające na celu poprawę warunków do utrzymania higieny osobistej. Do organów prowadzących kierowano wystąpienia pokontrolne, prowadzono postępowanie administracyjne oraz wydawano zalecenia pokontrolne z określonym terminem usunięcia nieprawidłowości. Placówki te zobowiązano do realizacji decyzji bądź zaleceń pokontrolnych, nie później niż do 31 sierpnia 2012 r.

Niewłaściwy stan techniczny sanitariatów stwierdzono w 21 placówkach (9 szkół podstawowych, 9 zespołów szkół oraz 3 gimnazja).

Nie do wszystkich placówek na terenie województwa pomorskiego woda doprowadzana jest do budynku wodociągiem miejskim lub gminnym ze stacji uzdatniania wody, a nieczystości ciekłe odprowadzane są miejską lub gminną kanalizacją do punktu oczyszczania lub zrzutu. Brak centralnej instalacji wodociągowej odnotowano w 6 placówkach, w tym w 3 szkołach podstawowych, 2 zespołach szkół oraz 1 placówce opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego. Bez podłączenia do kanalizacji centralnej

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

funkcjonowało 161 placówek szkolno-wychowawczych (8 szkół podstawowych, 45 zespołów szkół, 1 gimnazjum, 31 przedszkoli, 1 żłobek, 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz 1 zielona szkoła).

W 66 skontrolowanych placówkach nie zachowano obowiązujących standardów dostępności do urządzeń sanitarnych (zbyt mała liczba urządzeń sanitarnych w stosunku do liczby uczniów uczęszczających do placówki). Problem ten dotyczył przedszkoli (7), szkół podstawowych (31), gimnazjów (7) oraz zespołów szkół (21).

W jednej szkole podstawowej i zespole szkół stwierdzono funkcjonowanie ustępów na zewnątrz budynku. Sanitariaty zewnętrzne spełniają standardy higieniczne – budynki murowane, uczniowie mają dostęp do ciepłej wody, zaopatrzone w środki do utrzymania higieny osobistej.

Poprawę stanu higieniczno-sanitarnego egzekwowano w drodze postępowania administracyjnego, wydając zalecenia pokontrolne oraz kierowano wystąpienia do organów prowadzących. W 2011 roku wydano 416 decyzji administracyjnych (w tym 216 zmieniających termin wykonania obowiązku) nakazujących doprowadzenie do odpowiedniego stanu pomieszczeń lub urządzeń, najczęściej w szkołach podstawowych (140), różnego rodzaju zespołach szkół (126), przedszkolach (46) oraz w gimnazjach (32). Ponadto wydano 72 decyzje na inne placówki będące pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydane decyzje dotyczyły m.in. obowiązku doprowadzenia do odpowiedniego stanu podłóg i ścian w salach lekcyjnych i innych salach zajęć dla dzieci, ciągów komunikacyjnych w budynkach oraz szatni, stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury, zaopatrzenia w środki higieny osobistej oraz zapewnienia ciepłej, bieżącej wody, zapewnienia odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia do budynku i ogrodzenia, dostosowania mebli szkolnych zgodnie z zasadami ergonomii oraz zapewnienia wentylacji pomieszczeń.

Nakazy decyzji dotyczyły również zapewnienia zgodnie z PN natężenia oświetlenia elektrycznego, przeprowadzenia pomiarów w pomieszczeniach szkolnych, a także zapewnienia osłon na punktach świetlnych.

Na skutek działań Inspekcji Sanitarnej (zalecenia pokontrolne, decyzje administracyjne, wystąpienia do organów prowadzących) warunki higieniczno-sanitarne w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczych sukcesywnie ulegają poprawie. W 2011 roku w 106 placówkach (73 szkoły różnego typu, 17 przedszkoli, 10 szkół wyższych, 1 żłobek i 5 innych placówek) przeprowadzono remonty generalne. Ponadto przy 25 szkołach różnego typu oddano nowe obiekty sportowe, a w kolejnych 23 placówkach uległy modernizacji istniejące bloki sportowe.

Warunki nauczania i wychowania

Meble

W użytkowaniu mebli szkolnych istotne jest stosowanie zasad ergonomii - dostosowanie wymiarów mebli do wzrostu dzieci i młodzieży.

W 2011 roku ocenę dostosowania mebli do wzrostu przeprowadzono w 305 placówkach dla 761 oddziałów – oceniono 14455 stanowisk. W 57 placówkach oświatowo –wychowawczych w 88 skontrolowanych oddziałach, 542 stanowiska były niezgodne z zasadami ergonomii.

Wśród działań Inspekcji Sanitarnej zmierzających do poprawy warunków w zakresie dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów wymienić należy prowadzenie podczas

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

kontroli instruktażu dla dyrektorów, nauczycieli i uczniów na temat prawidłowego, zgodnego z normą stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka.

Ponadto udzielano instruktażu dla dyrektorów dotyczącego obowiązku wyposażania szkół w sprzęt bezpieczny, odpowiadający wymaganiom norm oraz obowiązku żądania od producenta lub dostawcy właściwego, udokumentowanego certyfikatem – wyrobu bezpiecznego, dobrej jakości (dotyczy mebli i urządzeń rekreacyjno-sportowych).

Na poprawę stanu w zakresie dostosowania mebli do wzrostu dzieci i młodzieży oraz zapewnienie odpowiedniego stanu mebli wydano 28 decyzji administracyjnych.

Rozkłady zajęć szkolnych

W 2011 roku ocenę rozkładów zajęć lekcyjnych przeprowadzono w 240 szkołach dla 2264 oddziałów. Niezgodne z zasadami higieny rozkłady zajęć lekcyjnych stwierdzono w 66 placówkach, dla 468 oddziałów (20,7% ogółu ocenionych rozkładów). Nieprawidłowości dotyczyły nierównomiernego rozkładu zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia, zbyt dużej różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia, zdwojenia zajęć w ciągu dnia oraz nieuwzględnienia zaleceń dotyczących właściwego wyczerpania między lekcjami. Z informacji uzyskanych od dyrektorów szkół wynika, że nieprawidłowości w rozkładach zajęć lekcyjnych często wynikają z niewystarczającej ilości sal dydaktycznych.

Mając na uwadze higienę procesu nauczania i właściwe warunki pobytu dzieci i młodzieży w nadzorowanych placówkach zwiększono liczbę dokonywanych ocen rozkładów zajęć. W placówkach, w których stwierdzono nieprawidłowości wydawano zalecenia kontrolne oraz wystosowywano pisma do dyrektorów szkół i organów prowadzących.

Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Niewystarczające warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego stwierdzono w 224 szkołach (26,5% skontrolowanych szkół). Placówki te posiadały niepełną bazę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego tj. dysponowały wyłącznie salą gimnastyczną/salą zastępczą lub rekreacyjną lub tylko boiskiem, oraz placówki w których wielkość bazy sportowej jest nieadekwatna do wielkości szkoły, w związku z czym zajęcia dla części grup ćwiczących realizowane są na korytarzach, holach itp.

Salę gimnastyczną jako jedyny obiekt do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego posiadało 17 placówek, tylko salę rekreacyjną / zastępczą posiadało 36 szkół, w 101 placówkach były wyłącznie boiska sportowe. Szkół, które dysponowały co najmniej dwiema różnymi możliwościami do prowadzenia zajęć - sala gimnastyczna, sala rekreacyjna, boisko czy basen było 243. Szkolny zespół sportowy z możliwością korzystania po zajęciach sportowych z natrysków posiadało 386 placówek. Kontrole sanitarne przeprowadzone w tych placówkach wykazały, że w większości szkół natryski używane są sporadycznie lub tylko po dodatkowych zajęciach sportowych. Spośród skontrolowanych 386 szkół posiadających zespoły sportowe w 87 placówkach natryskownie były nie używane, a w 6 nieczynne. Brak warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano w 69 szkołach różnego typu (8,1% skontrolowanych szkół). Były to placówki, które nie posiadały sali gimnastycznej, sali zastępczej lub boiska, a zajęcia wychowania fizycznego realizowane były na holach lub w innych nie przeznaczonych do tego celu miejscach bądź też korzystające z bazy sportowej poza placówką.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia wychowania fizycznego prowadzono na korytarzach w 130 szkołach - szkoły podstawowe (90), gimnazja (6), szkoły specjalne (2), zespoły szkół (32).

Spośród skontrolowanych placówek w 25 szkołach oddano do użytku nowe bloki sportowe, a w 23 przeprowadzono ich modernizację.

Ochrona placów zabaw /terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniami.

W 2011 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna kontrolowała placówki oświatowo-wychowawcze pod względem posiadania właściwej ochrony placów zabaw, terenów rekreacyjnych i terenów sportowych przed zanieczyszczeniem odchodami zwierząt. Zwracano uwagę na ogrodzenie terenu, zastosowanie zakazu wprowadzania zwierząt na teren placówki, zabezpieczenie piaskownic przykryciem w czasie przerw w użytkowaniu, usuwanie nieczystości oraz wymianę piasku w piaskownicach przed rozpoczęciem sezonu. Skontrolowano 2372 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym również placówki sezonowe. Plac zabaw / teren rekreacyjny z niewystarczającą ochroną przed zanieczyszczeniami stwierdzono w 31 placówkach spośród 1035 skontrolowanych - posiadających place zabaw, natomiast spośród 446 placówek skontrolowanych - posiadających tereny sportowe, w 3 odnotowano niewystarczającą ochronę przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi. Właściwego zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami nie posiadało również 31 obiektów mających plac zabaw i/lub teren rekreacyjny oraz teren sportowy - spośród 891 takich placówek skontrolowanych. Poprawę stanu sanitarnego w zakresie ochrony terenu przed zanieczyszczeniem egzekwowano wydając 16 decyzji oraz zalecenia pokontrolne.

Warunki sanitarno-higieniczne dla dzieci 6-letnich w tzw. „oddziałach zerowych”.

W 2011 roku Państwowa Inspekcja Sanitarna skontrolowała 866 oddziałów zerowych, do których uczęszczało 5480 dzieci. Oddziały te funkcjonują przy szkołach podstawowych, przedszkolach, sporadycznie przy innych formach wychowania przedszkolnego. Spośród skontrolowanych placówek, właściwą infrastrukturę i wyposażenie pomieszczeń przeznaczonych do użytkowania przez oddziały zerowe zapewniało 569 placówek. Brak odpowiedniej infrastruktury odnotowano w 285 placówkach (32,1% skontrolowanych), w większości dotyczy to oddziałów zerowych funkcjonujących przy szkołach podstawowych (232). Najczęściej stwierdzano brak możliwości wydzielenia ciągów komunikacyjnych tak by nie krzyżowały się z drogami komunikacyjnymi starszych uczniów, urządzenia sanitarne niedostosowane do wysokości dzieci, brak możliwości dożywiania dzieci podczas pobytu w szkole, a także zbyt małą powierzchnię sal oraz sprzęt i meble nie posiadające certyfikatów.

Inne formy wychowania przedszkolnego

Na terenie województwa pomorskiego największa liczba innych form wychowania przedszkolnego występuje na terenie Gdańska (29) oraz Malborka (23). Do dnia 31 grudnia 2011r. pod bieżącym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa pomorskiego znajdowało się 198 takich placówek - posiadających opinię sanitarną, w tym 184 zarejestrowanych w ewidencji placówek oświatowo-wychowawczych w samorządzie terytorialnym. W 2011 roku 46 placówek objętych nadzorem, zawiesiło bądź zakończyło działalność z następujących przyczyn:

- program obejmował działalność na 1 rok;

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- zakończono program unijny;
- zlikwidowano bądź przekształcono inną formę wychowania przedszkolnego w przedszkole;

W 2011 roku przeprowadzono ogółem 212 kontroli innych form wychowania przedszkolnego.

Praktyczna nauka zawodu

Na terenie województwa pomorskiego funkcjonują 33 warsztaty szkolne i centra szkolenia zawodowego. W 2011 roku skontrolowano 17 placówek tego typu. Niewłaściwe warunki higieniczno-sanitarne stwierdzono w 7 obiektach, w tym w 5 warsztatach szkolnych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieodpowiedniego stanu podłóg, ścian i sufitów w pomieszczeniach warsztatowych.

W pojedynczych przypadkach stwierdzono również brak badań oświetlenia elektrycznego, brak regulaminu BHP, niewłaściwy stan sanitarny łazienek przy pomieszczeniach warsztatowych oraz brak ciepłej wody przy umywalce. W 2 placówkach kontrola sanitarna wykazała brak odpowiedniej wentylacji pomieszczeń warsztatowych.

Na poprawę warunków wydano decyzje administracyjne oraz wystosowano pisma do organów prowadzących. W dwóch przypadkach o stwierdzonych nieprawidłowościach poinformowano również Powiatowy Nadzór Budowlany.

We współpracy z Laboratorium Badań Środowiska Pracy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gdańsku przeprowadzono badania środowiska pracy ucznia w 2 warsztatach szkolnych oceniając 6 pomieszczeń przeznaczonych do praktycznej nauki zawodu.

Przeprowadzone badania środowiska pracy ucznia nie wykazały przekroczenia normatywów higienicznych.

Badania oświetlenia elektrycznego w placówkach oświatowo-wychowawczych

W roku szkolnym 2010/2011, kontynuując działania w zakresie badań oświetlenia elektrycznego pod względem spełnienia wymogów polskiej normy przeprowadzono pomiary w 26 wybranych placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie województwa pomorskiego.

Właściwe warunki do wykonywania zadań wzrokowych powinny być zapewniane poprzez odpowiednie oświetlenie elektryczne, o parametrach zgodnych z polską normą.

Ocenie poddano natężenie oraz równomierność oświetlenia elektrycznego w 1 przedszkolu, 10 szkołach podstawowych, 3 gimnazjach, 11 zespołach szkół różnego typu oraz w 1 specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym.

Pomiary oświetlenia elektrycznego przeprowadzono na 2135 stanowiskach pracy ucznia, w 219 różnych pomieszczeniach w tym: w 187 salach lekcyjnych, 20 pracowniach komputerowych, 7 salach zabaw, 3 pracowniach nauki zawodu oraz 2 innych pomieszczeniach (gabinet logopedyczny i sala muzyczna).

Ponadto w 24 placówkach ocenie poddano oświetlenie ogólne pomieszczeń. Pomiary przeprowadzono w 163 pomieszczeniach różnego typu, w tym w 6 salach gimnastycznych. Niewłaściwe oświetlenie ogólne stwierdzono w 69 pomieszczeniach, w tym we wszystkich ocenianych salach gimnastycznych.

Jak wykazały przeprowadzone w 2010 r. i 2011 r. /w I kwartale/ badania na wielu stanowiskach pracy ucznia stwierdzono niewłaściwe natężenie oświetlenia, natomiast równomierność oświetlenia elektrycznego była zgodna z normą na wszystkich badanych stanowiskach, we wszystkich 26 placówkach oświatowo-wychowawczych.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie natężenia oświetlenia elektrycznego podjęto następujące działania:

- wydano 20 decyzji administracyjnych nakazujących zapewnienie oświetlenia elektrycznego zgodnego z aktualną polską normą,
- w 6 przypadkach wydano zalecenia dotyczące zapewnienia właściwego oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach.

Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży.

Wypoczynek zimowy dla dzieci i młodzieży na terenie województwa pomorskiego zorganizowany był w okresie od 17 do 30 stycznia 2011r.

Skontrolowano ogółem 211 turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym 51 turnusów wyjazdowych oraz 160 turnusy dla dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania. Z wypoczynku skorzystało ogółem 14923 dzieci i młodzieży, w tym 2539 na zimowiskach wyjazdowych.

Przeprowadzone kontrole sanitarne potwierdzały, iż podczas wypoczynku zimowego zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych w placówkach. Jedyne w przypadku 3 turnusów nie zapewniono właściwych warunków sanitarno-higienicznych, a także na 3 turnusach stwierdzono brak aktualnej dokumentacji medycznej personelu.

Podczas ferii zimowych zgłoszono prośbę o interwencję w sprawie nieodpowiednich warunków sanitarno-higienicznych – skarga nie potwierdziła się.

Ponadto w związku ze stwierdzonymi uchybieniami nałożono 1 mandat karny za niewłaściwy stan sanitarny.

W czasie trwania wypoczynku zimowego odnotowano 13 przypadków zachorowań wśród dzieci oraz 5 wypadków / urazów.

Podczas zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży podejmowano działania profilaktyczne w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i prawidłowego przebiegu wypoczynku, prowadzono działalność informacyjno-edukacyjną, w tym dotyczącą profilaktyki zakażeń wirusem grypy (prowadzono pogadanki i rozdawano ulotki na temat 'Chroń się przed grypą').

Wypoczynek letni dzieci i młodzieży.

Na terenie województwa pomorskiego zorganizowano ogółem 2304 turnusy wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym 2035 turnusów na różnego rodzaju koloniach i innych formach wyjazdowych oraz 167 turnusów na obozach pod namiotami ze stałą, bądź bez stałej infrastruktury komunalnej. Ponadto zgłoszono 102 turnusy dla dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania. Z zorganizowanego wypoczynku skorzystało 65878 uczestników.

W ramach nadzoru nad wypoczynkiem letnim dzieci i młodzieży skontrolowano 869 turnusów, w tym 672 różnego rodzaju kolonie, 112 obozów pod namiotami oraz 85 form wypoczynku w miejscu zamieszkania.

Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa pomorskiego w ramach nadzoru nad letnim wypoczynkiem przeprowadziła ogółem 897 kontroli, w tym 16 interwencyjnych.

Nie zapewniono właściwych warunków sanitarno-higienicznych na 32 turnusach wypoczynku dzieci i młodzieży - kontrole sanitarne wykazały brak bieżącej czystości i porządku w pokojach mieszkalnych uczestników wypoczynku oraz w sanitariatach, nieodpowiedni stan namiotów w przypadku obozów, a także nieodpowiedni stan sanitarno-higieniczny pozostałych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży. W kilku przypadkach stwierdzono brak tablic informujących o bezpiecznym użytkowaniu boisk i placów rekreacyjnych. Na 24 turnusach stwierdzono brak aktualnej dokumentacji medycznej personelu.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Wydano 3 decyzje administracyjne dotyczące poprawy stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży oraz nałożono 16 mandatów karnych na osoby odpowiedzialne za utrzymanie właściwego stanu i warunków sanitarnych na turnusach.

Ponadto wydano 1 decyzję o zamknięciu części obiektu, w której odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

W czasie trwania akcji letniej odnotowano 239 przypadków zachorowań wśród dzieci oraz 101 wypadków/urazów.

W 2011 roku nadzór nad letnim wypoczynkiem dzieci i młodzieży prowadzono uwzględniając wystąpienie Rzecznika Praw Dziecka w sprawie podjęcia działań, mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w miejscach rekreacji tj. na boiskach i placach zabaw. Wzmocniono nadzór sanitarny nad miejscami zabawy i wypoczynku dzieci i młodzieży – w trakcie kontroli brano pod uwagę nie tylko odpowiedni stan samych urządzeń, ale również właściwe utrzymanie całego terenu rekreacji, w tym odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne.

Ponadto z uwagi na wysoką liczbę utonięć w okresie letnim, Wojewoda Pomorski zalecił szczególne zintensyfikowanie działań w celu przeciwdziałania tej wzrostowej, niekorzystnej tendencji poprzez m.in. rozpowszechnianie wiedzy na temat podstawowych zasad bezpiecznej kąpieli oraz zachowań w nagłych i niebezpiecznych sytuacjach.

V Oddział Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku

Nadzór nad obiektami żywności, żywnienia i przedmiotów użytku

W 2011 roku pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej było ogółem 23464 obiekty, w tym:

- 1030 zakładów produkcji żywności,
- 13370 zakładów obrotu żywnością (w tej liczbie było 1100 środków transportu),
- 5823 zakłady żywienia zbiorowego otwartego, z czego 3563 to punkty małej gastronomii,
- 2651 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego,
- 256 zakładów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością,
- 334 zakłady produkcji i obrotu kosmetyków,

Grupa obiektów		Liczba obiektów w 2011r.	Liczba obiektów w 2010r.	Liczba obiektów	
				wzrost	spadek
1.	Zakłady produkcji żywnością	1030	1023	7	-
2.	Zakłady obrotu żywnością (ogółem)	13370	13025	345	-
3.	Zakłady żywienia zbiorowego i otwartego, w tym punkty małej gastronomii	5823	5752	71	-
		3563	3530	33	-
4.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	2651	2570	81	-

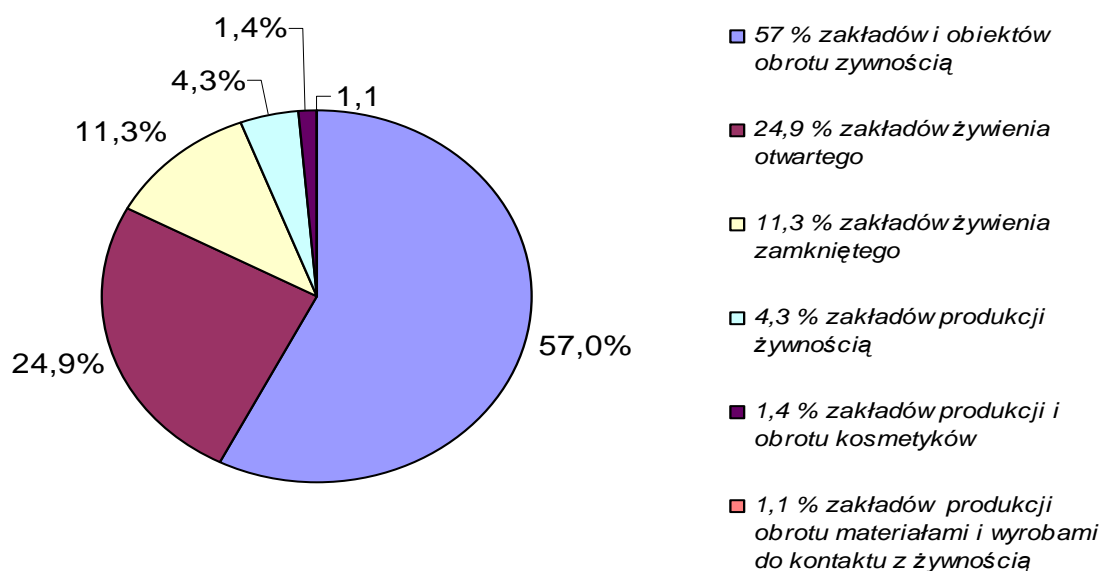
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

5.	Zakłady produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	256	226	30	-
6.	Zakłady produkcji i obrotu kosmetyków	334	321	13	-
	Ogółem	23464	22917	547	

Tabela 32

W porównaniu do 2010 roku wzrosła liczba obiektów o 547, wzrost obiektów w poszczególnych grupach przedstawia się jak wyżej.

2. Struktura nadzorowanych obiektów w 2011 roku, wg profilu prowadzonej działalności przedstawiała się następująco

Wykres 13

3. Działalność kontrolno - represyjna w 2011 roku

Skontrolowano ogółem 15 603 zakłady, ocenie sanitarnej na zgodność z wymaganiami poddano 6 878 zakładów z których 132 było niezgodnych z wymaganiami, co stanowi 1,9 % obiektów poddanych ocenie.

Ogółem przeprowadzono 24108 kontroli i rekontroli, w tym 2085 kontroli interwencyjnych związanych m.in. ze zgłoszeniami w systemie RASFF i RAPEX oraz skargami konsumenckimi.

Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wydali ogółem 939 decyzji administracyjnych, z których 22 dotyczyło unieruchomienia działalności zakładu, 70 decyzji zakazu

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

wprowadzenia produktu do obrotu, pozostałe decyzje dotyczyły najczęściej poprawy stanu technicznego zakładu.

W postępowaniu mandatowym nałożono ogółem 2042 mandaty karne na łączną kwotę 419450 zł. (średnia wysokość mandatu wynosiła 205,4 zł).

Do Sądów skierowano 3 wnioski o ukaranie osób winnych zaniedbań, do PPWIS wpłynęło 18 wniosków o nałożenie kary pieniężnej, wydano 20 decyzji o nałożeniu kar z art. 103 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W ramach bieżącego nadzoru zgodnie z art. 12 ust. 1a ustawy o PIS, Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny nadzorował 158 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego m.in. bloki żywienia w szpitalach, domach pomocy społecznej, domach dziecka, internatach, bursach itp.

Skontrolowano ogółem 131 obiektów przeprowadzając 173 kontrole sanitarne, wydano 27 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę stanu sanitarnego oraz 114 decyzji płatniczych nie ujętych w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Działalność kontrolno-represyjna w poszczególnych grupach nadzorowanych obiektów w 2011 roku

Lp	DZIAŁANIA	Działalność kontrolno-represyjna w obiektach						Ogółem
		produkcji żywności	obrotu żywności	żywienia zbiorowego		produk. i obrotu		
				otwartego	Zamkniętego	Materiałów	Kosmetyków	
1	Liczba obiektów nadzorowanych	1030	13370	5823	2651	256	334	23464
2	Liczba obiektów skontrolowanych	815	8009	4371	2030	133	245	15603
3	Liczba obiektów niezgodnych z wymaganiami	8	68	40	14	2	-	132
4	Liczba kontroli ogółem, w tym:	1504	12250	6491	2962	195	706	24108
	interwencyjnych	89	1558	270	82	85	-	2085
5	Liczba decyzji administracyjnych ogółem w tym:	112	442	218	168	2	-	939
	unieruchomienia działalności,	3	5	12	2	-	-	22
	zakazu wprowadzania do obrotu produktu	3	59	6	2	-	-	70
6	Liczba mandatów/ kwota	110/	1046 /	752 /	131 /	2 /	1 /	2042/
		24750 zł	188400 zł	178150 zł	27700 zł	550 zł	200 zł	419450 zł
7	Liczba wniosków do sądu	-	-	3	-	-	-	3
		-	3	-	1	-	-	4

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

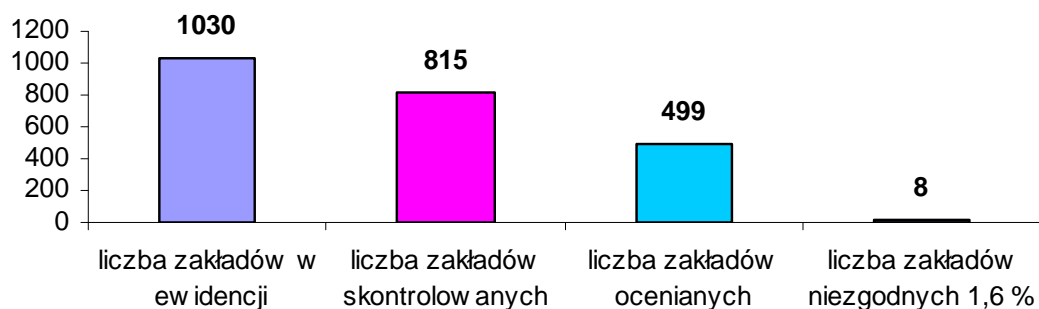
	Liczba .zawiadomień do prokuratury							
8	Liczba wniosków o PPWIS o nałożeniu kary pieniężnej kwotą	4	7	6	1	-	-	18
9	Liczba decyzji PPWIS o nałożeniu kary pieniężnej	1	11	6	2	-	-	20*

Tabela 33

* liczba nałożonych kar przewyższa liczbę otrzymanych wniosków, bowiem nałożone 2 kary na początku 2011 roku wynikają z wniosków, które wpłynęły pod koniec 2011 roku.

4. Stan sanitarny obiektów

a) produkcji żywności

Wykres 14

W grupie zakładów produkcji żywności przeprowadzono ogółem 1504 kontrole i rekontrole, w tym 89 kontrole interwencyjne, wydano 112 decyzji administracyjnych, z których 3 dotyczyły przerwania działalności zakładu, 3 decyzje dotyczyły zakazu wprowadzania do obrotu produktu, pozostałe decyzje dotyczyły nakazu poprawy stanu technicznego, nakazu wdrożenia zasad systemu HACCP. Na 815 zakładów skontrolowanych system HACCP posiada 630 zakładów tj. 77 %. W grupie zakładów produkcji żywności pobrano do badań 324 próbki środków spożywczych, z których 8 zostało zdyskwalifikowanych tj. 4,3 %.

Rodzaje zakładów niezgodnych z wymaganiami, wyrażone w % w stosunku do ocenianych:

8,3 - zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

2,0 - piekarnie

2,0 - ciastkarnie

1,6 - automaty do lodów

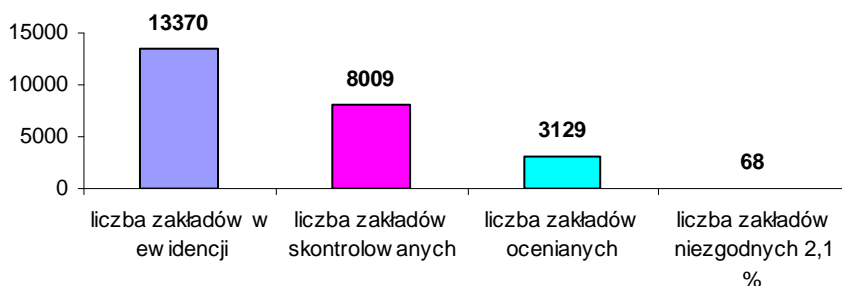
Najczęściej stwierdzane niezgodności w/w grupie obiektów to:

- rozszerzenie działalności zakładu poza zakres określony decyzją,
- niefunkcjonalność pomieszczeń produkcyjnych,
- brak kontroli jakości surowców używanych do produkcji,
- brak zapisów z kontroli przebiegu procesów produkcyjnych

Pozostałe obiekty oceniane pod kątem spełnienia wymagań oceniano jako zgodne:

- wytwórnie lodów,
- wytwórnie tłuszczów roślinnych,
- przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe,
- browary i słodownie,
- wytwórnie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa,
- wytwórnie wód mineralnych, naturalnych i źródłanych,
- zakłady garmażeryjne,
- wytwórnie makaronów,
- wytwórnie wyrobów cukierniczych,
- wytwórnie koncentratów spożywczych,
- wytwórnie octu, majonezu i musztardy,
- wytwórnie chrupek, chipsów, prażynek,
- wytwórnie suplementów diety,
- wytwórnie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- wytwórnie substancji dodatkowych,
- cukrownie,
- inne wytwórnie żywności

b) zakłady i obiekty obrotu żywności.

Wykres 15

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

W grupie zakładów obrotu żywnością przeprowadzono 12250 kontroli i rekontroli, w tym 1558 kontroli interwencyjnych wynikających m.in. z działań podejmowanych w ramach systemu RASFF, skarg zgłaszanych przez konsumentów oraz działań akcyjnych. Egzekwując poprawę warunków sprzedaży żywności wydano ogółem 442 decyzje administracyjne, nałożono 1046 mandatów karnych na kwotę 188600 zł. Do badań laboratoryjnych pobrano 3324 próbki środków spożywczych, z których 43 tj. 1,2 % zostało zdyskwalifikowanych. W obiektach obrotu żywności 58 % zakładów posiada wdrożone zasady systemu HACCP, adekwatnie do zakresu swojej działalności.

Rodzaje zakładów niezgodnych z wymaganiami, wyrażone w % w stosunku do zakładów ocenianych:

- 4,1 - obiekty ruchome i tymczasowe
- 2,7 - inne obiekty obrotu
- 2,6 - kioski spożywcze
- 2,4 - sklepy spożywcze
- 1,1 – hipermarkety

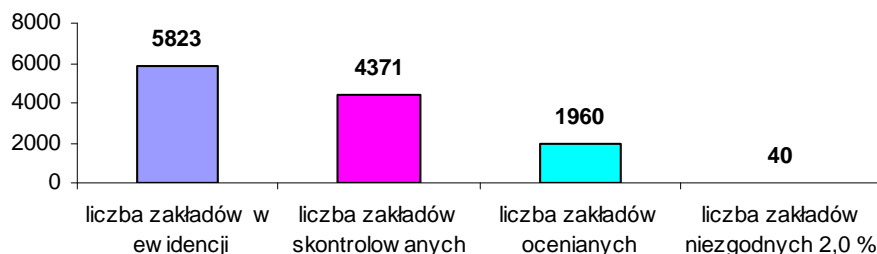
Nieprawidłowości stwierdzane w w/w grupie zakładów to:

- niewłaściwe warunki przechowywania żywności,
- nieprawidłowe zabezpieczenie obiektu przed dostępem szkodników,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieoznakowanych lub niewłaściwie oznakowanych,
- brak procedur postępowania ze środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- niewłaściwe gromadzenie i usuwanie odpadów

Pozostałe obiekty obrotu żywności oceniane pod kątem spełnienia wymagań oceniono jako zgodne:

- kioski na targowiskach sprzedające mięso,
- kioski na targowiskach sprzedające inne środki spożywcze,
- magazyny hurtowe, w tym hurtownie suplementów diety,
- środki transportu żywności.

c) zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Wykres 16

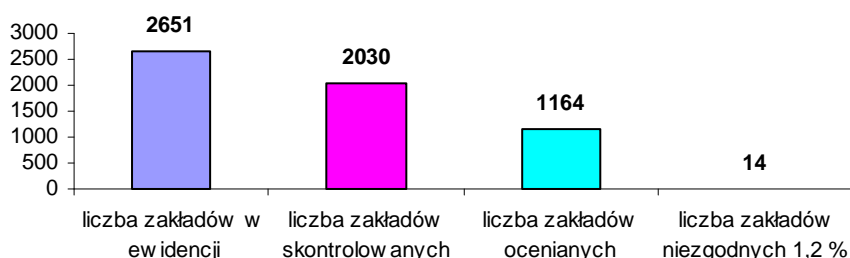
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

W grupie zakładów żywienia otwartego przeprowadzono 6491 kontroli i rekontroli, w tym 270 kontroli interwencyjnych przeprowadzonych w wyniku otrzymanych skarg konsumentekich, wydano 218 decyzji administracyjnych, nałożono 752 mandaty karne na kwotę 178150 zł. Skierowano 3 wnioski do Sądów Grodzkich, 6 wniosków o nałożenie kar pieniężnych z art. 103 ust. 1 pkt 4,5 i 7 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia. W obiektach żywienia otwartego pobrano do badań 92 próbki środków spożywczych ocenionych jako zgodne z wymaganiami zdrowotnymi. W grupie zakładów żywienia otwartego 65,7 % posiada wdrożone zasady systemu HACCP. Zakłady niezgodne z wymaganiami stanowiły 2 % obiektów ocenianych. W tej grupie zakładów żywienia otwartego prawie połowę stanowiły punkty małej gastronomii (na 852 punkty małej gastronomii poddanych ocenie 15 oceniono jako niezgodne).

Najczęściej stwierdzane niezgodności w grupie zakładów żywienia zbiorowego otwartego to:

- uruchamianie nowych obiektów bez dopełnienia obowiązku uzyskania decyzji o zatwierdzeniu zakładu,
- zatrudnianie personelu bez udokumentowanego stanu zdrowia,
- rozszerzenie działalności poza zakres określony decyzją,
- nieprawidłowe usuwanie odpadów, w tym tłuszczów smaźalniczych,
- mrożenie wyrobów kulinarnych we własnym zakresie „na zapas”
- stosowanie naczyń tradycyjnych przy braku warunków do prawidłowego ich mycia i dezynfekcji.

d) zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego:

Wykres 17

W grupie zakładów żywienia zamkniętego przeprowadzono 2962 kontrole i rekontrole, w tym 82 kontrole interwencyjne związane ze skargami konsumentów, z wyjaśnieniami przyczyn zbiorowych zatruc pokarmowych. W zakładach żywienia zamkniętego wydano 168 decyzji administracyjnych, z których 27 stanowiły decyzje wydane przez Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w ramach sprawowanego nadzoru bieżącego. Nałożono ogółem 131 mandatów karnych na kwotę 27200 zł. Pobrano do badań 119 próbek środków spożywczych, w tym 67 próbek żywności w ramach wyjaśniania przyczyn zatruc pokarmowych. W tej grupie badanych próbek nie było dyskwalifikacji.

Rodzaje zakładów niezgodnych z wymaganiami wyrażone w % w stosunku do zakładów ocenianych:

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

5,6 - stołówki na koloniach, obozach, zimowiskach,
1,3 - stołówki szkolne,
1,1 - bufety przy zakładach pracy,
1,0 - stołówki w przedszkolach

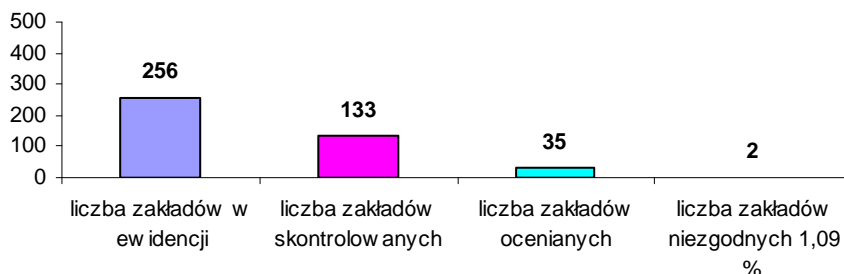
Najczęściej stwierdzane niezgodności w w/w grupach zakładów:

- rozszerzenie działalności poza zakres określonych w decyzji, w tym produkcja posiłków w warunkach niezapewniających bezpieczeństwa zdrowotnego,
- niewłaściwe warunki porcjowania posiłków dostarczonych przez catering,
- mrożenie surowców we własnym zakresie „na zapas” co uniemożliwia identyfikację w procesie traceability,
- brak zapisów dotyczących funkcjonowania zasad systemu HACCP.

Pozostałe stołówki poddane ocenie zostały ocenione jako zgodne z wymaganiami:

- stołówki pracownicze,
- stołówki w domach wczasowych,
- bloki żywienia w szpitalach
- kuchnie niemowlęce,
- bloki żywienia w sanatoriach,
- bloki żywienia w domach opieki społecznej,
- stołówki w bursach i internatach,
- stołówki w domach dziecka i młodzieży,
- stołówki studenckie,
- stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- zakłady usług cateringowych,
- inne zakłady żywienia.

e) miejsca produkcji i obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Wykres 18

W w/w grupie zakładów przeprowadzono ogółem 195 kontrole sanitarnych, w tym 85 związanych z otrzymanymi powiadomieniami RASFF, w wytwórniach przeprowadzono 34 kontrole, w miejscach obrotu przeprowadzono 61 kontrole, nałożono 2 mandaty karne na

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

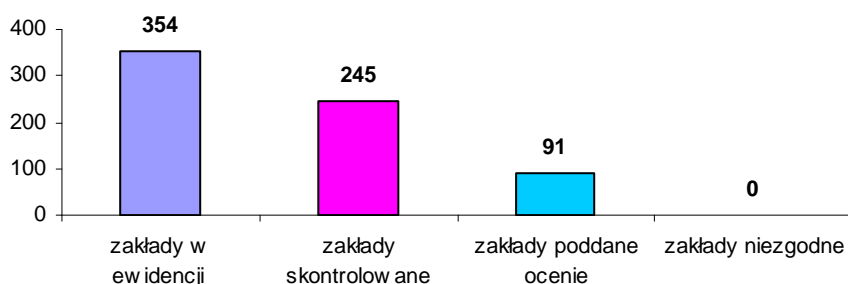
kwotę 550 zł. Pobrano do badań laboratoryjnych 31 próbek, z których 1 została dyskwalifikowana

Jedna wytwórnia i jedna hurtownia zostały ocenione jako niezgodne z wymaganiami, przyczyną takiej oceny były:

- brak kontroli jakości surowców używanych do produkcji,
- nieprzestrzeganie dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych w produkcji ,
- nieprzestrzeganie dobrych praktyk higienicznych w obrocie
- brak procedur dotyczących identyfikowalności – *traceability*.

Miejsca sprzedaży detalicznej w/w wyrobami zostały ocenione jako zgodne z wymaganiami

f) zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu kosmetyki

Wykres 19

Na zgodność warunków produkcji, dokumentacji i oznakowań opakowań jednostkowych poddano 91 zakładów, wszystkie oceniono jako zgodne. Oceniono 10 zakładów w zakresie warunków produkcji, 10 zakładów w zakresie dokumentacji, oraz 71 zakładów w zakresie stosowania opakowań jednostkowych kosmetyków. W zakładach produkcji i obrotu kosmetykami pobrano ogółem 60 próbek do badań laboratoryjnych. Wszystkie zbadane próbki były zgodne z wymaganiami

5. Ocena jakości żywienia

W 2011 roku ocenę jakości żywienia przeprowadzono w 473 zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym w:

- 166 przedszkolach,
- 125 stołówkach szkolnych,
- 110 koloniach, półkoloniach, obozach i zimowiskach,
- 24 domach wczasowych,
- 16 szpitalach,
- 6 domach małego dziecka,
- 4 domach opieki społecznej,
- 4 bursach i internatach,
- 3 zakładach specjalnych i wychowawczych,
- 2 domach dziecka i młodzieży,
- 2 zakładach usług cateringowych,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

1 kuchence niemowlęcej,
1 stołówce pracowniczej,
1 bufecie przy zakładzie pracy,
8 tzw. „innych” zakładach żywienia.

Ogółem przeprowadzono 498 ocen teoretycznych i 61 ocen laboratoryjnych pobranych posiłków obiadowych.

Nieprawidłowości w ocenie teoretycznej stwierdzono w 74 przypadkach tj. 14,8 % ocen, w ocenie laboratoryjnej nieprawidłowości stwierdzono w 29 przypadkach co stanowi 47,5 % przeprowadzonych badań posiłków obiadowych.

Największy procent ocen nieprawidłowych stwierdzono w żywieniu pacjentów szpitali, w których oceniano tylko dietę podstawową, na 16 ocenianych szpitali błędy stwierdzono we wszystkich obiektach i to zarówno na etapie planowania żywienia jak i realizacji, w 7 szpitalach pobrano do badań posiłki obiadowe i w 5 stwierdzono błędy żywieniowe, takie jak za niska wartość kaloryczna posiłku, źle zbilansowany posiłek pod względem energetycznym tzn. za mały udział białka w badanym posiłku.

W 1 zbadanym posiłku sytuacja była odwrotna, udział energii pochodzącej z białka przekraczała 21 % co kwalifikuje taki posiłek jako wysokobiałkowy.

Podobnie bardzo wysoki procent złych ocen żywienia stwierdzono w żywieniu pensjonariuszy domów opieki społecznej. Oceniono 4 obiekty we wszystkich stwierdzono błędy zarówno na etapie planowania jak i realizacji, następnie w domach dziecka i młodzieży oceniono żywienia w 2 placówkach w obydwu żywienie było nieprawidłowe.

We wszystkich pobranych posiłkach została zbadana zawartość soli kuchennej. Średnia zawartość soli w posiłku obiadowym wynosiła około 7-8 g co znacznie przekraczało ilości zalecane w spożyciu całodziennym soli określone przez Światową Organizację Zdrowia na 5 g dziennie /1 osobę.

Wiele uwag do jakości żywienia kierowali inspektorzy do osób odpowiedzialnych za żywienie np. w szkołach (24,8 % ocen złych) w ośrodkach specjalnych i wychowawczych oraz w bursach i internatach.

Należy podkreślić, że w porównaniu do roku 2010 wzrósł odsetek ocen złych na etapie planowania z 12,2 % w 2010 r. do 14,8 % w 2011 r.

W zakresie oceny sporządzonych posiłków procent złych ocen utrzymuje się na podobnym poziomie jak w 2010r.

6. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami, urzędami, służbami w zakresie bezpieczeństwa żywności

- a) Współpraca pomiędzy inspekcjami prowadzona była w oparciu o wcześniej zawarte porozumienia.

W 2011r. wspólnym nadzorem obu inspekcji objętych było 46 zakładów. W zakładach tych przeprowadzono 8 wspólnych kontroli.

Ponadto wspólnie skontrolowano 25 obiektów w ramach kontroli interwencyjnych i akcyjnych. W konsekwencji stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości przedstawiciele PIS nałożyli 6 mandatów karnych na łączną kwotę 2200 PLN. Zgłaszane interwencje dotyczyły głównie wytwarzania i wprowadzania do obrotu wyrobów wędliniarskich, niewłaściwej jakości lub nieznanego pochodzenia, sprzedaży jaj nieprawidłowo oznakowanych, przedświadczonej sprzedaży ryb niewłaściwej jakości.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Kontrole akcyjne dotyczące oceny prawidłowości oznakowania miodu przeprowadzono na targowiskach, w sklepach, kioskach i w magazynach hurtowych w związku z poleceniem PPWIS.

- b) w ramach podpisanego w 2011 roku porozumienia Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z Pomorskim Wojewódzkim Inspektorem Inspekcji Handlowej w zakresie współdziałania i współpracy przekazywano na bieżąco informacje dotyczące rejestru podmiotów i zakresu ich działalności będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz spraw zgłoszonych przez konsumentów do załatwienia zgodnie z kompetencjami.
- c) współpraca z Izbą Celną w zakresie nadzoru nad obrotem środkami zastępczymi dotyczyła przekazywania przez Izbę Celną Inspekcji Sanitarnej przesyłek ze środkami zastępczymi np. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku wpłynęło 13 przesyłek ze środkami zastępczymi. W wyniku przeprowadzonego postępowania 6 z prowadzonych spraw umorzono ze względu na brak znamion wprowadzania środków zastępczych do obrotu, 7 pozostałych spraw jest w toku postępowania.
- d) współpraca z Policją dotyczyła najczęściej ustalania adresu zamieszkania lub przebywania osób, w stosunku do których prowadzono postępowanie wyjaśniające dotyczące wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz uczestnictwa przedstawicieli Policji w kontrolach interwencyjnych przeprowadzanych w godzinach nocnych w lokalach gastronomicznych.
- e) współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną w 2011 r. ograniczała się do przekazywania spraw dotyczących np. prowadzonego postępowania w sprawie suplementów diety, oraz sporadycznych wspólnych kontroli dotyczących obrotu środkami spożywczymi w aptekach.
- f) współpraca z władzami samorządowymi, urzędami najczęściej dotyczyła wspólnych uzgodnień podczas organizowania imprez okolicznościowych, bezpiecznego przebiegu sezonu letniego itp. Udział Kierownika Oddziału HŻŻiPU w 2 konferencjach organizowanych przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Gdańsku, Oddział w Starym Polu związany z wygłoszeniem wykładu.
- g) współpraca z mediami, w tym z prasą, radiem, telewizją. Inspektorzy sanitarni poprzez swoich rzeczników prasowych udzielali informacji środkom masowego przekazu m.in. na tematy takie jak:
- warunki sprzedaży mięsa, ryb, miodu, grzybów na targowiskach,
 - sprzedaż warzyw i owoców na targowiskach w świetle zagrożeń zakażeniem *Escherichia coli*,
 - funkcjonowanie na rynku żywności ekologicznej,
 - wymagania i procedury dotyczące uruchamiania lokalu gastronomicznego,
 - ocena działań kontrolnych przeprowadzanych cyklicznie na targowiskach, hurtowniach i zakładach żywienia zbiorowego.
 - turniej EURO 2012,
 - kontroli przeprowadzanych w zakładach żywienia zbiorowego i stwierdzanych nieprawidłowościach,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- substancje dodatkowe w żywności
- h) umieszczanie na stronach internetowych stacji komunikatów istotnych dla konsumentów np. zagrożenia dla zdrowia w przypadku stosowania czarnej henny do robienia tatuaży, ostrzeżenia przed spożywaniem grzybów trujących, niejadalnych, ostrzeżenia przed zatruciami pokarmowymi w sezonie letnim itp.
- i) współpraca pionu higieny żywności i żywienia z innymi pionami merytorycznymi stacji przebiegała głównie w zakresie ustalenia przyczyn zbiorowych zatruc pokarmowych z oddziałem epidemiologii. W 2011 roku brano udział w ustaleniach przyczyn 21 ognisk zbiorowych zatruc, 15 to zatrucia w gospodarstwach domowych, w których przyczyną zatruc była salmonella enteritidis występująca w jajkach oraz potrawach sporządzonych na bazie surowych jajek.
Pozostałe zatrucia miały miejsce w:
 - szpitalu, gdzie czynnikiem etiologicznym były Rotawirusy i Norowirusy,
 - w 3 ośrodkach wczasowych, w których nie ustalono czynnika etiologicznego,
 - w tzw. „zielonej szkole” – nie ustalono czynnika,
 - w hotelu również nie ustalono czynnika

Współpraca z Oddziałem Higieny Dzieci i Młodzieży polegała na przekazywaniu przez pion higieny żywności i żywienia informacji z oceny warunków sanitarno-higienicznych miejsc produkcji, wydawania i spożywania posiłków podczas zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Współpraca z Oddziałem Oświaty i Promocji Zdrowia polegała na comiesięcznym przekazywaniu przez pion higieny żywności i żywienia informacji z realizacji ustawy o ochronie zdrowia przez następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach nadzorowanych przez oddział higieny żywności i żywienia.

7. Graniczne kontrole sanitarne przeprowadzane przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych

Żywność pochodzenia niezwierzęcego oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością, przywożone z państw trzecich podlegały granicznej kontroli sanitarnej w składach celnych zlokalizowanych na terenie powiatów.

W 2011r. w ramach granicznej kontroli sanitarnej w powiatach przeprowadzono 129 kontroli, w wyniku których wydano 295 świadectw jakości zdrowotnej, w tym 251 świadectw dla importowanych środków spożywczych i 44 dla materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Pomorscy producenci i importerzy żywności zgłaszali do granicznej kontroli sanitarnej głównie suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, mrożone warzywa, cukier.

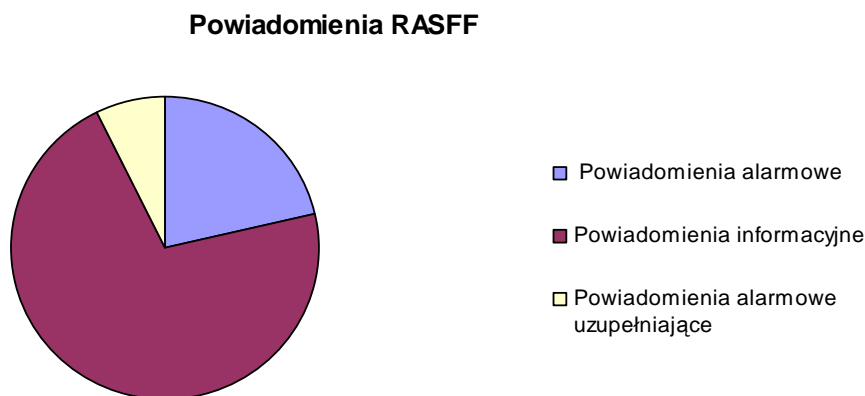
W trakcie granicznej kontroli sanitarnej nie wydano decyzji zakazujących wprowadzania do obrotu środków spożywczych.

W zakresie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowano głównie artykuły gospodarstwa domowego oraz urządzenia służące do produkcji żywności.

8. RASFF – System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

W 2011r. do systemu RASFF przesłano ogółem 14 powiadomień, w tym 3 powiadomienia alarmowe i 10 powiadomień informacyjnych oraz 1 powiadomienie alarmowe uzupełniające. Przedmiotowe powiadomienia dotyczyły żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością znajdujących się w obrocie.

Wykres 20

W ramach powiadomień alarmowych zgłoszone zostały dwa środki spożywcze oznakowane jako produkty bezglutenowe („Paszтет grzybowy” oraz „Pałeczki kukurydziane”), w których w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdzono obecność składnika alergennego – glutenu oraz jeden produkt z grupy materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, tj. „Literatka Tumbler 150 ml, Śnieżynka”, w związku z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu migracji ołowiu i kadmu z obrzeża wyrobu.

Powiadomienia informacyjne dot. środków spożywczych związane były z następującymi zagrożeniami:

- zapleśnieniem produktu („Dżem jeżynowy niskosłodzony”)
- obecnością pasożytów, nicieni („Wątróbki rybne w tłuszczu własnym”)
- pozostałością pestycydu - prodymidon (pomidory z Maroka)
- obecnością żywych i martwych szkodników (groch konsumpcyjny)
- przekroczeniem limitów 3-MCPD („Rosół warzywny”)
- stwierdzeniem w składzie mięsa garmazeryjnego wieprzowego niedozwolonego barwnika – hemoglobiny suszonej
- obecnością bakterii *Salmonella* („Mielonka z indykiem”)

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Powiadomienia informacyjne dot. materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością objęły trzy czajniki, które zostały zakwestionowane z uwagi na istotną zmianę smaku gotowanej wody.

W ramach powiadomienia alarmowego uzupełniającego zgłoszone zostały kieliszki do likieru pn. „Gold Collection 6 pieces liqueur 1 ¾ oz 55c” z uwagi na przekroczenie dopuszczalnych limitów migracji ołowiu.

9. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2011r. w ramach urzędowej kontroli i monitoringu Powiatowe Staje Sanitarne – Epidemiologiczne pobrały ogółem do badań 3859 próbek środków spożywczych, posiłków oraz wymazów sanitarnych w obiektach zajmujących się produkcją, dystrybucją i obrotem żywnością.

Przeprowadzono badania mikrobiologiczne 2408 próbek żywności, w tym w kierunku obecności bakterii *Salmonella* zbadano 1730 próbek i w kierunku *Listeria monocytogenes* 1061 próbek.

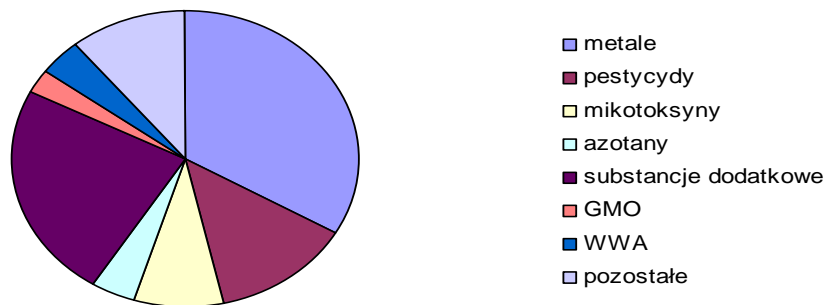
Pod kątem parametrów fizyko-chemicznych zbadano 1054 próbki żywności, w tym w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia - 350 próbek, pozostałości pestycydów - 140, mikotoksyn - 86, azotanów - 44, substancji dodatkowych - 250, obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) - 25, skażeń promieniotwórczych - 13, 3-MCPD - 7 próbek, histaminy - 12, metanolu - 6, zawartości jodu w soli - 25, napromieniania promieniowaniem jonizującym - 18, WWA - 45, furanu - 10, izomerów trans - 4, akryloamidu - 8, glutenu - 11 próbek.

1. Działalność kontrolno - represyjna w poszczególnych grupach nadzorowanych obiektów w 2010 roku

* 1 wniosek był nieuzasadniony,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Badania fizyko-chemiczne

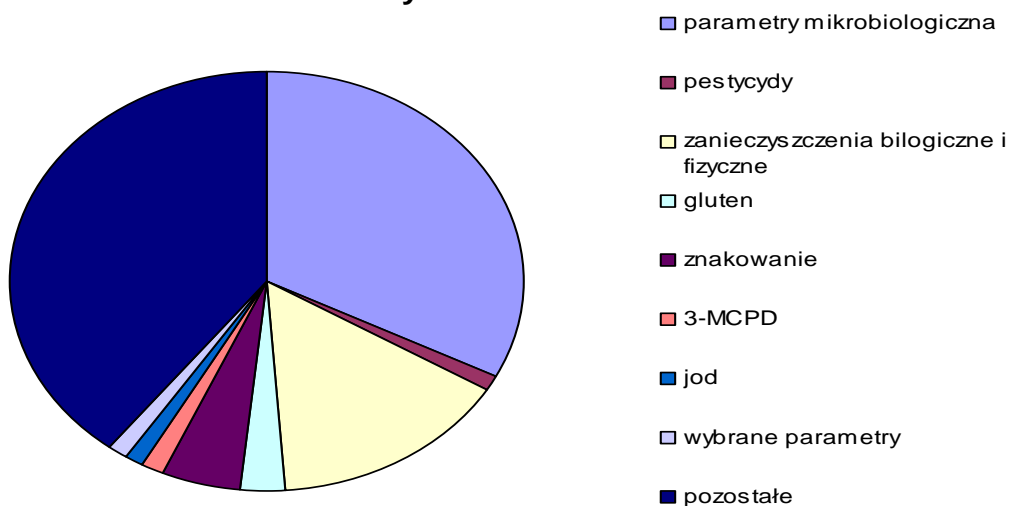
Wykres 21

Pod względem cech organoleptycznych oceniono 3165 próbek, pod względem prawidłowości znakowania 2245 próbek oraz 76 próbek w kierunku zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych.

Ze względu na niewłaściwą jakość zdrowotną zdyskwalifikowano ogółem 69 próbek środków spożywczych, co stanowi 1,86% wszystkich zbadanych próbek środków spożywczych.

Z uwagi na parametry mikrobiologiczne zakwestionowano 26 próbek, w tym m. in. 7 próbek drobiu i produktów drobiarskich, 7 próbek z grupy mleka i produktów mlecznych, 3 wyroby cukiernicze i ciastkarskie, 2 próbki warzyw, 5 próbek owoców. Z powyższych 26 próbek 12 zostało zdyskwalifikowanych za obecność bakterii *Salmonella*.

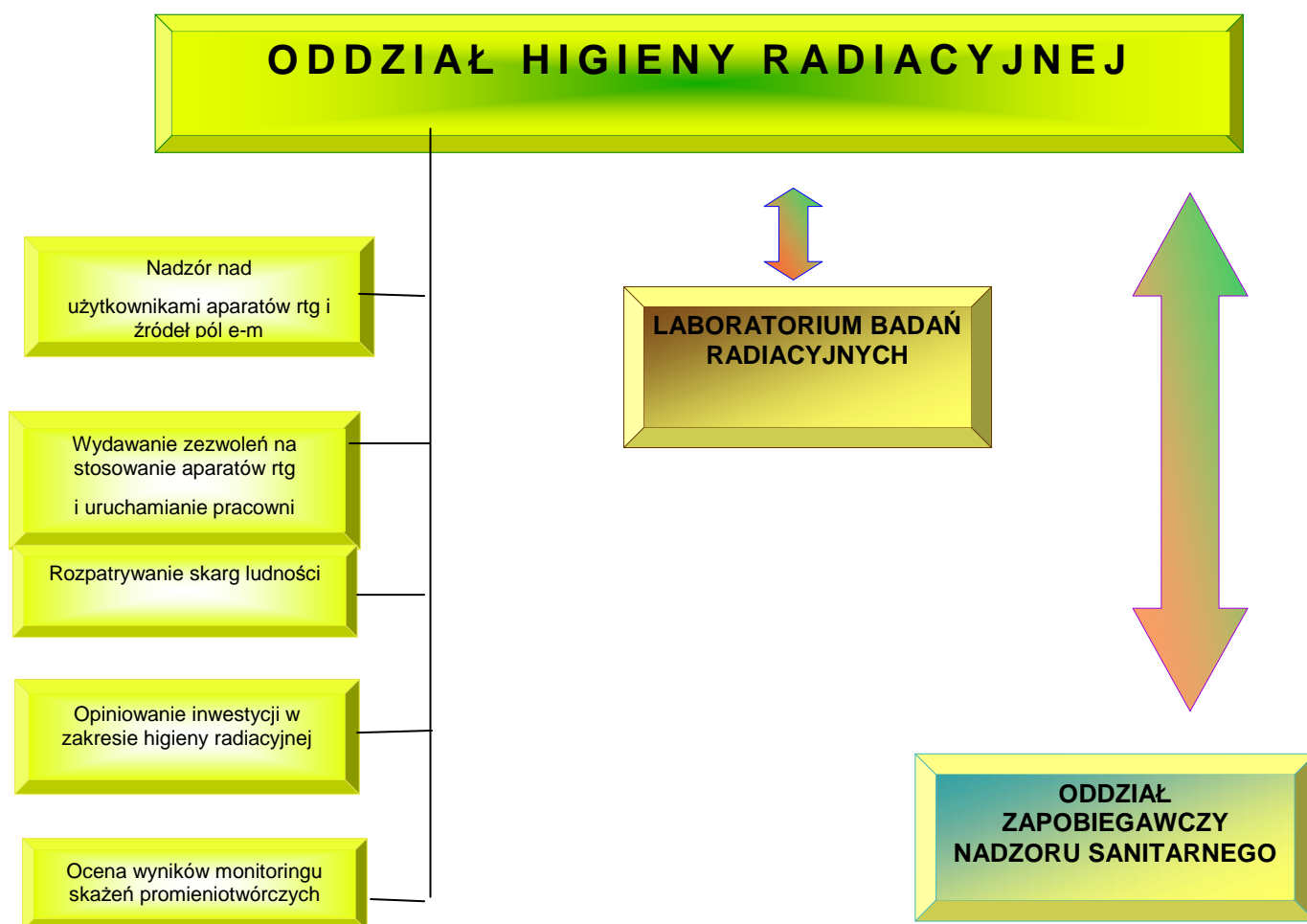
Próbki zdyskwalifikowane

Wykres 22

VI Oddział Higieny Radiacyjnej

Zadania z zakresu higieny radiacyjnej polegające na ochronie ludzi przed promieniowaniem jonizującym i polami elektromagnetycznymi wykonuje na terenie województwa pomorskiego Oddział Higieny Radiacyjnej WSSE mający swoją siedzibę w Gdańsku. Zadania tej komórki oraz jej współpracę z innymi komórkami WSSE przedstawia poniższy schemat.

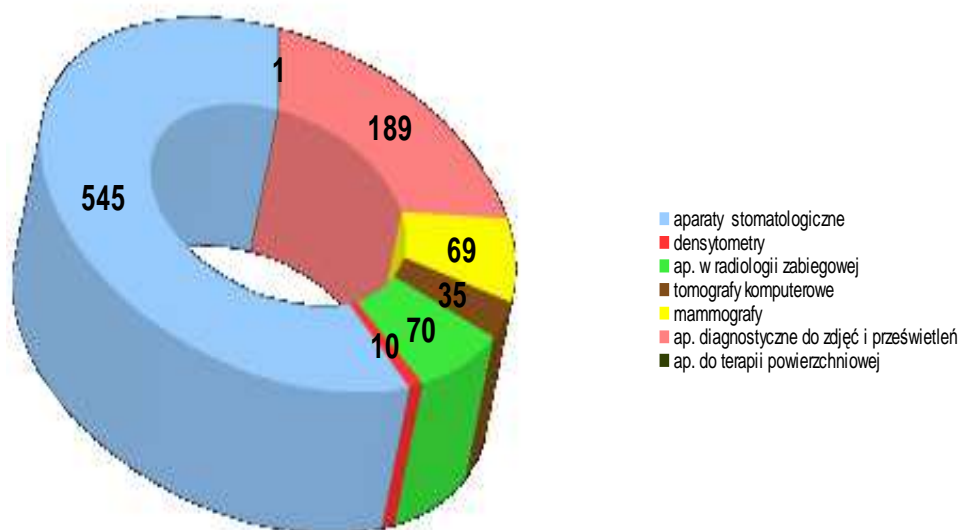
Rysunek 6

2. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym

Oddział Higieny Radiacyjnej sprawował w 2011 r. nadzór nad 535 medycznymi pracownikami rentgenowskimi stosującymi aparaty rtg w celach diagnostycznych (912 aparatów rtg

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

w pracowniach) i 64 aparatami rtg bez pracowni. Dane dotyczące liczby aparatów diagnostycznych rtg poszczególnych typów przedstawiono na Wykresie 23

■ ap. stomatologiczne wewnętrzne
■ ap. stomatologiczne panoramiczne

■ ap. w radiologii zabiegowej naczyniowej ■ ap. w radiologii zabiegowej pozostałej

Wykres 23 Liczba aparatów rtg poszczególnych typów na terenie woj. pomorskiego (stan na 31.12.2011 r.)

W roku 2011 r. wydano 237 decyzji zezwalających na stosowanie aparatów rtg, 119 decyzji zezwalających na uruchomienie pracowni rtg i 42 decyzje zezwalające na pracę ambulansów rtg. W 2011 r. skontrolowano 230 diagnostycznych pracowni rtg, 25 ambulansów, (mammografów), i 315 aparatów rtg. W związku ze stwierdzonymi

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

nieprawidłowościami wydano 40 decyzji Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Na zlecenia wewnętrzne Oddziału Higieny Radiacyjnej WSSE w Gdańsku Laboratorium Badań Radiacyjnych wykonało pomiary wokół 109 aparatów rtg i na stanowiskach pracy.

Przeprowadzone zostały także testy kontroli jakości aparatów rtg, w tym testy powtarzalności i liniowości dawki, badanie prawidłowości funkcjonowania osłon głębinowych oraz ograniczenia wiązki promieniowania w aparatach stomatologicznych do zdjęć punktowych.

3. Pomiary skażeń promieniotwórczych

W województwie pomorskim działa jedna placówka podstawowa pomiarów skażeń promieniotwórczych, która wykonuje badania zawartości beta-promieniotwórczych izotopów cezu i strontu metodą radiochemiczną w próbkach

produktów żywnościowych, wody wodociągowej i powierzchniowej oraz pasz z terenu województwa pomorskiego.

Zakres badań i rodzaj prób, w których określano stężenie w/w izotopów promieniotwórczych zgodne są z harmonogramem opracowanym przez Państwową Agencję Atomistyki. Dodatkowo badane są próbki produktów żywnościowych w ramach badań monitoringowych „Bezpieczeństwo Zdrowotne Żywności zatwierdzonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego.

W żadnej z badanych próbek nie stwierdzono zawartości izotopów cezu i strontu przekraczającej poziom interwencyjny. Wyniki zawartości izotopów cezu przedstawia Tabela 34 a strontu Tabela 35

Wyniki oznaczeń stężenia Cs-137 w wybranych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt [Bq/kg lub Bq/dcm ³]			
1	Mleko	płynne	<0,5
2	Mięso	wołowina/ wieprzowina	0,5 – 0,9
3	Ryby	ryby słodkowodne/ ryby morskie	0,5 – 4,4
4	Drób		<0,5 - 0,8
5	Jaja		<0,5
6	Zboża	pszenica/ żyto	<0,5
7	Ziemniaki		0,6
8	Warzywa	buraki	<0,5 -0,6
9	Owoce	jabłka	<0,5

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

10	Woda wodociąg		< 0,1
11	Woda powierzchniowa		< 0,1
12	Środki żywienia zwierząt	pasze zielone - trawa	0,9 – 2,5
13	Grzyby świeże		23 -270

Tabela 34 Wyniki oznaczeń Cs-137 wykonane w ramach placówek pomiaru skażeń promieniotwórczych w woj. pomorskim w 2011 r.

Wyniki oznaczeń stężenia Sr-90 w produktach żywnościowych i wodzie			
1	Mleko	płynne	< 0,2
2	Zboża	Pszemca/żyto	< 0,2
3	Woda powierzchniowa		< 0,6

Tabela 35 Stężenie Sr-90 w produktach żywnościowych i wodzie w województwie pomorskim w 2011r.

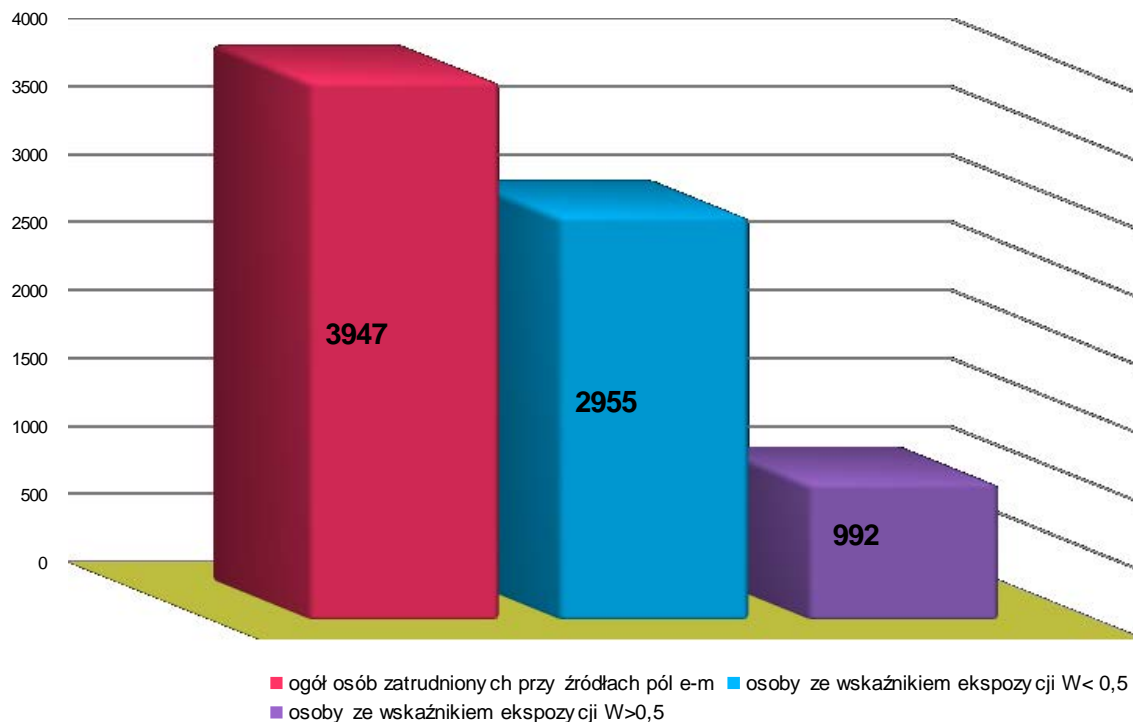
4. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi w zakresie częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Oddział Higieny Radiacyjnej sprawował w 2011 r. nadzór nad 237 zakładami stosującymi urządzenia wytwarzające pola elektromagnetyczne w zakresie częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, w których zainstalowanych było 960 tego typu urządzeń.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 73 kontroli. Wydano 15 decyzji administracyjnych dotyczące głównie obowiązku wykonania pomiarów kontrolnych pól elektromagnetycznych, oraz przeszkolenia pracowników w zakresie bhp.

Zgodnie z posiadaną ewidencją w zakładach stosujących źródła pól elektromagnetycznych zatrudnionych było 3947 osób. Największe narażenie na pole elektromagnetyczne dotyczyło osób zatrudnionych przy obsłudze aparatów do elektrochirurgii tzw. lancetronów i zgrzewarek stosowanych w przemyśle. Liczbę osób zatrudnionych i narażenie wyrażone za pomocą wskaźnika ekspozycji „W” przedstawia **Wykres 24**

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Wykres 24 Narażenie osób zatrudnionych przy stosowaniu źródeł pól e – m w 2011r. W 2011 r. rozpatrzono 5 skarg ludności, w związku z którymi przeprowadzono w 4 przypadkach kontrole połączone z wykonaniem pomiarów pól elektromagnetycznych. Pomiary te nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości natężeń pól elektromagnetycznych.

4. Działalność opiniodawcza Oddziału Higieny Radiacyjnej w ramach współpracy z Oddziałem Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Oddział Higieny Radiacyjnej opiniuje przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, raporty i kwalifikacje o oddziaływaniu na środowisko stacji nadawczych w tym stacji bazowych telefonii komórkowej, stacji nadawczych UKF i TV, urządzeń radiolokacyjnych i radiokomunikacyjnych, urządzeń i linii energetycznych wysokiego napięcia, elektrowni wiatrowych a także projekty planów zagospodarowania przestrzennego terenów, gdzie występują źródła pól elektromagnetycznych. Od 2011r. pracownicy oddziału mają obowiązek rejestracji zgłoszeń instalacji wytwarzających pól elektromagnetycznych. Oddział zajmuje się także opiniowaniem protokołów pomiarów promieniowania elektromagnetycznego wokół urządzeń wytwarzających to promieniowanie. Do zadań OHR należy opiniowanie projektów pracowni rentgenowskich i innych zakładów stosujących źródła promieniowania jonizującego oraz jednostek organizacyjnych stosujących rezonans magnetyczny. W 2011r. zaopiniowano 125 projektów osłon stałych, wydano 110 opinii w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego na temat oddziaływania na środowisko urządzeń i inwestycji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne. W większości były to opinie dotyczące pomiarów pól elektromagnetycznych wokół stacji telefonii komórkowej, linii energetycznych przesyłowych, rozdzielni i stacji transformatorowych. Zgodnie z ustawą prawo ochrony środowiska, (art 122a), sprawdzono i oceniono 640 sprawozdań z badań pól elektromagnetycznych dla celów BHP i ochrony

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

środowiska a zgodnie z art.152 wyżej wymienionej ustawy zarejestrowano w bazach PEM ponad 2300 zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne.

Wnioski

Stan sanitarny województwa pomorskiego w zakresie higieny radiacyjnej, mimo stwierdzanych podczas kontroli nieprawidłowości, nie budzi zastrzeżeń, które mogłyby skutkować zagrożeniami zdrowia dla osób zatrudnionych przy stosowaniu źródeł promieniowania jonizującego lub źródeł pól elektromagnetycznych jak również osób z ogółu ludności. Jak wynika z przeprowadzonych kontroli korzystnym zjawiskiem jest wzrost nowo instalowanych aparatów rtg wykorzystujących technikę cyfrową zarówno w stomatologii, (w województwie wzrosła liczba cyfrowych stomatologicznych aparatów panoramicznych), jak i diagnostyce ogólnej. Nowością w dziedzinie obrazowania diagnostycznego jest połączenie tomografii emisyjnej z tomografią komputerową zwane PET-CT. Urządzenie PET-CT zainstalowano i uruchomiono w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w Gdańsku. Pozytywny wpływ na stan sanitarny pod względem higieny radiacyjnej ma poprawa warunków lokalowych i technicznych w pracowniach rentgenowskich. Przykładem jest wyremontowana pracownia medycyny nuklearnej w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym oraz nowo otwarta pracownia medycyny nuklearnej w szpitalu PCK w Gdyni. Korzystnym zjawiskiem jest również zmniejszająca się liczba jednostek organizacyjnych stosujących źródła promieniowania elektromagnetycznego o dużych mocach. W miejsce starych urządzeń o dużych mocach instalowane są urządzenia o mocach mniejszych, skutecznym ekranowaniu przez co bardziej przyjaznych dla ludzi i środowiska. Problem stanowi natomiast opracowanie i wdrożenie wymaganej przepisami dokumentacji (programy szkoleń, programy ochrony radiologicznej, plany postępowania awaryjnego, księgi jakości). Zdaniem użytkowników medycznej aparatury rentgenowskiej duże utrudnienie stanowią dla nich często zmieniające się przepisy prawne a w niektórych przypadkach ich brak. W dalszym ciągu należy zwrócić uwagę na konieczność pilnej wymiany lub modernizacji stosowanej w zakładach opieki zdrowotnej woj. Pomorskiego aparatury rentgenowskiej, niespełniającej wymagań obowiązujących przepisów. Jest to szczególnie istotne w sytuacji, gdy termin dostosowania się w tym zakresie do wymogów Unii Europejskiej upłynął z końcem 2006 r. Nie mniej ważną sprawą jest także dalsze wdrożenie przez jednostki organizacyjne stosujące promieniowanie jonizujące w celach medycznych systemu zarządzania jakością.

VII Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w 2011 roku podnosił wiedzę oraz oddziaływał na kształtowanie prawidłowych zachowań i postaw prozdrowotnych mieszkańców województwa pomorskiego, poprzez realizację programów, interwencji nieprogramowych (akcje, festiwale, konkursy, happeningi, wystawy, itp.) oraz prowadzenie działalności szkoleniowej, edukacyjnej i kontrolnej.

Na terenie województwa pomorskiego w 2011 roku odbyło się **140 szkoleń, 376 narad.**

Programy ogólnopolskie:

1. „TRZYMAJ FORMĘ!”

Program, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin, poprzez promocję zasad aktywnego stylu

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

życia i zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych (klasy I-III), szkół podstawowych (klasy V-VI) oraz ich rodziców i opiekunów.

Działania programowe w placówkach oświatowo - wychowawczych objęły 41 860 uczniów oraz 9 860 rodziców. W roku szkolnym 2011/2012 uczestniczą: 194 szkoły gimnazjalne /52,9%/ i 91 szkół podstawowych /13,9%/.

2. PROGRAM OGRANICZANIA ZDROWOTNYCH NASTĘPSTW PALENIA TYTONIU W POLSCE

- monitorowanie przestrzegania przepisów Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55 z późn zm.), w trakcie kontroli obiektów przez pracowników Inspekcji Sanitarnej, przeprowadzono: 4 349 kontroli w zakładach pracy (co stanowi 56,9% placówek w stosunku do liczby zakładów pracy w woj. pomorskim).

Podczas kontroli stwierdzono, że zakaz palenia tytoniu jest przestrzegany ogółem w 4 346 zakładach /w tym 341 z wykorzystaniem palarni/ objętych nadzorem, a nie respektuje go 3 zakłady.

Oddział Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gdańsku w ramach realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce włączył się do realizowanego przez Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy programu antytytoniowego "**Zakład pracy wolny od dymu tytoniowego**".

Program w 2011 roku realizowany był w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gdańsku oraz Stoczni Remontowej w Gdańsku. Czas realizacji przypadał na okres od lutego do grudnia 2011.

Głównym celem programu jest zmniejszenie rozpowszechnienia palenia papierosów wśród pracowników firmy.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie liczby pracowników rzucających palenie,
- wzbudzenie motywacji wśród pracowników do znacznego ograniczenia palenia lub rzucenia tytoniu,
- całkowite przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w firmie,
- udzielenie pracownikom i ich rodzinom chcącym całkowicie rzucić palenie skutecznego wsparcia,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- zminimalizowanie skutków palenia wśród pracowników firmy, zwiększenie efektywności pracy,
- po ukończeniu cyklu edukacyjnego: życie bez nałogu wszyscy uczestnicy będą mogli wymienić korzyści zdrowotne i poza zdrowotne wynikające z zaprzestania palenia tytoniu.

Metody działań:

- Nagłaśnianie problematyki antytytoniowej w zakładzie pracy zachęcającej do zerwania z tym nałogiem poprzez rozdawanie ulotek, broszur, rozwieszanie plakatów,
- Przeprowadzenie cyklu edukacyjnego pod tytułem: „Życie bez nałogu wśród pracowników firmy”,
- Prowadzenie warsztatów i nabywanie umiejętności radzenia sobie z przyczynami palenia (np. ze stresem), skutkami głodu nikotynowego,
- Rygorystyczne przestrzeganie zakazów związanych z paleniem tytoniu wprowadzonych na terenie firmy,
- Konsultacje medyczne dla palących pozwalające określić typ uzależnienia i motywacji, oraz dobór strategii radzenia sobie z nałogiem,
- Stosowanie pod kontrolą lekarza nikotynowej terapii zastępczej lub innych środków farmakologicznych dla najsilniej uzależnionych pacjentów.

3. PROGRAM PROFILAKTYCZNY DLA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM pt. „CZYSTE POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

Liczba przedszkoli, które przystąpiły do realizacji programu – 173/37%/; liczba oddziałów przedszkolnych – 25 /4,9%/.

Przeprowadzono 9 szkoleń, w których wzięło udział 90 osób. Liczba rodziców uczestniczących w programie – 3212.

Liczba dzieci biorących udział w programie 5642.

4. Program profilaktyczny „**NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ**” kierowany jest do uczniów klas I-III szkół podstawowych. 187 /26,9%/ szkół podstawowych w województwie, przystąpiło do realizacji programu. Przeprowadzono 15 szkoleń. Liczba rodziców biorących udział w programie ogółem: 4 608. Liczba uczniów uczestniczących w programie ogółem 16 430.

5. Program profilaktyczny pt. „**ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE**” kierowany jest do uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz uczniów szkół gimnazjalnych. 145 /20,8%/ szkół podstawowych i 126 /34,3%/ szkół gimnazjalnych przystąpiło do realizacji programu. Przeprowadzono 16 szkoleń; Działaniami edukacyjnymi objętych zostało 19 494 uczniów.

6. PROFILAKTYKA HIV/AIDS

Działaniami objętych zostało 354 placówki nauczania i wychowania, 139 zakładów opieki zdrowotnej. Liczba odbiorców w 2011 roku 193.668.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

7. ODŚWIEŻAMY NASZE MIASTA TOB3CIT (TOBACCO FREE CITIES)

Cele projektu:

- Ochrona zdrowia mieszkańców Polski przed szkodliwym działaniem dymu tytoniowego;
- Zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej populacji na temat palenia tytoniu, wiedzy na temat obowiązujących przepisów prawnych oraz zagrożeń dla zdrowia związanych z działaniem dymu tytoniowego;
- Wsparcie dla egzekwowania obowiązującego prawodawstwa w obiektach pożyteczności publicznej, które stanowią własność miast.

Grupa docelowa:

- osoby dorosłe

W ramach projektu podejmowane były następujące działania:

- założenie koalicji z Komendami Policji i Straży Miejskiej na podstawie listu intencyjnego, którego w założeniu jest współpraca oraz przekazywanie kwartalnych informacji o monitoringu przestrzegania ustawy tytoniowej według przesłanych tabel,
- do współpracy zaproszono również innych lokalnych partnerów, którzy wykazali się wiedzą i kompetencjami z zakresu realizacji ustawy antytytoniowej,
- w lokalnych mediach wyemitowano spot „Miasta wolne od dymu tytoniowego”,
- przeprowadzono kampanię społeczną „Miasta wolne od dymu”. Na stronach internetowych partnerów projektu i Państwowej Inspekcji Sanitarnej został umieszczony baner internetowy informujący o kampanii „Miasta wolne od dymu”,
- ukazały się artykuły w prasie,
- „Palacze w statystyce GIS”,
- „Chcą oddymić nasz miasta”,
- „Profilaktycznie na scenie”- IX Powiatowy Konkurs Małych Form Teatralnych,
- „O uzależnieniach na olimpiadzie”,
- „O używkach na scenie”,
- „Szykują się kolejne restrykcje dla palaczy”,
- „Miasto wolne od dymu”,
- „Sanepid i Policja odświeżają miasto. Jak?”,
- „Gdańsk wolny od dymu tytoniowego”,
- poprzez Wydział Edukacji w Gdańsku wysłano do wszystkich placówek nauczania i wychowania pismo przypominające o obowiązku prawidłowego oznakowania podległych placówek i o karach grożących za brak prawidłowego oznakowania,
- nagłośniono kampanię „Miasta wolne od dymu” poprzez organizację konferencji prasowej z lokalnymi mediami,
- udzielono wywiadu do radia RMFM XXX POMORZE na temat “Odświeżamy nasze miasta - miasta wolnego od dymu tytoniowego”- wywiad był emitowany (30.11 i 01.12.2011r.) oraz do tygodnika “Kurier Słupski” - 18.11.2011r.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

1. „CO CI CHODZI PO GŁOWIE” - ZAPOBIEGANIE WSZAWICY

Celem programu jest zmniejszenie występowania wszawicy u dzieci i młodzieży, dostarczenie wiedzy z zakresu zapobiegania występowaniu wszawicy, kształtowanie aktywnych postaw prozdrowotnych.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Program adresowany jest do rodziców dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych i ich rodziców, organizatorów i opiekunów wycieczek dzieci i młodzieży. Działaniami objęte zostały 183 placówki nauczania i wychowania /przedszkola, szkoły podstawowe/
Liczba odbiorców ogółem – 1393 osoby

INTERWENCJE PROGRAMOWE I NIEPROGRAMOWE LOKALNE

12.1 Pierwotna Profilaktyka Wad Cewy Nerwowej

Cel główny:

- upowszechnienie codziennego przyjmowania kwasu foliowego przez młode kobiety

Cele szczegółowe:

- podniesienie poziomu wiedzy na temat wad cewy nerwowej
- upowszechnienie spożycia kwasu foliowego

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w Chojnicach

Ramy czasowe: 2011

Inicjator programu:

- koordynatorzy szkolni w placówkach realizujących program (2)

Zasadnicze działania:

- przeprowadzono rozmowę z realizatorami w ramach poradnictwa - 1
- przeprowadzono wizytację - 1

W 2010r. działaniami objęto 20 placówek nauczania i wychowania.

Liczba odbiorców – 320 osób.;

2.2 Dni Profilaktyki „Uzależnienia wokół mnie”

Cele:

- Promowanie profilaktyki uzależnień wśród młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych,
- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- uwrażliwienie młodzieży na konieczność przeciwdziałania uzależnieniom.

Grupa docelowa:

- młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Ramy czasowe:

- I półrocze roku szkolnego

Inicjator programu:

- PSSE w Człuchowie
- Zespół Interdyscyplinarny

Zasadnicze działania:

- Przeprowadzono naradę organizacyjną dla pedagogów szkolnych. Udział 8 osób,
- zorganizowano szkolenie dla pedagogów szkolnych. Udział 35 osób,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- 17 listopada 2011r. w Zespole Szkół w Czarnem odbył się szkolny happening, podczas którego uczniowie promowali zdrowy styl życia. Prowadzono rozdawnictwo ulotek antytytoniowych oraz promujących zdrowy styl życia. Zorganizowano stoisko ze zdrową żywnością oraz wystawkę plakatów antytytoniowych. W happeningu wzięło udział 200 uczniów,
- 8 grudnia przeprowadzono III Powiatową Olimpiadę Wiedzy dot. niktynizmu, alkoholizmu, narkomanii oraz dopalaczy. Olimpiada adresowana była do uczniów I klas gimnazjalnych, udział 6 placówek (10 uczniów-etap powiatowy) w etapie szkolnym 208 uczniów,
- w placówkach nauczania i wychowania prowadzone były zajęcia warsztatowe, spektakle i inne formy zgodnie ze szkolnymi harmonogramami działań.
- Edukacją objęto 11 placówek nauczania i wychowania.
- Liczba odbiorców – 5 129 osób

3.3 „Gruźlica – choroba społeczna”

Cele programu:

- kształtowanie właściwych postaw i nawyków prozdrowotnych wśród młodzieży szkolnej oraz uświadomienie zagrożenia gruźlicą,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższych,
- pogłębienie wiedzy na temat choroby zakaźnej - gruźlicy.

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, ich rodzice i opiekunowie,
- kadra pedagogiczna szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Ramy czasowe: II edycja: wrzesień – grudzień 2011r.

Zasadnicze działania:

W roku szkolnym 2011/2012 programem „Gruźlica – choroba społeczna” objęto 7.628 uczniów z 37 szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu Gdańska. W kolejnej edycji programu liczba szkół realizujących program będzie zwiększona o nowe szkoły.

W dniu 30 września 2011 r. w sali konferencyjnej PSSE w Gdańsku odbyło się szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu.

W ramach II edycji programu edukacyjnego PSSE w Gdańsku zorganizowała Olimpiadę wiedzy na temat gruźlicy dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych objętych w bieżącym roku szkolnym ww. programem. Na etap powiatowy zorganizowany w dniu 19.12.2011r. w sali konferencyjnej PSSE w Gdańsku przybyło 22 uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, wyłonionych w etapie szkolnym Olimpiady. Komisja konkursowa po sprawdzeniu prac wyłoniła 3 laureatów, którzy otrzymali nagrody rzeczowe i dyplomy.

Ogłoszony został także konkurs na najlepszego koordynatora programu. Konkurs zostanie rozstrzygnięty na podstawie przesłanych przez szkolnych koordynatorów sprawozdań, płyt z dokumentacją fotograficzną podjętych działań, zorganizowanych akademii oraz innych sposobów zaprezentowania ciekawych form realizacji programu.

Dzięki dofinansowaniu otrzymanemu z Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Gdańska wydrukowano 15 tysięcy ulotek edukacyjnych do programu oraz zakupiono nagrody na Olimpiadę wiedzy na temat gruźlicy dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych realizujących program oraz na konkurs na najlepszego szkolnego koordynatora programu.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

3.4. „Grypa – zagrożenie pandemią”

Cele programu:

- zmniejszenie liczby zachorowań na grypę,
- kształtowanie właściwych postaw i nawyków prozdrowotnych wśród młodzieży szkolnej oraz uświadomienie zagrożenia grypą,
- rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i najbliższych,
- pogłębienie wiedzy na temat chorób przenoszonych drogą kropelkową,
- propagowanie szczepień przeciwko grypie sezonowej.

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół podstawowych, ich rodzice i opiekunowie,
- lekarze i pielęgniarki, uczestniczący w programie Sentinel,

Zasadnicze działania:

W roku 2011 objęto programem łącznie 12.234 uczniów z 42 szkół podstawowych.

W dniu 30 września 2011 r. w sali konferencyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gdańsku odbyło się szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu „Grypa – zagrożenie pandemią”.

W ramach II edycji programu „Grypa – zagrożenie pandemią” zorganizowany został konkurs plastyczny ph. „Grypa – lepiej zapobiegać niż leczyć”, adresowany do uczniów klas V-VI szkół podstawowych objętych w bieżącym roku szkolnym ww. programem. Na konkurs wpłynęło 17 prac plastycznych wykonanych różnymi technikami i w różnym formacie. Komisja konkursowa w wyniku głosowania wyłoniła 3 laureatów konkursu. Nagrody oraz dyplomy zostaną wręczone laureatom na apelach w poszczególnych szkołach.

Ogłoszony został także konkurs na najlepszego koordynatora programu. Konkurs zostanie rozstrzygnięty na podstawie przesłanych przez szkolnych koordynatorów sprawozdań, płyt z dokumentacją fotograficzną podjętych działań, zorganizowanych akademii oraz innych sposobów zaprezentowania ciekawych form realizacji programu.

Dzięki dofinansowaniu otrzymanemu z Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Gdańska zrobiony został projekt ulotki na temat grypy, wydrukowane zostanie 15 tysięcy ulotek edukacyjnych oraz zakupione będą nagrody na konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych realizujących program oraz na konkurs dla najlepszego szkolnego koordynatora programu.

3.5 Punkt anonimowego i bezpłatnego badania krwi w kierunku HIV dla mieszkańców Gdyni i okolic.

Cel główny:

- poznanie swojego statusu serologicznego

Cele szczegółowe:

- podniesienie świadomości dotyczącej zakażeń HIV / AIDS
- propagowanie badań krwi w kierunku HIV

Grupa docelowa:

- osoby dorosłe /18-39/ lat, aktywne seksualnie

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Ramy czasowe: VIII–XII 2011

Zasadnicze działania:

- wystąpienie do Urzędu Miasta o sfinansowanie punktu.
- opracowanie kosztorysu akcji.
- opracowanie materiałów propagujących punkt.
- zorganizowanie punktu pobierania krwi w kierunku HIV
- zorganizowanie konferencji prasowej (8 osób).
- rozpropagowanie punktu w placówkach służby zdrowia, szkołach średnich, wyższych uczelniach, aptekach, zakładach pracy, środkach komunikacji miejskiej, dworcu kolejowym, domach opieki społecznej, zakładach kosmetycznych i zakładach tatuażu.

Partnerzy:

- Urząd Miasta Gdyni – sfinansowanie punktu
- ZKM – rozpropagowanie punktu w środkach komunikacji miejskiej
- Uniwersyteckie Centrum Kliniczne (wykonywanie testów potwierdzenia)
- Szpital Zaspą – wykonanie i konsultacja badań przesiewowych
- Przychodnia Terapii Uzależnień – rozpropagowanie punktu wśród pacjentów
- Media lokalne – rozpropagowanie punktu wśród mieszkańców Gdyni i okolic (8 przedstawicieli mediów na konferencji prasowej oraz 1 wywiad telewizyjny) informacje na portalach internetowych, krótkie spoty radiowe.

W ramach akcji przebadano 354 osoby, którym udzielono poradnictwa przed i po testowym oraz wykonano test przesiewowy w kierunku HIV. Ponadto 2 osobom udzielono poradnictwa, ale nie wykonano testu (decyzja doradcy). Jednej osobie wykonano test potwierdzenia ze względu na wynik dodatni testu przesiewowego.

W akcji wzięło udział 53% kobiet i 47% mężczyzn, w tym 56,22% ludzi młodych w wieku 18 – 29 lat, 25,14% ludzi w wieku 30 – 40 lat i 18,64% ludzi powyżej 40 roku życia.

Tegoroczna akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodych ludzi, dowodzi to coraz większej świadomości i chęci poznania swojego statusu serologicznego.

Należy podkreślić duże zaangażowanie ZKM, które rozpropagowało akcję w środkach komunikacji miejskiej, reklama była widoczna i wystarczająca.

3.6 „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość”

Cele szczegółowe:

- edukacja w zakresie profilaktyki stomatologicznej
- podniesienie wśród dzieci odpowiedzialności za higienę jamy ustnej oraz poczucie własnej wartości
- zachęcanie rodziców do współdziałania z dziećmi na rzecz prawidłowej higieny jamy ustnej
- zasady racjonalnego żywienia, a zdrowe zęby

Grupa docelowa:

- uczniowie klas II szkół podstawowych
- rodzice uczniów klas II

Czas realizacji : IX. 2010 – VI. 2011 r.

Edukacją objęto 10 placówek nauczania i wychowania.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Liczba odbiorców – 630 osób

3.7 „Zdrowi i Aktywni – Jestem ZA”- II edycja

Cel główny:

- wypromowanie zdrowego stylu życia

Cele szczegółowe:

- poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży, zwiększenie świadomości rodziców, nauczycieli, społeczności lokalnej na temat zdrowego stylu życia,
- zwiększenie liczby osób aktywnie spędzających czas wolny, zmiana nawyków żywieniowych

Grupa docelowa:

- dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym, młodzież,
- społeczność lokalna, rodzice,
- nauczyciele i wychowawcy,
- personel bloku żywienia w przedszkolach i szkołach,
- agenci sklepików szkolnych

Ramy czasowe:

- rok szkolny 2011/12

Inicjator programu:

- Urząd Miasta Sopot, Referat Wydziału Zdrowia i Pełnomocnik Prezydenta ds. Uzależnień

Zasadnicze działania :

W ramach programu odbywały się narady organizacyjne z inicjatorem programu tj. Urzędem Miasta Sopotu, gdzie omawiano dalsze etapy realizacji programu. Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Sopocie w marcu 2011r. zorganizowała szkolenie dla intendentek oraz agentów sklepików szkolnych dotyczące zasad racjonalnego odżywiania, podstaw żywienia człowieka, przedstawienia listy produktów żywnościowych zalecanych do sprzedaży w sklepikach szkolnych i bufetach. Program w II edycji objął swoim zasięgiem 4 szkoły podstawowe oraz 4 przedszkola. W ramach programu odbywały się warsztaty kulinarne z dietetykami w w/w placówkach, zajęcia sportowe w każdą sobotę w różnych częściach Sopotu tj. boisko Orlik oraz Park Północny - zajęcia TAI-CHI, rajdy nordic - walking. W miesiącach jesiennych zajęcia sportowe odbywały się na Hali ERGO ARENA dla mieszkańców Sopotu.

W miesiącu październiku 2011r. odbył się rajd rowerowy dla chętnych w ramach programu oraz zajęcia w parku Północnym tj. fitness, joga oraz nauka gry w golfa co pomaga w kreowaniu umiejętności zabawy i relaksu na świeżym powietrzu całych rodzin, wzmacnianiu zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania czasu.

Oprzyrządowanie programu w plakaty, ulotki, koszulki z logo programu dla dzieci i młodzieży oraz animatorów prowadzących zajęcia sportowe. Informacje na temat programu zawarte na stronie www.mlodyopot.pl.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

3.8. „Powiedz Nie trądzikowi”

Cel główny:

- zwiększenie świadomości uczniów, że trądzik jest chorobą, którą należy i można leczyć

Cel szczegółowy:

- kształtowanie nawyku korzystania z konsultacji dermatologa oraz poprawienie umiejętności w zakresie pielęgnacji skóry

Grupa docelowa:

- młodzież szkół ponadgimnazjalnych

Ramy czasowe: rok szkolny 2011

Zasadnicze działania.

Do programu przystąpiły dwie szkoły ponadgimnazjalne tj. Zespół Szkół Handlowych oraz II Liceum Ogólnokształcące w Sopocie. Program realizowany w II połowie roku szkolnego 2011r. Materiały otrzymano z Polskiego Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej oddział Gdańsk, tj. broszury, ulotki, zakładki, informacje dla rodziców o realizacji programu w szkole. Dodatkową atrakcją programu był DERMOLOT, którego zadaniem było ułatwienie dostępności do bezpłatnej konsultacji dermatologicznej ustawiony na boisku szkolnym Zespołu Szkół Handlowych w dniu 6 kwietnia 2011r, gdzie uczniowie skorzystali z w/w porad specjalisty. Jako wzmocnienie programu utworzono portal www.powiedznietradzikowi.pl - platforma komunikacji i wymiany doświadczeń. Nauczyciele oraz uczniowie mogli znaleźć tam szczegóły dotyczące bezpłatnych badań i konsultacji oraz zapoznać się z zaleceniami dermatologa.

3.9 „ Pierwszy Dzwonek”

Cel Główny:

- przekazanie dzieciom w szkołach podstawowych informacji dotyczących możliwych dróg zakażenia meningokokami, podstawowych zasad profilaktyki zakażeń wywołanych meningokokami grupy C, utrwalenie podstawowych zasad higieny

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół podstawowych

Ramy czasowe: II połowa roku szkolnego 2011/11

Zasadnicze działania.

- zorganizowano szkolenie dla koordynatorów programu w szkołach oraz partnerów wspomagających program tj. pielęgniarek medycyny szkolnej. Zapoznano ich z celem oraz głównymi założeniami programu, przekazano materiały w postaci ulotek dla rodziców, plakatu, płyty CD z prezentacją dla uczniów szkół podstawowych. Program realizowany na lekcjach wychowawczych - średnio po 1-2 h lekcyjne w każdej ze szkół. Rodzice na wywiadówkach szkolnych otrzymali informacje o realizacji programu w szkole i możliwości szczepień p/ meningokokom.

Edukacją objęto 15 placówek nauczania i wychowania.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Liczba odbiorców – 2 053 osoby.

3.10 Bezpieczne przedszkole

Cel główny:

- Promowanie zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

Cele szczegółowe:

- Zachęcanie do aktywności fizycznej
- Kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych.

Ramy czasowe: Rok szkolny 2010/2011.

Grupa docelowa: Dzieci w wieku przedszkolnym.

Zasadnicze działania:

Promowanie zdrowego i higienicznego stylu życia, to treści, które na stałe wpisane są w programy wychowawcze i profilaktyczne w placówkach przedszkolnych na terenie naszego powiatu. Realizacją programu w przedszkolach zajmują się nauczyciele i wychowawcy poszczególnych grup. Dzieci poprzez zabawę, gry, wykonując różnego rodzaju prace plastyczne oraz ucząc się piosenek i wierszyków, kształtują i utrwalają prawidłowe zachowania i nawyki zdrowotne. Tradycyjnie już w ramach podsumowania wszystkich tych działań wiosną 2011 roku odbył się IX Przegląd Małych Form Scenicznych pod hasłem „Ruch to zdrowie, sport to zabawa, aktywność fizyczna to ważna sprawa”. Udział w tym przedsięwzięciu wzięły dzieci z 11 przedszkoli (300 dzieci).

3.11 Profilaktyka nowotworowa raka piersi i raka szyjki macicy.

Cel główny: Zapobieganie chorobom nowotworowym: raka piersi i raka szyjki macicy.

Cele szczegółowe:

- promowanie zdrowego stylu życia
- zdobywanie wiedzy na temat raka piersi i raka szyjki macicy
- zachęcanie do badań profilaktycznych: mammografii i cytologii.

Ramy czasowe: Rok szkolny 2010/2011.

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych,
- nauczyciele i rodzice.

Zasadnicze działania:

Współpracując z pedagogami szkolnym ze szkół ponadgimnazjalnych staramy się podnieść świadomość zdrowotną młodzieży na temat konieczności wykonywania badań profilaktycznych. Współpraca opiera się o materiały edukacyjne: ulotki, broszury i plakaty jakie pozyskaliśmy z Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego Populacyjny Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy i Wczesnego Wykrywania Raka Piersi, które przekazaliśmy szkołom. Dzięki ulotkom i broszurom przekazanych uczniom szkół ponadgimnazjalnych informacja o konieczności i możliwości wykonania badań

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

profilaktycznych trafia do wielu domów i jest cennym źródłem zdobywania wiedzy na temat dbałości o własne zdrowie.

Edukacją objęto 24 placówki nauczania i wychowania.

Liczba odbiorców – 4 360

V. REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROGRAMOWYCH

1. Kampania „Stop meningokokom”

Cele:

- poszerzenie wiedzy społeczeństwa w zakresie chorób wywołanych przez *Neisseria meningitidis*, w tym zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i sepsę.

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych,
- społeczność lokalna,
- uczestnicy wypoczynku letniego i zimowego,
- kadra pedagogiczna.

Ramy czasowe: 2011 rok

Zasadnicze działania:

Kampania "Stop Meningokokom" realizowana była w placówkach oświatowo - zdrowotnych oraz placówkach wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży. W czasie wizytacji udzielano informacji dotyczących profilaktyki zakażeń meningokokowych oraz dostarczano materiały oświatowo - zdrowotne (ulotki, plakaty, wywieszki, płyty). Udzielano instruktażu kadrze pedagogicznej oraz pracownikom służby zdrowia w trakcie szkoleń i rozmów indywidualnych. Informacje na temat inwazyjnej choroby meningokokowej zamieszczono na stronie internetowej.

Edukacją objęto 431 placówek nauczania i wychowania.

Liczba odbiorców – 113 029

2. Światowy dzień wiedzy o antybiotykach

Cele:

- podniesienie świadomości społeczeństwa na temat zagrożenia jakim jest odporność na antybiotyki oraz promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków.

Grupa docelowa:

- placówki nauczania i wychowania,
- placówki służby zdrowia,
- pacjenci,
- społeczność lokalna,
- rodzice dzieci szkolnych.

Ramy czasowe: 2011 rok

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Zasadnicze działania:

- dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych,
- udzielanie instruktażu podczas dystrybucji materiałów,
- na festynach prozdrowotnych udzielane były informacje na temat antybiotyków i zagrożeń związanych z ich nadużywaniem oraz prowadzone było rozdawnictwo materiałów,
- publikacja artykułów w prasie,
- zamieszczenie informacji na stronach internetowych.

Edukacją objęto 208 placówek nauczania i wychowania oraz 160 pozostałych placówek

Liczba odbiorców – 80.383 osób

3. Profilaktyka grypy

Cele:

- podniesienie poziomu wiedzy na temat choroby zakaźnej - grypy,
- uświadomienie społeczeństwa o potrzebie przestrzegania podstawowych zasad, higienicznych, prostych czynności, które mogą uchronić przed zachorowaniem na gripę.

Grupa docelowa:

- placówki nauczania i wychowania,
- placówki wypoczynku dzieci i młodzieży,
- placówki służby zdrowia,
- pacjenci,
- społeczność lokalna.

Zasadnicze działania:

- dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych do placówek nauczania i wychowania, ZOZ-ów,
- udzielanie instruktażu podczas dystrybucji materiałów,
- na festynach prozdrowotnych udzielane były informacje na temat grypy i jej powikłań oraz prowadzone było rozdawnictwo materiałów,
- publikacja artykułów w prasie,
- zamieszczenie informacji na stronach internetowych,
- emisja spotu,
- pogadanka dla pracowników Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z.o.o. w Słupsku w zakresie profilaktyki grypy sezonowej i AH1N1, przypomniano o ważności zasad higieniczno- sanitarnych w środowisku pracy - 51 osób.

Edukacją objęto 776 placówek nauczania i wychowania oraz 492 pozostałe placówki

Liczba odbiorców – 228.291 osób

4. Światowy Dzień Walki z Cukrzycą

Cele:

- zwiększenie świadomości społeczeństwa w kierunku profilaktyki cukrzycy - badanie poziomu cukru we krwi

Grupa docelowa:

- dzieci, młodzież, dorośli chorujący na cukrzycę

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- osoby, których członkowie najbliższej rodziny chorują na cukrzycę
- społeczność lokalna

Ramy czasowe: 2011 rok

Zasadnicze działania:

- podczas festynów, akcji prozdrowotnych wykonywano badania poziomu glukozy we krwi oraz prowadzono rozdawnictwo materiałów oświatowo – zdrowotnych

Edukacją objęto 73 placówki

Liczba odbiorców – 25.721

5. Bezpieczeństwo wypoczynku dzieci i młodzieży

Cele:

- zapewnienie bezpieczeństwa podczas wypoczynku dzieci i młodzieży, w miejscach publicznych, lasach, w czasie kąpieli wodnych i słonecznych

Grupa docelowa:

- dzieci i młodzież. opiekunowie i wychowawcy.

Ramy czasowe: ferie zimowe i wakacje 2011

Zasadnicze działania:

- umieszczenie informacji na stronie internetowej dotyczących zasad wypoczynku dzieci i młodzieży,
- udzielano poradnictwa metodycznego opiekunom i wychowawcom i dzieci i młodzieży w zakresie metod i form realizowania organizowania akcji bezpiecznego wypoczynku na obozach i koloniach.
Liczba odbiorców: 49 413.

6. Zapobieganie zatruciom grzybami

Cele:

- edukacja lokalnej społeczności w zakresie rozpoznawania grzybów jadalnych, niejadalnych i trujących,
- uczulenie społeczeństwa na niebezpieczeństwo zatruciu wynikających z pomylenia grzybów jadalnych z trującymi.

Grupa docelowa:

- społeczność lokalna,
- uczniowie placówek szkolno – wychowawczych.

Ramy czasowe: czerwiec - październik 2011\

Zasadnicze działania:

- Umieszczenie informacji na stronie internetowej,
- w punktach informacyjnych organizowanych przez pracowników PSSE udzielono informacji na temat bezpiecznego zbierania, przechowywania i spożywania grzybów oraz prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- organizowano wystawę świeżych grzybów: jadalnych, niejadalnych i trujących. Podczas ekspozycji oprowadzano grupy szkolne oraz osoby indywidualne, udzielano informacji i porad na temat grzybów.

Edukacją objęto 141 placówek nauczania i wychowania

Liczba odbiorców – 48.228

7. Promieniowanie UV

- PSSE przekazała do placówek oświatowo-wychowawczych, poradni dermatologicznej, gabinetów kosmetycznych, solariów, placówek wypoczynku letniego materiały informacyjne nt. skutków zdrowotnych wynikających z nadmiernego promieniowania UV,
- dodatkowo podczas wizytacji pracownicy OZ i PZ prowadzili działania edukacyjno-informacyjne,
- ulotki umieszczono na stronie internetowej.

Edukacją objęto 181 placówek nauczania i wychowania oraz 268 pozostałych

Liczba odbiorców – 76.688

8. Dopalacze

Cele:

- uświadomienie zagrożeń związanych z używaniem dopalaczy-poznanie specyfiki i działań,
- wyczulenie grona pedagogicznego na zachowania młodzieży, które może być wynikiem zażywania środków psychoaktywnych oraz przekazanie zdobytej wiedzy rodzicom.

Grupa docelowa:

- społeczność lokalna,
- uczniowie i rodzice placówek szkolno-wychowawczych,
- kadra pedagogiczna,
- pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- kuratorzy sądowi z Ośrodka Konsultacyjno – Diagnostycznego.

Ramy czasowe: 2011

Zasadnicze działania:

- umieszczenie informacji na stronie internetowej,
- WSSE i PSSE zorganizowały szkolenia nt. zagrożeń związanych z używaniem nowych narkotyków - tzw dopalaczy. Szkolenia przeprowadzane były we współpracy z Policją, Poradniami Psychologiczno - Pedagogicznymi, Przychodniami Terapii Uzależnień, Urzędami Miast, Starostwami Powiatowymi. Szkolenia przeznaczone były dla kadry pedagogicznej szkół każdego szczebla oraz pracowników kuratorium oświaty,
- każda PSSE Stacja zamieściła informacje na stronie internetowej na temat szkodliwości dopalaczy oraz link do stron: www.dopalacze.info.pl, www.narkomania.gov.pl.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Edukacją objęto 176 placówek nauczania i wychowania oraz 33 pozostałe obiekty
Liczba odbiorców – 64.053

9. Wybierz życie - pierwszy krok"

Cele:

- zmniejszenie występowania raka szyjki macicy,
- zwiększenie poziomu wiedzy na temat wirusa HPV,
- zachęcanie do wykonywania badań cytologicznych.

Grupa docelowa:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych,
- rodzice uczniów,
- kadra pedagogiczna.

Ramy czasowe: 2011 rok

Zasadnicze działania:

- szkolenie koordynatorów,
- umieszczenie informacji na stronie internetowej,
- poradnictwo metodyczne,
- PSSE w Malborku zorganizowała konkurs na prezentacje multimedialną. Fundusze na nagrody pozyskała ze starostwa.

Liczba szkół realizujących program: gimnazja - 2, ponadgimnazjalne - 34

Edukacją objęto 36 placówek nauczania i wychowania oraz 17 pozostałych obiektów
Liczba odbiorców – 7403

10. „Co Ci chodzi po głowie”

Cele:

- objęcie programem rodziców i nauczycieli z przedszkoli i szkół podstawowych z terenu województwa pomorskiego,
- objęcie edukacją placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- dostarczanie wiedzy z zakresu zapobiegania występowaniu wszawicy, kształtowanie aktywnych postaw prozdrowotnych.

Grupa docelowa:

- Dzieci ze szkół podstawowych,
- Dzieci przedszkolne,
- Rodzice i opiekunowie,
- Zakłady opieki zdrowotnej – 8,
- Wychowankowie Domu Dziecka- 58,
- Uczestnicy wycieczki letniej i zimowej dzieci i młodzieży.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Ramy czasowe: rok szkolny 2010/2011

Dodatkowe informacje w miarę potrzeb.

W roku szkolnym zwizytowano i dokonano oceny programu w 17 placówkach nauczania i wychowania przeprowadzono prelekcję dla rodziców dzieci w grupie „0” w przedszkolu „Wskazania profilaktyczne w zwalczaniu wszawicy”- uczestniczyło 68 rodziców

- odbyło się szkolenie dla rodziców uczniów 16 spotkań - 295 rodziców;
- przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu oraz pielęgniarek 20 w ramach realizacji programu odbyło się:
 1. 183 pogadanek /5 932 osoby/
 2. 115 zebrań z rodzicami /15 526 osób/
 3. 8 szkolnych konkursów plastycznych
 4. wystawki, formy wizualne – 123

Programem objętych zostało:

- 149 Szkół Podstawowych (liczba uczniów – 36 339)
- 34 Przedszkola (liczba uczniów – 3 836)
- uczestnicy wypoczynku letniego i zimowego – 7 026
- rodzice, opiekunowie – 25 680

13. Zdrowy Styl Życia

Cel: promowanie zdrowego stylu życia wśród młodzieży szkolnej poprzez pogłębianie wiedzy uczniów nt. zagrożeń zdrowotnych oraz sposobów i doskonalenia zdrowia, realizowanie działań promujących zdrowie w środowisku lokalnym.

Grupa docelowa: młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Ramy czasowe: X - XI 2011r.

Koordynator: pracownik OZ i PZ PSSE w Malborku

Zasadnicze działanie:

Uczniowie brali udział w konkursie w swojej kategorii wiekowej. Rozwiązywali test, w którym znalazły się pytania dotyczące higieny osobistej, zasad zdrowego żywienia, profilaktyki uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków, zapobieganie urazom i wypadkom, zasad udzielania pierwszej pomocy. Laureaci konkursu otrzymali nagrody, a wszyscy uczestnicy słodycze. W konkursie udział wzięły 4 gimnazja i 5 szkół ponadgimnazjalnych. Ogólna liczba uczestników biorących udział na etapie szkolnym i powiatowym – ok. 200 osób.

14. Rejonowe Mistrzostwa Drużyn Ratowniczych

Cel:

- wzmocnienie procesu edukacji młodzieży poprzez podniesienie poziomu wiedzy z zakresu udzielania I-szej pomocy oraz przeciwdziałanie występowaniu wypadków poprzez upowszechnienie zasad bezpieczeństwa i wykształcenie nawyków ich przestrzegania.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Grupa docelowa: młodzież szkół ponadgimnazjalnych

Ramy czasowe: III – IV 2011r.

Koordynator: pracownik OZiPZ PSSE w Malborku

Zasadnicze działanie: Mistrzostwa przebiegały w formie drużynowej, która składała się z 4 osób odpowiadała i na pytania przygotowane na stacjach urazu. Organizatorzy przygotowali 6 stacji. Na stacjach zranień pozorowane były urazy najczęściej spotykane w życiu codziennym – złamania otwarte, krwotoki, epilepsja, zawał serca, złamanie zamknięte, szok, poszkodowany z obcym ciałem w głowie i inne urazy. Laureaci mistrzostw otrzymali nagrody i puchary. W Mistrzostwach udział wzięło 9 drużyn. Ogólna liczba osób biorących udział na etapie szkolnym i powiatowym oraz kibice i sędziowie – 600 osób.

VI. INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. Pomorski Dzień Przedsiębiorczości

W dniu 14 kwietnia 2011r. w Hali Sportowej w Zespole Szkół Technicznych w Człuchowie, odbyła się trzecia edycja Pomorskiego Dnia Przedsiębiorczości. Głównymi organizatorami akcji byli: Starostwo Powiatowe w Człuchowie, Powiatowy Urząd Pracy oraz PSSE w Człuchowie. Podczas akcji od godz. 10.00 do godz. 14.00 pracownicy PSSE w Człuchowie udzielali instruktażu dot. nowelizacji ustawy antytytoniowej, rozdawali materiały edukacyjne (ulotki antytytoniowe), zachęcali do wykonywania badań poziomu cukru oraz ciśnienia tętniczego krwi. Z badań skorzystało ok. 100 osób. Podczas akcji wyświetlano na dużym ekranie spoty i filmy edukacyjne dot. profilaktyki antytytoniowej.

2. Festyn "Dni Człuchowa"

W dniu 17 czerwca 2011r na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Człuchowie z okazji Dni Człuchowa odbył się festyn rodzinny, podczas którego pracownicy PSSE w Człuchowie (tj. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia, Higiena Dzieci i Młodzieży, Epidemiologia) przeprowadzili akcję popularyzującą modę na zdrowy i higieniczny styl życia. Organizatorem akcji był Urząd Miasta w Człuchowie, MOPS, MDK oraz PSSE w Człuchowie. Przygotowany został namiot oświatowo -zdrowotny, w którym można było:

- wykonać badania ciśnienia tętniczego krwi, pomiar masy ciała BMI;
- zmierzyć poziom cukru we krwi i ciśnienia tętniczego krwi z badań skorzystało ok.150 osób
- uzyskać porady i konsultacje w zakresie zdrowego i higienicznego stylu życia,
- otrzymać ulotki profilaktyczne - 5 kroków do bezpiecznej żywności, bezpieczne i higieniczne spożywanie warzyw i owoców, bezpieczne opalanie.

Podczas festynu odbywały się występy wokalne dzieci, gry, zawody i konkursy dla najmłodszych uczestników oraz pokazy Powiatowej Straży Pożarnej dot. udzielania pierwszej

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

pomocy przedmedycznej. Atrakcją festynu był pokaz fitness przygotowany przez profesjonalnych instruktorów. W festynie uczestniczyło około 1000 osób.

3. Festyn „Do Sopotu po Zdrowie”

Przedstawiciele Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia i Oddziału Przeciwepidemicznego PSSE w Gdańsku w dniu 28 sierpnia 2011r. uczestniczyli w festynie „Do Sopotu po Zdrowie” zorganizowanym przez Fundację Profilaktyki Nadwagi i Otyłości „Sylwetka Trójmiasta” i Wojewódzki Zespół Reumatologiczny w Sopocie. Przygotowano punkt informacyjny, w którym udzielano informacji dotyczących zdrowego stylu życia, prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych, wykonywano bezpłatnie pomiary ciśnienia tętniczego krwi (350 osób), poziomu glukozy (300 osób) i poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób narażonych na dym tytoniowy (50 osób).

4. Festyn "Światowy Dzień Serca"

Przedstawiciele Sekcji OZiPZ i Oddziału Przeciwepidemicznego PSSE w Gdańsku uczestniczyli w festynie z okazji Światowego Dnia Serca, który odbył się w dniu 25 września 2011 r. w Parku Reagana w Gdańsku. Festyn zorganizowany został przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gdańsku oraz Gdańskie Centrum Profilaktyki Uzależnień. Przygotowany został punkt informacyjny, w którym udzielano porad i rozdawano materiały edukacyjne (320 osób) dotyczące szkodliwości palenia tytoniu, profilaktyki raka szyjki macicy i raka piersi, zakażeń meningokokowych, grypy sezonowej, krztuśca, WZW A i B oraz prowadzono bezpłatne pomiary poziomu glukozy we krwi (150 osób), ciśnienia tętniczego krwi (200 osób) oraz poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób palących tytoń (50 osób).

5. Festyn Światowy Dzień Serca

Z okazji Światowego Dnia Serca, w dniu 25 września 2011 roku pracownik OZ i PZ PSSE w Starogardzie Gdańskim zorganizował wspólnie ze Starostwem Powiatowym, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Kociewskim Centrum Zdrowia, Związkiem Harcerstwa Polskiego imprezę na rynku.

Podczas imprezy pracownik OZiPZ PSSE w Starogardzie Gdańskim zorganizował stoisko edukacyjne, w którym został wyeksponowany Mobilny Punkt Edukacyjny "Stop Dopalaczom", udzielał porad na temat zdrowego stylu życia i instruktażu samobadania piersi, rozdawał materiały edukacyjne. W trakcie imprezy odbył się rajd rowerowy i marsz Nordic Walking. Łącznie wzięło udział: 1.500 osób. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem.

6. "Dzień dla Serca"

W 25.09.2011 r. - w ramach imprezy „Dzień dla Serca” zorganizowano festyn rodzinny dla mieszkańców Gdyni. Na festynie propagowano Europejski Kodeks Walki z Rakiem ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości palenia, wykonywano pomiary poziomu CO w wydychanym powietrzu, udzielano porad z zakresu profilaktyki nikotynowej, propagowano modę na niepalenie wśród mieszkańców Gdyni, osoby palące zachęcane do rzucenia palenia. Propagowano zdrowy styl życia poprzez aktywność fizyczną (zawody w Nordik Walkingu w poszczególnych grupach wiekowych).

W ramach imprezy wykonano następujące badania i udzielono porad:

- pomiar cukru we krwi (500 badań)
- pomiar ciśnienia tętniczego (740 osób)

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- pomiar poziomu CO w wydychanym powietrzu (30 osób)
- udzielono porad dietetycznych (100 osób)
- profilaktyka nikotynowa i nowotworowa (1000 osób)
- rozdawnictwo materiałów edukacyjnych (1500) profilaktyka antybiotykowa oraz profilaktyka dot. promieniowania UV.

7. Impreza Prozdrowotna - ŚWIATOWY DZIEŃ SERCA pod hasłem "Twój Świat, Twój Dom, Twoje serce" - MOLO 25 września 2011r.

Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Kardiologiczne – Główny sponsor: POLPHARMA, SERVIER Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna w Sopocie została zaproszona do współpracy w w/w imprezie, jako partner. Na molo ustawione zostało stanowisko PSSE, gdzie odbywały się pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz pomiary ciśnienia. Oprócz badań odbywało się rozdawnictwo materiałów oświatowo - zdrowotnych dotyczących min. profilaktyki uzależnień, w tym palenia tytoniu, a także profilaktyki HIV/AIDS, WZW, meningokoków oraz profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy. Z badań smokolyzerem skorzystało ok. 50 osób, natomiast z badań pomiaru ciśnienia skorzystało ok. 100 osób. Akcja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem społeczności lokalnej.

8. Festyn „Zielony Weekend 2011”

Przedstawiciele Sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia i Oddziału Przeciwepidemicznego PSSE w Gdańsku uczestniczyli w festynie ph. „Zielony Weekend 2011” na molo w Gdańsku – Brzeźnie zorganizowanym w dniu 11 czerwca 2011 r. przez Urząd Miasta Gdańska. Przygotowany został punkt informacyjny, w którym udzielano informacji dotyczących zdrowego stylu życia, prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych (500 osób) oraz informacyjnych dotyczących działalności Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gdańsku, wykonywano bezpłatnie pomiary ciśnienia tętniczego krwi (150 osób), poziomu glukozy we krwi (250 osób), poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób narażonych na dym tytoniowy (80 osób), przeprowadzano quizy dla dzieci.

9. Festyn "Masaż Nadmorski"

W dniu 07.08.2011r. zorganizowano we współpracy z GOSIR festyn rekreacyjny ph. „Masaż Nadmorski”. Na festynie wyeksponowano plakaty antytytoniowe, propagowano Europejski Kodeks Walki z Rakiem, Kodeks Zdrowego Stylu Życia dla dzieci i młodzieży.

W ramach imprezy wykonano następujące badania i udzielano porad:

- pomiar cukru we krwi (250 badań)
- pomiar ciśnienia tętniczego (600 osób)
- udzielono porad dietetycznych (80 osób)
- profilaktyka nowotworowa (1200 osób)
- profilaktyka nikotynowa (1250 osób)
- rozdawnictwo materiałów edukacyjnych (1950) profilaktyka antybiotykowa oraz profilaktyka dot. promieniowania UV.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

10. Impreza plenerowa - Chmielno

W miesiącu sierpniu 2011 roku podczas dwudniowej imprezy plenerowej w Chmielnie, w namiocie pt. "Dla zdrowia" został zorganizowany przez PSSE Kartuzy punkt informacyjny, w którym udzielano porad i rozdawano materiały edukacyjne o tematyce zdrowotnej. Liczba odbiorców: 500 osób.

11. Festyn Stop Przemocy w Rodzinie w Kościerzynie

W dniu 16.09.2011 roku zorganizowano festyn rodzinny przeprowadzony w ramach kampanii promocyjno - edukacyjnej Stop Przemocy w Rodzinie ph. „Obnażyć zło. SOS dla Rodzin”. Organizatorem festynu był MOPS w Kościerzynie, udział wzięły różne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną, oświatową, sądowniczą, NZOZ-y, poradnie uzależnień, szpital specjalistyczny, Straż Miejska. Podczas festynu przygotowano stoisko informacyjno - edukacyjne z ulotkami i plakatami promującymi niepalenie dorosłych osób wśród dzieci, podczas wystąpienia publicznego zwracano uwagę na w/w problem oraz dokonano pokazu i prezentacji działalności PSSE w tej kwestii. W festynie udział wzięło ok. 100 osób.

13. Festyn "Dni Pruszcza Gdańskiego"

W dniu 11.06.11r. pracownicy Sekcji OZ i PZ i Sekcji Epidemiologicznej PSSE w Pruszczu Gdańskim, uczestniczyli w festynie z okazji Dni Pruszcza Gdańskiego zorganizowanego przez Starostwo Powiatowe. Przygotowany został punkt informacyjny, w którym udzielano informacji dotyczącego zdrowego stylu życia, prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo - zdrowotnych. Liczba odbiorców: 100 osób

14. Spotkanie warsztatowe w Urzędzie Pracy w Pucku

W Powiatowym Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pucku w dniu 1 marca 2011 odbyło się spotkanie warsztatowe z bezrobotnymi i planującymi otworzyć działalność gospodarczą – 60 osób. Spotkanie odbyło się na zaproszenie Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Pucku. Parterami byli: Inspekcja Pracy Wejherowo, Lokalna Grupa Działania Małe Morze. Dla obecnych na spotkaniu zostały wygłoszone prezentacje multimedialne m.in. na temat nowelizacji ustawy antytytoniowej i grypy.

Podczas spotkania został zorganizowany punkt informacyjny PSSE Puck wyposażony w materiały edukacyjne dotyczące: profilaktyki HIV/AIDS, chorób nowotworowych piersi i szyjki macicy, choroby meningokokowej, grypy, chorób odtytoniowych, prawidłowego odżywiania się, ulotki informacyjne nt. miejsc ustawowo wolnych od dymu tytoniowego. Rozdano 360 materiałów edukacyjnych.

15. "Piknik na Zdrowie" w Zielonym Parku

Pracownicy OZiPZ WSSE w Gdańsku uczestniczyli w festynie ph. „Piknik na zdrowie” zorganizowanym w dniu 11 czerwca 2011 r. przez Gdański Uniwersytet Medyczny.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Przygotowany został punkt informacyjny, w którym udzielano informacji dotyczących zdrowego stylu życia, prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych (350 osób), wykonywano bezpłatnie pomiary ciśnienia tętniczego krwi (150 osób), poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu z płuc u osób narażonych na dym tytoniowy (25 osób). Łącznie uczestniczyło ok. 4.000 osób.

VIII Odział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizują ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych na terenie województwa pomorskiego. Działalność polega na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji, ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania.

W 2011 roku rozpatrzono 9.924 sprawy (w tym pozytywnie 7835 spraw), które dotyczyły:

1.strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której uzgodniono:305 projektów dokumentu (głównie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) wraz z prognozą oddziaływania na środowisko; 362 zakresy i stopnie szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko; 17 propozycji odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

2.oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w ramach której wydano: 823 opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko; 165 opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć

3.uzgadniania dokumentacji projektowej dotyczącej budowy lub zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz planów i projektów technologicznych dostosowania istniejących lokali użytkowych do nowej funkcji, opiniowania programów dostosowania istniejących zakładów opieki zdrowotnej do wymagań obowiązujących przepisów – 1183 wniosków

4.uczestniczenia w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych, - 2211 wniosków -, w tym m.in.:wydawanie opinii o spełnieniu warunków umożliwiających udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie indywidualnej, indywidualnej specjalistycznej i grupowej praktyki lekarskiej lub pielęgniarek i położnych ;wydawanie opinii o spełnieniu wymagań fachowych i sanitarnych jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej; wydawanie opinii o spełnieniu wymagań sanitarnych w obiektach oświatowych; wydawanie opinii o spełnieniu wymagań sanitarnych w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej; wydawanie zaświadczeń o warunkach sanitarnych w zakładach, w których prowadzona jest działalność o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym; wydawanie zaświadczeń o warunkach sanitarnych w lokalach, w których planuje się prowadzenie obrotu środkami ochrony roślin.

W 2011 roku przeprowadzono 2371 kontroli w obiektach.

Nadzór nad procesem inwestycyjnym obiektów użyteczności publicznej, w tym obiektów ochrony zdrowia, usług, w szczególności obiektów żywienia i żywności, ma na celu zapewnienie odpowiedniego standardu sanitarnego i zdrowotnego obiektów.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Nadzór nad procesem inwestycyjnym przedsięwzięć przemysłowych jest szczególnie istotny ze względu na oddziaływanie tych zakładów na zdrowie ludzi. Ograniczanie oddziaływania na środowisko zakładów przemysłowych osiągane jest przez ich rozbudowę, przebudowę i modernizację.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny nadzoruje zapewnienie przez inwestorów odpowiednich warunków sanitarnych i zdrowotnych, które wynikają z przepisów prawa.

IX Dział Laboratoryjny

W 2011 roku na terenie województwa pomorskiego działalność laboratoryjna Państwowej Inspekcji Sanitarnej była prowadzona w ramach Zintegrowanego Systemu badań laboratoryjnych i pomiarów zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie wykazu stacji sanitarno-epidemiologicznych wykonujących badania laboratoryjne i pomiary ze wskazaniem obszaru Dz.U.2010 nr 55 poz.336.*

Zintegrowany System utworzono w oparciu o laboratoria posiadające odpowiednie możliwości techniczne oraz kluczowe położenie na danym terenie. Pozwoliło to na zabezpieczenie potrzeb badawczych wynikających z prowadzonego nadzoru bieżącego i zapobiegawczego.

Zintegrowany System badań laboratoryjnych i pomiarów woj. pomorskiego tworzą Laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej zlokalizowane w:

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdyni
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Słupsku
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kwidzynie
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lęborku
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Starogardzie Gd.
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Człuchowie
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Tczewie
- Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wejherowie

Zadania realizowane w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. pomorskiego obejmowały wykonanie badań w następujących obszarach:

Badania biologicznych czynników chorobotwórczych

- diagnostyka: schorzeń jelitowych, biegunek dziecięcych, parazytologiczna kału,
- diagnostyka wirusologiczna np. grypa, paragrypa, enterowirusy,
- diagnostyka serologiczna,
- badanie czynników w aspekcie bioterroryzmu,
- badanie wymazów czystościowych z placówek służby zdrowia,
- badania nosicieli, ozdrowieńców i osób z kontaktu z potencjalnym źródłem,
- badanie materiału z ognisk zatruc pokarmowych,
- badanie jałowości materiałów medycznych,
- określanie wrażliwości szczepów na antybiotyki i chemioterapeutyki,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- badanie mikrobiologiczne testów biologicznych stosowanych do kontroli aparatury sterylizacyjnej,

Badania żywności

- wykonywanie badań fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych żywności, kosmetyków oraz przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu,
- wykonywanie badań fizyko-chemicznych żywności importowanej w ramach granicznej kontroli żywności,
- wykonywanie badań bakteriologicznych naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródlanych i wód stołowych,
- wydawanie atestów dla grzybów świeżych i suszonych,

Badania środowiskowe

- wykonywanie badań bakteriologicznych, fizyko-chemicznych i hydrobiologicznych wody w ramach monitoringu wody do spożycia,
- wykonywanie badań chemicznych, bakteriologicznych wód z kąpielisk morskich i śródlądowych oraz basenów kąpielowych,
- wykonywanie badań hydrobiologicznych wody z kąpielisk morskich i śródlądowych,
- wykonywanie badań mikrobiologiczno-parazytologicznych gleby i piasku w piaskownicach,

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

- pobieranie próbek oraz wykonywanie badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych zanieczyszczenia powietrza w mieszkaniach i obiektach użyteczności publicznej,
- wykonywanie badań komorowych materiałów budowlanych,
- wykonywanie badań poziomu dźwięku w mieszkaniach i obiektach użyteczności publicznej;
- wykonywanie badań i pomiarów czynników fizycznych oraz chemicznych w obiektach oświaty i wychowania;
- wykonywanie badań i pomiarów czynników fizycznych oraz chemicznych na stanowiskach pracy

Badania radiacyjne

- pomiary zawartości pierwiastków promieniotwórczych w środkach spożywczych, paszach oraz wodach powierzchniowych i wodociągowych,
- pomiary sprawdzające ochronność osłon stałych w pracowniach rtg,
- pomiary promieniowania jonizującego i niejonizującego na stanowiskach pracy,
- kontrole wybranych parametrów technicznych aparatów rtg,

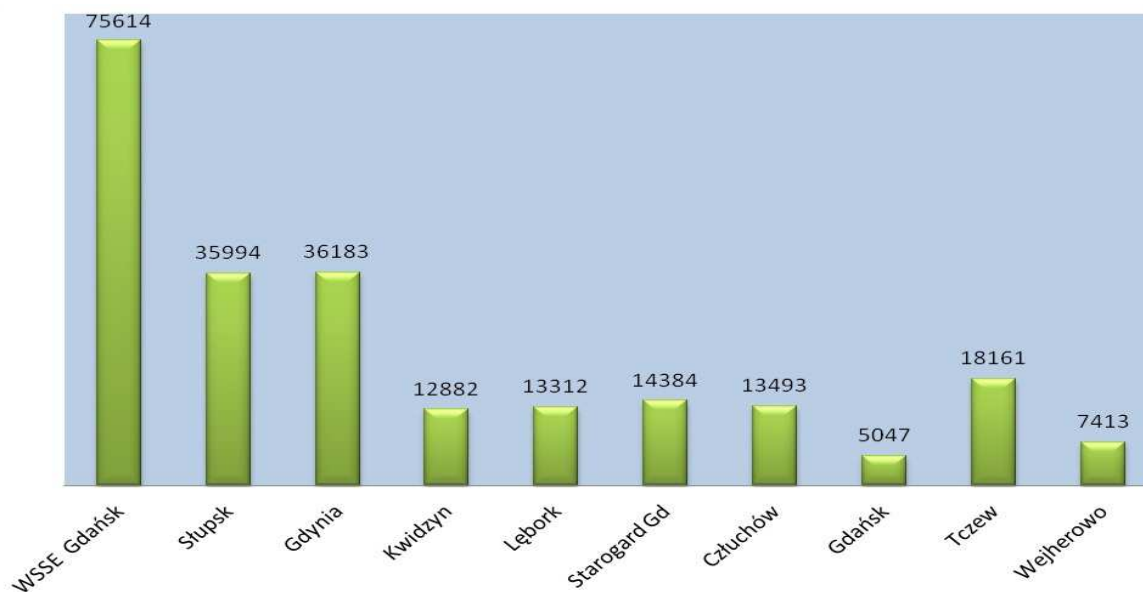
Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

W roku 2011 liczba wykonanych przez laboratoria PIS woj. pomorskiego oznaczeń i pomiarów w poszczególnych obszarach badawczych przedstawia się następująco:

obszar wykonywanych oznaczeń i pomiarów laboratoryjnych	WSSE Gdańsk	PSSE Słupsk	PSSE Gdynia	PSSE Kwidzyn	PSSE Łębork	PSSE Starogard Gdański	PSSE Człuchów	PSSE Gdańsk	PSSE Tczew	PSSE Wejherowo
żywność	26940	4165	4052	4284						
woda	25612	12264	6531	6080	10778	7852	5067			
biologiczne czynniki chorobotwórcze	20482	18497	13360	2518	2445	6532	8426	4767	17748	7413
środowisko pracy	1109	1068	12240		89			280	413	
Mieszkania i obiekty użyteczności publicznej	999									
higiena radiacyjna	472									

Tabela 36

Liczba oznaczeń i pomiarów laboratoryjnych wykonanych w 2011 roku ogółem

Wykres 25

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

Wszystkie laboratoria działające w ramach Zintegrowanego Systemu posiadają wdrożony system zarządzania zgodny z normą PN-EN ISO/IEC 17025 “Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” oraz certyfikaty akredytacyjne wydane przez Polskie Centrum Akredytacji.

Laboratoria PSSE województwa pomorskiego	nr akredytacji
WSSE Gdańsk	AB 562
Słupsk	AB 572
Gdynia	AB 513
Kwidzyn	AB-573
Lębork	AB 691
Starogard Gdański	AB 611
Człuchów	AB-1274
Gdańsk	AB 963
Tczew	AB 1200
Wejherowo	AB 1122

Tabela 37

Wysoki poziom wykonywanych badań oraz kompetencje techniczne laboratoriów potwierdzane są poprzez odbywające się corocznie audyty zewnętrzne przeprowadzane przez Polskie Centrum Akredytacji zaś wprowadzenie nowych metod badawczych pozwoliło w 2011 roku ponownie rozszerzyć zakres akredytacji o kolejne oznaczenia.

Aktualny zakres akredytacji laboratoriów PIS woj. pomorskiego dostępny jest na stronie internetowej www.pca.gov.pl.

W laboratoriach stosowane są metody badawcze opublikowane w normach krajowych, międzynarodowych oraz udokumentowane własne procedury badawcze opracowywane na podstawie wydawnictw metodycznych Instytutów Naukowo-Badawczych tj. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego-Państwowego Zakładu Higieny, Instytutu Medycyny Pracy, Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej

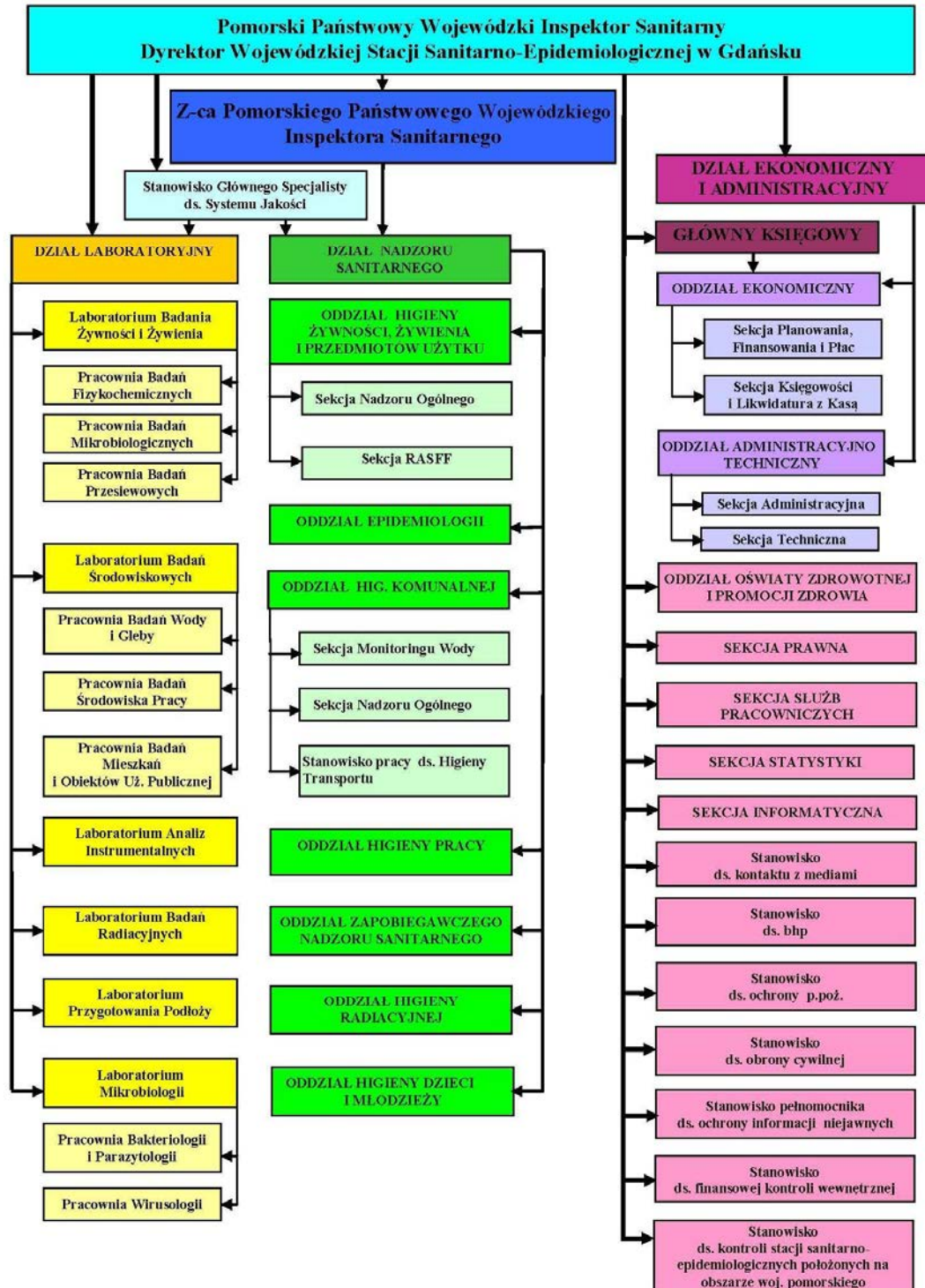
W celu potwierdzenia wiarygodności wykonywanych badań laboratoria PIS woj. pomorskiego systematycznie biorą udziału w międzylaboratoryjnych badaniach biegłości organizowanych przez polskie i zagraniczne instytucje naukowe, uzyskując w nich bardzo dobre wyniki.

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

X Struktura Organizacyjna WSSE w Gdańsku

Załącznik do Regulaminu Porządkowego WSSE w Gdańsku

STRUKTURA ORGANIZACYJNA WOJEWÓDZKIEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ W GDAŃSKU

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

XI GSSE i PSSE woj. pomorskiego

PSSE w Bytowie

ul. Władysława Sikorskiego 27

77-100 Bytów

tel./fax (0-59) 822-36-85

psse.bytow@pis.gov.pl

PSSE w Człuchowie

ul. J. Sobieskiego 4

77-300 Człuchów

Tel. (0-59) 834-11-42

psse.czluchow@pis.gov.pl

PSSE w Gdyni

ul. Starowiejska 50

81-356 Gdynia

tel. (0-58) 620-17-98

psse.gdynia@pis.gov.pl

PSSE w Pruszczu Gdańskim

ul. Wojska Polskiego 16

83-000 Pruszcz Gdański

tel. (0-58) 683-54-12

psse.pruszczgdanski@pis.gov.p

PSSE w Chojnicach

ul. J. Piłsudskiego 39

89-600 Chojnice

tel. (0-52) 396-80-81

psse.chojnice@pis.gov.pl

PSSE w Gdańsku

ul. Wałowa 27

80-858 Gdańsk

tel. (0-58) 320-08-01

psse.gdansk@pis.gov.pl

PSSE w Nowym Dworze Gdańskim

ul. Morska 1

82-200 Nowy Dwór Gdański

tel. (0-55) 247-57-01

psse.nowydworgdanski@pis.gov.pl

PSSE w Kartuzach

ul. Sambora 30a

83-300 Kartuzy

tel. (0-58) 681-24-88

psse.kartuzy@pis.gov.pl

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.

PSSE w Kościerzynie

ul. Wodna 15
83-400 Kościerzyna
tel. (0-58) 686-69-48
psse.koscierzyna@pis.gov.pl

PSSE w Lęborku

ul. Gdańska 63
84-300 Lębork
tel. (0-59) 862-19-28
psse.lebork@pis.gov.pl

PSSE w Starogardzie Gdańskim

ul. Kanałowa 5
83-200 Starogard Gdański
tel. (0-58) 562-40-11
psse.starogardgdanski@pis.gov.pl

PSSE w Pucku

ul. Wojska Polskiego 16
84-100 Puck
tel. (0-58) 673-03-41
psse.puck@pis.gov.pl

PSSE w Wejherowie

ul. Obrońców Helu 3
84-200 Wejherowo
tel.(0-58) 672-74-27
psse.wejherowo@pis.gov.pl

GSSE w Gdyni

ul. Kontenerowa 69
81-155 Gdynia
tel. (0-58) 620-81-15
gsse.gdynia@pis.gov.pl

Graniczny Punkt Kontroli Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku

ul. Oliwska 14/15
80-563 Gdańsk
tel. (0-58) 343-09-48, gdansk@gsse.eu

PSSE w Kwidzynie

ul. Fryderyka Chopina 40
82-500 Kwidzyn
tel. (0-55) 279-38-15
psse.kwidzyn@pis.gov.pl

PSSE w Malborku

ul. Słowackiego 64
82-200 Malbork
tel. (0-58) 647-25-55
psse.malbork@pis.gov.pl

PSSE w Tczewie

ul. Obrońców Westerplatte 10
83-100 Tczew
tel. (0-58) 531-27-30
psse.tczew@pis.gov.pl

PSSE w Słupsku

ul. Piotra Skargi 8
76-200 Słupsk172
tel. (0-59) 843-12-91
psse.slupsk@pis.gov.pl

PSSE w Sopocie

ul. Kościuszki 23
81-704 Sopot
tel. (0-58) 551-06-35
psse.sopot@pis.gov.pl

Graniczny Punkt Kontroli

Sanitarno-Epidemiologicznej w Ustce

ul. Marynarki Polskiej 5
76-270 Ustka
tel.(0-59) 814-45-48
ustka@gsse.eu

Stan sanitarno-higieniczny województwa pomorskiego 2011 r.